

Bistriški Odmevi

glasilo Občine Ilirska Bistrica

april 2019

št. 81

5300 izvodov

brezplačno

SLAVNOSTNA OTVORITEV
NOVEGA UPRAVNEGA
SREDIŠČA

ILIRSKOBISTRIŠKI ODLOČEN »NE!«
SPREJEMNO-REGISTRACIJSKEMU CENTRU
IN GLASEN »DA!« VAROVANJU MEJE

OBISK MINISTRA ZA
NOTRANJE ZADEVE
NA ILIRSKOBISTRIŠKEM

Pred vami je nova številka občinskega glasila Bistriški odmevi, v kateri si boste prebrali vse o dogajanju na sobotnem protestnem shodu v Jelšanah. Našo občino je obiskal minister za notranje zadeve Boštjan Poklukar, ki si je iz prve roke ogledal razmere na terenu. Kaj je povedal na srečanju z ilirskobistriškim županom Emilom Rojcem, predstavniki civilne iniciative, občinskimi svetniki in predstavniki krajevnih skupnosti, si lahko preberete na strani 6.

Upravna enota, Center za socialno delo in Urad za delo uspešno sobivajo v Domu na Vidmu. Razširitev kulturnega centra v upravno središče sta pozdravila minister za upravo Rudi Medved in državna sekretarka na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Breda Božnik.

V preteklem mesecu je našo občino obiskala tudi avstrijska veleposlanica Sigrid Berka, ki je z bistriškim županom govorila o turističnem potencialu občine in aktualnih političnih temah. Z veseljem je prisluhnila zgodbam o gradu Prem; si ogledala grajsko poslopje in njegovo pestro ponudbo.

V tokratni številki si lahko preberete vse o letošnjih občinskih nagradah. Predstavljamo vam vseh devet prejemnikov občinskih priznanj, ki so si s svojim delom prislužili to izjemno čast.

Objavljamo napotke o ločevanju odpadkov, ki bodo razrešili marsikatero dilemo glede odgovornega ravnanja z našimi smetmi.

Drage občanke in občani!

4. junija praznujemo občinski praznik. Pozivam vas, da se udeležite osrednje slovesnosti, ki se bo odvijala v soboto, 1. junija 2019, v Veliki dvorani Doma na Vidmu in tako obeležite dan, ki je posvečen naši občini.

Tjaša Kaluža,
odgovorna urednica Bistriških odmevov

Vaše prispevke za majsko številko pričakujemo najpozneje do 15. maja 2019 na elektronski naslov: odmevi@ilirska-bistrica.si

Vsa reklamna sporočila, plakate in vabila na delavnice nam pošljite v wordovih dokumentih, da se lahko lektorsko pregledajo.

AKTUALNO	
S pesmijo v veliko noč	3
Slavnostna otvoritev novega upravnega središča	4
Obisk ministra za notranje zadeve na ilirskobistriškem	6
Ilirskobistriški odločen »Ne!« sprejemno-registracijskemu centru in glasen »Da!« varovanju meje	8
Avstrijska veleposlanica obiskala Ilirsko Bistrico	11
LETOŠNJI OBČINSKI NAGRAJENCI	
Občinske plakete	12
Spominske plakete	14
OBČINSKI ODMEVI	
Javni razpis za sakralne objekte	20
ODMEVI IZ NAŠIH KRAJEV	
Bistriški ribiči začeli ribiško sezono	25
Vrhunski »Zvon« na vrhu Evrope	26
»Po sledeh trnovske arheologije«	28
VARSTVO OKOLJA	
Poročilo o zdravstveni ustreznosti pitne vode na lokalnih vodovodih v občini Ilirska Bistrica za leto 2018	34
Napotki za ločevanje odpadkov	35
SOCIALNO VARSTVO IN ZDRAVJE	
Prvi del prenove DSO Ilirska Bistrica je zaključen	40
Polžev vsadek	45
Odslej v Ilirski Bistrici na voljo brezplačna pomoč za mladoletne v stiski	46
Večgeneracijski center Dom na Vidmu	48
Zdravstveni dom Ilirska Bistrica	50
KULTURA	
Četrtna stotletja za Tabor Kalc	52
Komorni deklinski zbor Vox Ilirica na reviji »Nativitas«	53
Uspehi učencev Glasbene šole Ilirska Bistrica	59
ŠOLSTVO IN ŠPORT	
Občinsko srečanje otroških gledaliških skupin	66
Zlata dediščina identitete	67
Zaplesali smo v pomlad	68
NAPOVED DOGODKOV	
Koledar dogodkov v maju	75
RAZVEDRILLO	
Nagradna križanka Bistriških odmevov	76

Bistriški odmevi – glasilo Občine Ilirska Bistrica

Izdajatelj: Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica | **Odgovorna urednica:** Tjaša Kaluža | **Uredniški odbor:** Boštjan Primec, Adrijana Kocjančič, Špela Barba, Maja Uljan, Stanislav Zver, Anja Zidar in Nevenka Ujčič | **Sedež uredništva:** Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica | **E-naslov:** odmevi@ilirska-bistrica.si | **Lektoriranje:** Tamara Rojc | **Oblikovanje:** Ida Demšar, Design Demšar d.o.o. | **Grafična priprava in tisk:** PRESENT d.o.o., Dolenjska cesta 43, 1000 Ljubljana | **Naklada:** 5330 izvodov | **ISSN** 2536-2917 | Glasilo brezplačno prejmejo vsa gospodinjstva v Občini Ilirska Bistrica. | Uredništvo si pridružuje pravico krajšanja prispevkov in spremembe naslovov. Avtorica nepodpisanih člankov je odgovorna urednica. Prispevkov ne honoriramo. | **Fotografije:** Anže Štajnrajh, Jure Pučnik, Darja Kranjc, Alenka Penko, Petar Nikolić, Anita Frank Tomažič, Matjaž Vrh, Helena Kalčič, Vilijem Gombač, Sabina Stambulić Pučelj, Mateja Kakež, Tjaša Kaluža, JP Komunala Ilirska Bistrica d.o.o., Društvo diabetikov Ilirska Bistrica, Društvo za življenje Ilirska Bistrica, Koronarno društvo Ilirska Bistrica, NK Bistric, KK Plama pur, DSO Ilirska Bistrica, Društvo invalidov Ilirska Bistrica, GŠ Ilirska Bistrica, DU Ilirska Bistrica, KŠIB, Ribiška družina Bistrica, RRA Zeleni kras, TD Bistric, ObZŠ Ilirska Bistrica, Vox Ilirica, CMePZ Zvon, DZA Ilirska Bistrica, Literarno društvo Ilirska Bistrica, Knjižnica Makse Samsa, CSD Ilirska Bistrica, D3ŽO, KŠIB, OŠ TT Knežak, OŠ AŽ Ilirska Bistrica, OŠ Podgora Kuteževo, Gimnazija Ilirska Bistrica, KK Oldersi. | **Fotografija na naslovnici:** Tjaša Kaluža

S PESMIJO V VELIKONOČNI ČAS

Letošnjo sezono na gradu Prem smo odprli s pomladno obarvanim dogodkom *S pesmijo v velikonočni čas*. Velika noč je tesno povezana s praznovanjem in prihodom pomladi. S tem priljubljenim letnim časom se prične novo obdobje – obdobje novega leta, potem ko odmre staro. Velika noč se praznuje na nedeljo po prvi polni spomladanski luni. S praznovanjem tega največjega praznika so povezane številne šege in navade, ki so se obdržale skozi čas. Nekatere navade, značilne za območje Ilirske Bistrice, so predstavljene na razstavi *Velikonočne šege in navade*, ki se nahaja v Viteški dvorani na gradu Prem.

Odprtje razstave smo letos popestrili z nastopom Ženskega pevskega zbora Prem, katerega članice so nam zapele skladbe domačih avtorjev, in sicer Matjaža Vrha in Danice Pardo. Začetki Ženskega pevskega zbora Prem segajo v leto 1998. Takrat so se začele zbirati in prepevati žene in dekleta s Prema in okolice. Vključile so ga v Kulturno-sportno turistično društvo Prem, od leta 2007 pa deluje kot samostojno društvo.

Od njegovih začetkov do danes se je v zboru zvrstilo kar precej pevk. Premk in pravih Brkin je ostalo malo, nadomestile pa so jih članice iz bližnje in širše okolice. V vseh letih prepevanja je nastala dolga zbirka različnih skladb. Rade se učijo novih skladb, a velikokrat pobjeskujejo tudi po svoji stari zakladnici.

Po uvodnem nastopu zbora so si obiskovalci lahko ogledali razstavo izdelkov na temo velike noči in pomladi. Idej in roč-

nih spretnosti razstavljalcem ne manjka. Na razstavi lahko vidimo številne izdelke iz papirja in lesa ter kvačkane in vezene izdelke. Predstavljene so tudi velikonočne jedi in praskani pirhi, značilni za Brkine.

V letošnjem letu so na razstavi sodelovali: Vrtec Jožefe Maslo, Vrtec Antonina, Osnovna šola Dragotina Ketteja, Osnovna šola Rudija Mahniča - Brkinca, Vrtec pri Osnovni šoli Rudija Mahniča - Brkinca, Osnovna šola Podgora Kuteževo, Vrtec Podgora Kuteževo, Osnovna šola Jelšane, Vrtec Jelšane, Osnovna šola in Vrtec Rudolfa Ukoviča Podgrad, Osnovna šola Toneta Tomšiča Knežak, Vrtec pri Osnovni šoli Tone-ta Tomšiča Knežak, Cvetličarna Rosa, Cvetličarna Kirn, Turistična kmetija Pri Požarju, Društvo kmečkih žena, Dnevni center Sonček, Laična pomoč družini Kresnička, VGC Točka moči Dom na Vidmu, Društvo Vezi, Društvo zdravljenih alkoholikov in Društvo diabetikov.

Iskrena hvala vsem sodelujočim! ●

Mateja Kakež, PMK –
enota Ilirska Bistrica

SLAVNOSTNA OTVORITEV NOVEGA UPRAVNEGA SREDIŠČA V DOMU NA VIDMU

Upravna enota Ilirska Bistrica, Center za socialno delo Primorsko-Notranjska, enota Ilirska Bistrica, in Zavod RS za zaposlovanje, Urad za delo Ilirska Bistrica, so skupaj zaživel pod eno streho Doma na Vidmu. Uspešno razširitev kulturnega centra v upravno središče sta pozdravila minister za upravo Rudi Medved in državna sekretarka na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Breda Božnik.

enote same. V tem primeru imamo »win-win« situacijo in smo vsi zadovoljni. Ko sledimo filozofiji upravnih centrov, delamo v prid občanov in državljanov, ki jim želimo približati naše storitve. Zavedati se moramo, da smo servis državljanov, ti pa si zaslužijo, da imajo inštitucije čim bližje in da ne zgubljajo časa in denarja s potovanjem na oddaljene urade,« je dejal minister za javno upravo Rudi Medved.

Da je odprtje skupnih prostorov centra za socialno delo, upravne enote in urada za delo pomembno za vse uporabnike, ki potrebujejo storitve države, je povedala tudi državna sekretarka na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Breda Božnik, ki je v svojem nagovoru izpostavila tudi pri-

meren odnos zaposlenih do ljudi: »Spoštovanje do sočloveka je tisto, kar šteje največ in kar ljudje najbolj potrebujemo. To je še posebej potrebno, ko se ljudje znajdemo v stiski in potrebujemo vašo pomoč. Samo z veliko mero empatije in spoštovanja lahko ohranimo človekovo dostojanstvo. Od te skupne strehe zato pričakujemo pozitivne rezultate in pozitivne učinke na zaposlene ter predvsem na uporabnike storitev.«

Zadovoljstva ob uspešno zaključenem projektu, ki je nekdanj razpadajoči stavbi Doma na Vidmu dal novo vsebino, pa ni mogel skriti župan Občine Ilirska Bistrica Emil Rojc, ki je poudaril, da je »novo nastali kulturno-administrativni center za naše občane zelo velika pridobitev. Zaradi politike centralizacije državnih organov, smo bili v preteklosti priča ukinjanju določenih uradov v Ilirski Bistrici, prenos lastništva tretjine stavbe Doma na Vidmu v last države in izvedba investicije sanacije obstoječih prostorov v vrednosti približno milijon evrov pa je garancija, da bo Republika Slovenija obdržala obstoječe državne organe v naši občini. To pomeni ohranitev približno sedemdeset delovnih mest in možnost opravljanja storitev upravne enote, centra za socialno delo in zavoda za zaposlovanje v domačem kraju.«

RAZVOJ DOMA NA VIDMU V KULTURNO IN ADMINISTRATIVNO SREDIŠČE

Že pred enajstimi leti je na Občini Ilirska Bistrica zorela ideja o tem, da bi se

»Danes je dan za veselje, saj smo vsi lahko iskreno veseli, da je krasen objekt Doma na Vidmu dobil nov namen s tako raznolikimi vsebinami. Včasih pravijo, da država ne zna sodelovati z lokalno skupnostjo. S tem objektom smo dokazali, da država in lokalne skupnosti znamo sestiti skupaj za mizo in dobro sodelovati in prav iz tega sodelovanja se je rodila zgodba o uspehu. To je primer dobre prakse, ki ga najdemo tudi drugod po Sloveniji in tudi v prihodnje bomo nadaljevali s to prakso in prisluhnili občanom, zaradi katerih smo tu. Tukaj smo našli skupni jezik z Občino Ilirska Bistrica in upravno enoto ter ostalimi ustanovami. Upravna enota se je izselila iz prostorov Občine Ilirska Bistrica po volji Občine Ilirska Bistrica in upravne

državni organi vselili v Dom na Vidmu, a takrat je bil glavni pomislek to, da stavba ni energetska varčna, da ima problematičen dostop in nima urejenih parkirnih površin. V letu 2014 je Občina Ilirska Bistrica s pomočjo evropskih sredstev izvedla energetska sanacijo objekta, ki je zajemala izolacijo fasade, zamenjavo oken, zamenjavo ogrevanja s kurilnega olja na pelete, obnovo kurilnice in izolacijo strehe. V okviru *Varne poti v šolo* so uredili dostop do stavbe in parkirišče. V tem času je občina na 2081 m² površin uredila galerijo s turistično informacijskim centrom, malo dvorano, atrij, prostor za pogostitve, večnamensko dvorano za rekreacijo in pisarno častnega konzula Ruske federacije, ki jo uporablja tudi Večgeneracijski center. Konec leta 2018 se je v Domu na Vidmu obstoječim pisarnam davčne in geodetske uprave ter kmetijsko-svetovalne službe pridružila upravna enota, v začetku letošnjega leta pa sta v novih prostorih zaživela še center za socialno delo in urad za delo.

V ZAKONSKI PRISTAN V NOVI POROČNI DVORANI

Poleg obstoječih administrativnih in turističnih vsebin, možnosti izvajanja športnih aktivnosti in kulturnih prireditvev ter hrama vizualne kulture v občinski upravi v Domu na Vidmu načrtujejo tudi novo poročno dvorano. »V kratkem načrtujemo ureditev prostora za potrebe izvajanja poročnih obredov, ker

se s selitvijo upravne enote ukinja obstoječa poročna dvorana v prostorih Občine Ilirska Bistrica. V pripravi je tudi projekt dokončne zunanje ureditve z namenom zagotavljanja varnega dostopa do parkirišča poleg galerije. Prihodnje leto Občina Ilirska Bistrica načrtuje izgradnjo nove večnamenske dvorane oziroma telovadnice Osnovne šole Dragotina Ketteja s približno 1000 sedeži, ki bo skupaj z Domom na Vidmu predstavljala zaključeno ureditev tega prostora,« je načrte o novih investicijah v kulturno-administrativnem središču in njegovi okolici predstavil bistriški župan Emil Rojc.

Da je v slogi moč, so pokazali minister za javno upravo Rudi Medved, držav-

na sekretarka Breda Božnik, bistriški župan Emil Rojc, načelnica Upravne enote Ilirska Bistrica Mirjana Valenčič, v. d. Centra za socialno delo Primorsko-Notranjske Kristina Zadel Škrabljek in direktorica območne službe Zavoda za zaposlovanje območne enote Koper Nevenka Bandelj, ko so skupaj simbolično prerezali trak in tako uradno otvorili nove prostore v Domu na Vidmu.

Program, ki ga je vodila Tanja Podobnik Zec iz bistriškega zavoda za zaposlovanje, so kulturno obogatili etno skupina Volk Folk in učenki flavte na Glasbeni šoli Ilirska Bistrica Hana Potepan ter Anja Iskra. ●

OBISK MINISTRA ZA NOTRANJE ZADEVE NA ILIRSKOBISTRIŠKEM

Notranji minister Boštjan Poklukar in generalna direktorica policije Tatjana Bobnar sta se s sodelavci v Domu na Vidmu srečala z ilirskobistriškim županom Emilom Rojcem, predstavniki civilne iniciative, občinskimi svetniki in predstavniki krajevnih skupnosti. Zagotovila o učinkovitem varovanju meje domačinov niso prepričala, saj se ne počutijo varne in zahtevajo učinkovitejšo varovanje državne meje.

Stališče Občine Ilirska Bistrica je uvo-
doma predstavil župan Emil Rojc, ki
želi, »da država zagotovi dodatne polici-
ste za varovanje državne meje, da se tako
izboljša varovanje državne meje, in da se
preneha z aktivnostmi pri postavitvi spre-
jemno-registracijskega centra. V kolikor bi
bila meja varovana in ilegalni migranti ne
bi mogli vstopati v občino, potem tudi spre-
jemno-registracijski center ne bi bil potre-
ben. Želimo, da se zavaruje premoženje in
poskrbi za varnost občanov, ki je trenutno
ogrožena, saj se občani ne počutijo varne.«
Na 5. redni seji, dne 18. aprila 2019, je
Občinski svet Občine Ilirska Bistrica
sprejel sklep, da bo občina od države
zahtevala sredstva za sanacijo divjih od-
lagališč. V ta namen je občina oblikovala
posebno spletno stran z evidentiranimi
lokacijami divjih odlagališč, ki ima po
besedah župana Emila Rojca dva pome-
na: »Prvič dokazuje, da divja odlagališča

obstajajo, drugič - glede na to, da so slike
opremljene s koordinatami - kaže tudi, na
katerem delu so odlagališča. Modre točke
označujejo vlome, rdeče točke pa označu-
jejo odlagališča. Srečujemo se z odlagališči
oblačil, zdravil, vmes najdemo tudi ose-
bne dokumente.« Kot je v nadaljevanju
pojasnil župan Rojc, se tovrstni ekolo-
ški problem pojavlja po celotni občini.
»Odlagališče imamo tudi v samem mestu
Ilirska Bistrica, ki je od meje oddaljeno več
kot 10 km, kar pomeni, da je nekdo, ki je
ta oblačila pustil poleg obvoznice v mestu,
prečkal najmanj 10 km občinske meje. Na
lokaciji Gabrk imamo označbe na tabli in
na količkih ob cesti. Šmagurje je od meje
oddaljeno 30 km, a tudi tam najdemo
podpise migrantov, ki so se tam ustavi-
li 15. marca 2019. Kot župan sem zato
pozval občane, naj nam dostavljajo nove
fotografije, ki bodo opremljene z lokacijo,
tako da bomo lahko nove lokacije odlaga-
lišč evidentirali in jih sanirali, ko bomo za

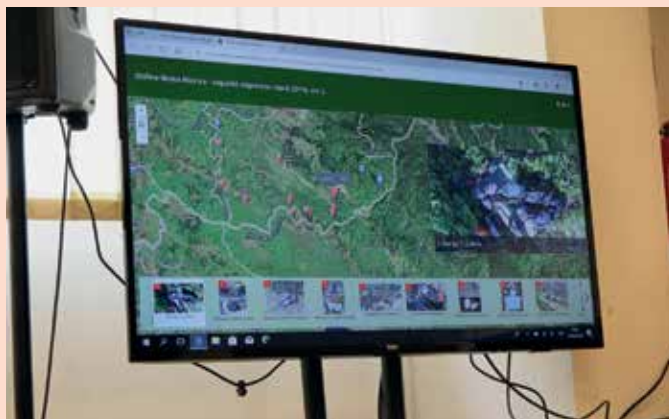
to dobili sredstva. Na Stanišču in Mareli
imamo primera vloma, a lokacij je še več.
Najpogostejše lokacije so ob meji, najdemo
pa jih tudi v notranjosti. Naša želja je, da
se državna meja varuje tako, da takšnih
odlagališč znotraj občine ne bo, to pa bo
tudi dokaz, da ni nezakonitih prehodov
znotraj občine.«

»Če migrantske poti potekajo preko naših
dvorišč, od države zahtevamo, da z vsemi
možnimi sredstvi zaščitijo našo mejo. Če ne-
zakonitih prehodov ne bo, tudi ostalih pro-
blemov ne bo. Naše žene in otroci se ponoči
bojijo sprehajati po vasi. Kam smo prišli?
Zahtevamo varnost, varnost in še enkrat
varnost! Najhujši je strah, da smo jo izgu-
bili. Vaša naloga je povrnitev varnosti in
zaupanja,« je problem varnosti izposta-
vil tudi predstavnik Civilne iniciative za
varovano mejo in predstavnik Krajevne
skupnosti Jelšane Ivan Ceglar, ki meni,
da bi schengensko mejo morala varo-
vati okrepljena policija, vojska in enote
Frontexa.

MINISTER POKLUKAR: »POLICIJA JE USPEŠNA PRI VAROVANJU MEJE«

»Soočamo se z nekoliko povečanim mi-
grantskim tokom. Policija s svojimi takti-
kami in metodikami uspešno onemogoča
sprovajalce, ki tihotapijo migrante. Zača-
sne tehnične ovire so še vedno učinkovite
in preprečujejo vstop v državo, kar potr-
juje tudi statistika. Migracije se iz Ilirske
Bistrice selijo v Metliko, Kostel, Črnomelj,
Kočevje in zadnjih 14 dni tudi v Brežice,«
je stanje na južni meji opisal notranji
minister Boštjan Poklukar.

Kot je povedala generalna direktorica Policije Tatjana Bobnar so na območju Policijske postaje Ilirska Bistrica do sredine aprila prejeli 379 migrantov, lani je bilo v istem obdobju prejetih 259 migrantov. »Letos je največ ilegalnih prehodov na območju Gomancev, v okolici mejnega prehoda Starod in mejnega prehoda Jelšane ter na območju železniške proge Šapjane-Ilirska Bistrica. Preiskanosť kaznivih dejanj je 72 %, kar je nad slovenskim povprečjem, zato je bojazen odveč,« je razložil komandir Policijske postaje Ilirska Bistrica Karol Iskra.

»Policija se sooča z manjšim številom policistov, saj je kadrovska slika manjša kot pred leti, zato si želimo s tehničnim varovanjem okrepiti varnost,« je napovedal minister Poklukar. Tatjana Bobnar je razkrila, da bodo v ta namen nabavili 60 dodatnih videokamer, ki jim skupaj z brezpilotnimi letalniki pomagajo pri nadzoru meje, zaprosili pa so tudi za dodatno število pripadnikov slovenske vojske.

PRISOTNI SKEPTIČNI DO ZAGOTOVIL O USPEŠNEM NADZORU MEJE

Ana Marija Saftič je podvomila v obvladovanje situacije z ilegalnimi prehodi meje, saj so »sredi belega dneva migranti sredi vasi.«

Stanislava Zvera je zanimalo, če drži podatek, da hrvaški policisti sami pripeljejo migrante do meje na Klanski polici.

Lastnik hišice na območju Gomancev Franc Pugelj je naštel že pet vlomov v objekt in vprašal prisotne: »Kaj bi se zgodilo, če bi bil v hiši, ko so vdiralí vanjo, saj je to območje brez signala?«

Tudi Andrej Batista živi na območju, kjer ilegalne prebežnike srečujejo dnevno, in je že večkrat poklical policiste na pomoč, a se sprašuje: »Kaj pomaga, če pride policist čez uro ali dve in me vpraša, kje so sedaj ti ljudje? Edino rešitev vidim v kadrovske okrepitvi. Zaposlite nove ljudi in jih usposobite za delo.«

Po mnenju Andreja Černigoja je dogajanje zaskrbljujoče, saj so njegovi sovaščani iz Smrija v vasi videli več ilegalnih migrantov kot govorijo omenjene številk. Predlagal je oblikovanje posebne sveta, ki bi bil nekakšen možganski »trust« in bi razmišljal, kako zadeve rešiti. »Poskusimo rešiti problem, s katerim se soočamo. Če bomo govorili, da je vse v redu, s tem ne bomo prišli nikamor,« je zaključil Černigoj.

Borut Rojc je mnenja, da je rešitev zelo preprosta. »Na našo mejo namestimo takšno ograjo, kot jo ima Madžarska. Vojski damo policijska pooblastila, mejo zapremo in problem je rešen. Če ni dovolj policistov, odpokličemo vojake s Kosova, če pa jih še vedno ne bo dovolj, pa pokličemo še dodatne okrepitve iz Evrope,« je bil jasen Rojc.

Tudi Robert Šircelj se je strinjal, da se meja zapre, ker se bodo ilegalne migracije dogajale še dolga leta in verjetno v čedalje večjem obsegu. »Prvi korak bi bilo okrepjeno varovanje vsaj v naseljih, divjino pa bi obvarovali malce kasneje,« je predlagal.

Janez Benc se je spraševal, kako migranti lahko prestopijo mejo brez dokumentov, saj državljani brez dokumentov ne moremo prečkati meje. Poudaril je, da država naredi premalo.

Alojz Rutar je postavil vprašanje, kaj prinašajo migranti, in zaključil, da do-

brega gotovo ne! Rešitev vidi v varovanju meje, saj v tem primeru centra sploh ne bi potrebovali in z njim ne bi imeli stroškov.

Župan Emil Rojc je posebej izpostavil turistično naselje pod Snežnikom, ki se ravno tako sooča z vlomi. »Sviščaki so naše potencialno turistično naselje, ki ga želimo v prihodnosti razvijati. Razvijati pa ga ne bomo mogli brez zagotovila policije, da ilegalni migranti tja ne dostopajo,« je na problematiko razvoja turizma na Bistriškem v povezavi z ilegalnimi migranti opozoril Rojc.

PRIZADEVAJO SI ZA VEČ SREDSTEV IN SPREMEMBO ZAKONODAJE

Zelo dobrodošlo bi bilo, če bi imela slovenska policija na razpolago več kadra, saj bi tako bistveno uspešneje opravljali svoje delo. Varovanje bi bilo drugačno, če bi bilo na razpolago več ljudi oziroma več denarja. »Prizadevamo si, da se denar za varnost naših ljudi zagotovi. Želimo, da se zakonodaja spremeni v dobrobit naših ljudi, čeprav bodo mogoče imeli tujci, ki želijo nezakonito vstopiti v našo državo, nekoliko manj pravic. Mislim, da bi morali začeti govoriti predvsem o pravicah naših ljudi. Vladi oziroma državnemu zboru predlagamo spremembo zakonodaje, ki bo dala vojski drugačna pooblastila, da bo lahko pomagala policiji,« je sklenil Rojc.

Za zaključek je notranji minister Poklukar priznal, da smeti predstavljajo problem, ki ga zaznavajo tudi na vladi. Občankam in občanom ter vsem prisotnim je zagotovil: »Na vlado sem naslovil že več pobud glede te tematike in verjamem, da bomo to v doglednem času tudi uredili.« ●

ILIRSKOBISTRIŠKI ODLOČEN »NE!« SPREJEMNO-REGISTRACIJSKEMU CENTRU IN GLASEN »DA!« VAROVANJU MEJE

Več kot sedemstoglava množica udeležencev shoda proti sprejemno-registracijskemu centru in za varovano mejo je jasno in glasno pritrdila zahtevam Civilne iniciative za varovano mejo, ki od vlade zahteva učinkovito varovanje državne meje na tem območju.

»Od pristojnih v naši državi jasno in glasno zahtevamo, da se schengenska meja varuje skladno z zakoni in danimi zavezami, ki jih je dala država Slovenija ob vstopu v schengenski prostor. Skupaj izrazimo zahtevo za zavarovano mejo in proti namestitvi sprejemno-registracijskega centra v Občini Ilirska Bistrica, ki je predviden na mejnem prehodu Jelšane, ker je ta nepotreben, če se meja pravilno varuje v skladu z zakonom in pravili schengena. Nezadostno število policistov ni opravičljiv razlog, saj lahko pri varovanju meje zahtevate pomoč evropske policije Frontex. Vse pristojne, ki so zadolženi za varovanje tega območja, pozivam, da zagotovijo varovanje z ustreznimi tehničnimi sredstvi,« je pomen sobotnega shoda na igrišču v Jelšanah strnil predsednik Civilne ini-

ciative za varovano mejo in predsednik Krajevne skupnosti Jelšane Ivan Ceglar. Občankam in občanom Občine Ilirska Bistrica, predstavnikom civilnih iniciativ iz Bele krajine, Metlike, Velenja, Škofij, Gorenjske in Štajerske ter ostalim podpornikom v zavzemanju za normalizacijo življenja na Bistriškem pa je migrantsko problematiko podrobneje predstavil bistriški župan Emil Rojc.

»Čeprav je iz izjav predstavnikov Vlade Republike Slovenije, Ministrstva za notranje zadeve in vodstva Slovenske policije mogoče sklepati, da se v naši občini ne dogaja nič posebnega, se kot župan ne morem preprosto obrniti stran, ko me občani opozorijo na stvari, kot so srečanja domačinov s skupinami tujcev, množična divja odlagališča oblačil in obutve po širšem območju občine ter pritožbe

glede vlomov v objekte, kot so: vikendi, lovške kočice in podobni objekti, ki jih občani uporabljajo le občasno. Ob takšnih dogodkih popolnoma razumem občane, da so do tujcev, ki jih srečujejo v nepričakovanih situacijah, zadržani. Nelagodje in strah sta toliko večja, če nekdo vstopa v naše okolje na prikrit način v nočnih urah mimo veljavne zakonodaje. Glede na to, da je za domačine samoumevno, da je potrebno prečkati državno mejo na za to določenem mestu z ustreznimi dokumenti, je razumljivo, da ljudje težko razumejo početje, ki ni v skladu z utečenimi navadami,« je uvodoma dejal župan Občine Ilirska Bistrica Emil Rojc, ki je v nadaljevanju izpostavil

pereč in večplasten problem divjih odlagališč: »Ne samo da kazijo naravno okolje, pod vprašajem je tudi zdravje naključnih obiskovalcev naših gozdov in ravno divja odlagališča postavljajo pod vprašaj trditve predstavnikov vlade, ki pravijo, da vlada razmere obvladuje in ni potrebno biti plat zvona. Postavi se tudi vprašanje, ali bo vlada, ki po njenem mnenju razmere obvladuje, očistila kupe nesnage, ki so iz dneva v dan večji ali bo to breme preprosto naložila občini in lastnikom zemljišč, na katerih se nahajajo.«

Bistriški župan Emil Rojc se ne strinja z mnenjem vlade, ki meni, da je državne meje ni mogoče neprodušno zapreti. »S strani policije pogosto slišim, da varovanje državne meje v smislu popolne preprečitve nezakonitih prehodov ni mogoče. Seveda z devetimi policisti na 55 km dolgi občinski meji to resnično ni mogoče, je pa mogoče, če vlada v Državnemu zboru RS zagotovi spremembo pooblastil, ki jih ima Slovenska vojska v okviru varovanja državne meje in zagotovi ustrezno število policistov ter ustrezna tehnična sredstva. Ravno tako morata Vlada in Državni zbor RS sprejeti zakonodajo, ki bo končala nesmiselne postopke, ki temeljijo na sistemu »ujemi in izpusti«, v katere je sedaj prisiljena naša policija. Policisti

vlagajo velike napore in postavljajo pod vprašaj svojo varnost, ko se v skupinah po dva srečujejo s skupinami desetih ali z večjim številom mladih mož, ki poskušajo prečkati našo mejo. In kaj se zgodi, ko jim uspe tujce prijeti? Po postopku, ki zopet traja več ur, jih napotijo v azilni dom ali vrnejo hrvaškim oblastem. Iz uradnih podatkov je razvidno, da velika večina zlorabi azilno zakonodajo in izpuhti neznano kam. In kaj se zgodi z drugo skupino, ki jo naši organi vrnejo na Hrvaško? Zopet prečka slovensko-hrvaško mejo; zopet nastane novo divje odlagališče in postopek se ponovi. Prej ali slej jih naši policisti ne uspejo zajeti in tujci pridejo na načrtovano mesto v EU. Kaj nam ob vsem tem pravi zdrava kmečka pamet? Da je bilo prijetje

nezakonitih migrantov in s tem povezani veliki stroški čisti nesmisel in potrata proračunskega denarja. Prav to dejstvo pa želimo v Civilni iniciativi za varovano mejo sporočiti Vladi RS in investorju sprejemno-registracijskega centra. S postavitvijo sprejemno-registracijskega centra, ki bo le člen v verigi sistema »ujemi in izpusti«, občani Občine Ilirska Bistrica ne bomo nič bolj varni in divjih odlagališč ne bo nič manj. Ravno nasprotno, migrantska kalvarija se bo nadaljevala še z večjo močjo,« je poudaril bistriški župan, ki rešitev problema vidi v sodelovanju med razvitimi državami in državami tretjega sveta: »Nemogoče je njihov problem rešiti tako, da jih preprosto preselimo v Evropo, ker bi to za nas pomenilo gospodarski zlom. Rešitev je v naložbah v njihov gospodarski razvoj in v prenehanju dobave orožja ter netenju sovraštva.«

SE BODO BISTRIČANI ŠE KDAJ POČUTILI VARNE?

»Izgubili smo pravico do varnosti in mirnega življenja. Ali si lahko predstavljate strah, ko ti nekdo sredi noči razbija po vratih ali ko zjutraj okoli hiše pobiraš odvržena oblačila, hrano, obutev in nahrbtnike? Ali nam lahko poveste, kdaj se bo to končalo; kdaj bo naša meja varovana in kdaj se bomo zopet lahko sprehajali, ne da bi se morali ozirati čez ramo?« se je spraševala voditeljica shoda in krajanka Jelšan Ana Marija Saftič.

Tudi občinska svetnica Teja Iskra je menila, da je bila ljudem odvzeta temeljna

vrednota – varnost: »Vse pristojne pozivam, da poskrbite za našo varnost; poskrbite za dostojno življenje, da se bomo občanke in občani v svojih domovih počutili varno in živeli mirno brez občutka strahu.«

SHOD V JELŠANAH SO PODPRLE VSE CIVILNE INICIATIVE

V imenu civilnih iniciativ z različnih koncev države je svojo podporo domači iniciativi izrazila predstavnica Civilne iniciative Bela krajina Maja Kocjan, ki je poudarila, da se tudi na tem koncu Slovenije srečujejo s podobnimi težavami glede migrantov. »Naša civilna iniciativa je nastala pred tremi leti, ko je vlada napovedala postavitev sprejemno-registracijskega centra v Črnomlju. Rekli so nam, da nič ne moremo proti temu, saj kar si je vlada zadala, bo tudi naredila. Ampak ni res! Tako kot vi smo naredili protest in sprejemno-registracijskega centra danes ni. Pohvale vsem, ki ste danes prišli. Čeprav mogoče mislite, da tole nič ne šteje, verjemite, da je vaša moč velika. Več vas je tu, večja je! Pomembno je, da skupaj nastopimo proti vladi in od nje zahtevamo, da končno varuje meje. Naša vlada žal deluje tako, da če nisi glasen, te ne sliši. Skupaj s podporo ostalih civilnih iniciativ povejmo, da se tega ne gremo več! Povejmo, da bi ljudje ob meji radi živeli normalno kot vsi ostali. Slišati nas morajo do Ljubljane, saj

bi tudi mi radi živeli v miru in z odprtimi vrati kot nekoč, ne pa da se bojimo, kaj nas čaka za vogalom. Verjemite, da moramo biti glasni, saj s skupnimi močmi lahko dosežemo ogromno!« je poudarila Maja Kocjan iz Civilne iniciative Bela krajina.

POBUDA CIVILNE INICIATIVE ZA VAROVANO MEJO ŽE PRI VARUHU ČLOVEKOVIH PRAVIC

Občinski svetnik Andrej Batista je poudaril, da se v Civilni iniciativi za varovano mejo zavzemajo za striktno in varovano schengensko mejo, kot jo določa zakon, hkrati pa je kategorično zavrnil vse očitke o kakršni koli verski, politični ali drugi nestrpnosti in diskriminaciji. Ker država ne uspe učinkovito zavarovati meje, so se v civilni iniciativi obrnili tudi na varuha človekovih pravic Petra Svetino.

»Kršene so nam človekove pravice, ki jih varuje ustava in Evropska konvencija o človekovih pravicah – govorimo o pravicah do varnosti in do varnega življenjskega okolja, o pravici do nedotakljivosti človeške telesne in duševne integritete in zaradi vse pogostejših vlomov tudi o kršitvi pravice do zasebne lastnine, saj s tem, ko prihaja do vlomov in poškodovanja tujih stvari, dejansko prihaja do kršitve naših osnovnih in temeljnih človekovih pravic. Kot ste verjetno seznanjeni, je Občinski svet Občine Ilirska Bistrica sprejel sklep, da se v zvezi z

vprašanjem postavitve sprejemno-registracijskega centra izrečejo občanke in občani Ilirske Bistrice na svetovalnem referendumu. Žal se je upravno sodišče izreklo, da tak referendum ni dopusten, ker naj bi bil v nasprotju z zakonom. Menimo, da sodišče v tej zvezi ni upoštevalo, da je izrekanje ljudi na referendumu kot najvišja oblika demokracije primarna in temeljna človekova pravica. Zaradi tega bomo izkoristili vsa možna pravna sredstva, da to tudi dokažemo. V ta namen smo, kot nam veleval zakon, vložili pobudo na vrhovno sodišče za dopustitev revizije. V kolikor tudi vrhovno sodišče temu in našim argumentom ne bo pritrdilo, se bomo obrnili še na ustavno sodišče in v skrajnem primeru celo na Evropsko sodišče za človekove pravice. Menimo, da imamo človekove pravice zagotovljene kot vsi na tem svetu in jih bomo zagovarjali tako, kot jih danes zagovarjamo tu,« je koriščenje vseh pravnih sredstev za dokazovanje kratenja človekovih pravic občank in občanov bistriške občine napovedal Andrej Batista.

Po zaključku vseh nagovorov so se protestniki na igrišču ob gasilnem domu formirali v kolono in se s transparenti v rokah mirno odpravili do prehoda za pešce, kjer so prečkali cesto, nadaljevali pot do bližnjega vhoda na pokopališče, kjer so pod budnim očesom policije znova prečkali cesto in se vrnili na prireditveni prostor. ●

AVSTRIJSKA VELEPOSANICA OBISKALA ILIRSKO BISTRICO

Avstrijska veleposlanica Sigrid Berka je z županom Občine Ilirska Bistrica Emilom Rojcem govorila o turističnem potencialu občine in aktualnih političnih temah. Občudovala je neokrnjeno naravo in lepote gradu Prem.

Mag. Sigrid Berka je v Ilirsko Bistrico prispela v torek, 23. aprila 2019, popoldan, in se z županom Emilom Rojcem sestala v občinski palači. Osrednja tema pogovorov je bila uspešno razvijanje bistriške občine kot turistične destinacije s poudarkom na dobrem sodelovanju med državama in aktualnem političnem dogajanju ter migrantski problematiki.

Ker je bil namen visokega obiska tudi spoznavanje tega koščka Slovenije, ki ga pomembna gostja prej še ni uspela obiskati, se je avstrijska veleposlanica z

veseljem odzvala na povabilo župana Emila Rojca in obiskala največji turistični biser bistriške občine – grad Prem. Grajsko poslopje si je ogledala v družbi župana, kustosinje Pokrajinskega muzeja Koper, enota Ilirska Bistrica, Mateje Kakež in v. d. direktorice Turistično informacijskega centra Ilirska Bistrica Maje Uljan.

Na vhodu sta jo pozdravila idilično notranje grajsko dvorišče in poročna kapela sv. Marjete; kot velika ljubiteljica umetnosti pa je občudovala alegorične

upodobitve štirih letnih časov, prizor boginje Diane med lovom in zodiakalna znamenja v Slavnostni dvorani. Z zanimanjem je prisluhnila bogati zgodovini gradu in fotografirala maketo gradu Prem v obdobju turških vpadov. V Viteški dvorani je njeno pozornost vzbudila zgodba o skrivnih podzemnih rovih; razstava o kulinarčnih dobrotah, ki jih na Bistriškem pripravljajo ob veliki noči, pa jo je spomnila na podobne običaje v njeni domovini.

Veleposlanica Sigrid Berka, ki ima za seboj impresivno kariero v zunanji politiki, rada spoznava nove ljudi in poudarja pomen medčloveških ter medsosredskih odnosov. Kot velika ljubiteljica narave je polna vtisov o zanimivostih in posebnostih doline reke Reke ob slovesu zagotovila, da bo ta del dežele zagotovo še obiskala in tako pomagala bogatiti meddržavno sodelovanje. ●

TOMEX, D. O. O., ILIRSKA BISTRICA

Podjetje Tomex, d. o. o., Ilirska Bistrica je bilo ustanovljeno leta 1990 kot eno prvih zasebnih podjetij v Občini Ilirska Bistrica. Prvotna dejavnost je bila vzreja in prodaja žive perutnine, postopoma pa je začelo tudi trženje s prehranbnim blagom.

Pomemben mejnik v razvoju podjetja je dokončanje izgradnje nove hladilnice s petimi hladilnimi komorami s skupno kapaciteto 300 ton blaga za režim hlajenja od -20°C do $+4^{\circ}\text{C}$. Leta 2002 je bila vgrajena nova hladilna komora za hitro

in globoko zamrzovanje svežega blaga na temperaturi od -22°C do -35°C . Celoten temperaturni režim hladilnice je voden računalniško. Zaradi zagotavljanja nadaljnjega razvoja podjetja in kvalitete storitev je podjetje v letu 2015 začelo s popolno prenovo hladilnice, ki bo predvidoma zaključena letos poleti, in je bistvenega pomena za nadaljnje opravljanje dejavnosti.

Tomex, d. o. o., Ilirska Bistrica se pretežno ukvarja s prodajo vseh vrst svežega in zmrznjenega mesa, rib, mesnih izdel-

kov in drugih proizvodov, še vedno pa podjetje del prihodkov ustvari s proizvodnjo in prodajo žive perutnine za nadaljnjo rejo. V podjetju opravljajo tudi storitve skladiščenja, hlajenja in zamrzovanja blaga za uporabnike, ki nimajo hladilnic.

Podjetje Tomex, d. o. o., Ilirska Bistrica je svojo dejavnost uspešno razširilo tudi na gostinstvo dejavnost, kjer pridobiva nova znanja in izkušnje za višjo kvaliteto storitev. ●

PLAKETA OBČINE ILIRSKA BISTRICA ZA PODROČJE ŠPORTA ZA LETO 2019

KOŠARKARSKI KLUB PLAMA-PUR ILIRSKA BISTRICA

V Ilirski Bistrici se košarka igra vse od leta 1937. Košarkarski klub z imenom *TVD Partizan Ilirska Bistrica* je bil ustanovljen leta 1950, šest let kasneje pa je bila ustanovljena košarkarska sekcija, ki je pričela z uradnimi nastopi v letu 1957. Sekcija je zelo hitro napredovala iz regionalne v drugo, nato pa še v prvo republiško ligo, v kateri je prvič zaigrala leta 1961. Naslednje leto se je klub preimenoval v *Košarkarski klub Lesonit*. V sezoni 1964/1965 je klub nastopal v tedanji prvi jugoslovanski zvezni ligi, leta 1966 pa je ponovno osvojil naslov republiškega prvaka.

Do leta 1975 je klub igral na različnih tekmovalnih nivojih, nato so sledila tri leta premora in nadaljnje igranje do leta 1982, ko je klub zaradi pravil, ki so prepovedovala igranje uradnih tekem

na zunanjih igriščih, prenehal s delovanjem.

Leta 1996 je bil po 14 letih premora ustanovljen *KK Ilirska Bistrica*, ki je bil kmalu zatem preimenovan v ime, ki ga nosi še danes: *KK Plama-pur Ilirska Bistrica*. Od leta 2003 do 2013 je igral v slovenski tretji ligi, v sezoni 2012/2013 pa je klub osvojil naslov zmagovalca 3. SKL – Zahod in napredoval v 2. SKL. V isti sezoni se je klub uvrstil tudi na zaključni turnir pokala *Spar*, naslednjo sezono pa zaključil na 2. mestu 2. SKL in se udeležil kvalifikacij za vstop v 1. slovensko košarkarsko ligo. V sezoni 2018/2019 je klub sezono končal na šestem mestu 2. SKL.

KK Plama-pur je že sedem sezon stabilen drugoligaš z 250 člani, ki tekmujejo v kar 16 različnih kategorijah. ●

MATIJA VIČIČ

Matija Vičič je po končani osnovni šoli v Ilirski Bistrici zaključil gradbeno šolo in se zaposlil v podjetju Primorje, d. d., v Ajdovščini. Kot sposoben organizator in motivator je uspešno končal dodatno usposabljanje za gradbene delovodje. Več kot 25 let je bil zaposlen kot delovodja na CPK Koper, pred odhodom v pokoj pa je bil imenovan za vodjo CPK Koper, enota Ilirska Bistrica.

Poleg službe se je posvečal delu in organizaciji gradbenih del v vasi Podstenje ter *Krajevni skupnosti Topolc*, saj je sodeloval pri vseh infrastrukturnih gradnjah in dejavnostih, kot so gradnja kanalizacije in vodovoda v Podstenjah in na Topolcu, polaganje telefonskih kablov na področju Prema, Mereč in Podstenj, rekonstrukcija ceste Podstenje–Podtabor, gradnja mrliške vežice v Podstenjah in popravilo poljskih poti v Merečah in Podstenjah.

Matija Vičič je bil več desetletij med najbolj aktivnimi člani sveta *KS Topolc*, ki mu je predsedoval 4 leta.

Poleg aktivnosti v okviru vaške in krajevne skupnosti je na čelu gospodar-

skega sveta Župnije Ilirska Bistrica, ki pripravlja in vodi obnovitvena dela na župnijski cerkvi sv. Petra. ●

PLAKETA OBČINE ILIRSKA BISTRICA ZA PODROČJE KULTURE ZA LETO 2019

MARIJA ŠTRANCAR

Marija Štrancar, dolgoletna učiteljica slovenščine na podgrajski osnovni šoli, sedaj upokojenka, je vzor izjemne učiteljice za veliko generacij, ki jih je poučevala. Njena odlika je velika ljubezen do materinščine, ki jo je izžarevala in prenašala na svoje učence s predanostjo in potrpežljivostjo. Marsikomu je v tistih najbolj nežnih letih predstavljala svetel vzor učiteljice in ob obravnavi slovenske literature in slovenskega jezika gra-

dila pri mladih tisto najpomembnejše – slovensko identiteto.

Njena ljubezen do materinščine se ni ustavila pred šolskim pragom. Leta 2005 je izdala knjigo *Frk, čez drn – Frk, čez drn*, ki predstavlja pravo zakladnico jezikovno-narečnih in folklornih pripovedi ter etnološkega gradiva z območja Brkinov in Čičarije. Knjiga, ki je vrsto let nastajala v tesnem sodelovanju z domačini – pripovedovalci iz teh območij, je prava kulturna dediščina ljudi pod Snežnikom in Žabnikom.

Marija Štrancar, ki živi v Hrušici, je v svojem okolju še vedno aktivna. Pomaga pri ohranjanju pustne maske škornmatov, sestavlja povezovalna besedila za kulturne prireditve, rada bi tudi uredila ljudsko gradivo pripovedovanih narečnih zgodb, ki so ji ostale v predalu. Ob vsem tem jo zanima tudi naravovarstveno področje rodne pokrajine, saj je s svojim člankom o vodnih virih in Krasu sodelovala s *Prirodoslovnim muzejem Slovenije* pri izdaji knjige *Voda na Krasu*. ●

ANSAMBEL SNEŽNIK

Začetki ansambla Snežnik segajo v leto 1982, ko sta Jože Jenko in Ivan Kompan skupaj s kitaristom Francem Matjevcem ustanovila *Trio Jožeta Jenka*. Jožetu in Ivanu se je leta 1995 pridružil Danilo Čekada in kot *Ansambel Snežnik* so izdali svojo prvo zgoščenko z naslovom *Trije muzikantje*, ki so ji sledile še *Brkinska slivovka*, *Moji gozdovi*, *Darilo nevesti* in *Naj pesem odmeva*. Pesmi poudarjajo lepoto domačih krajev, opevajo običaje in navade ter nosijo slovensko narodnozabavno glasbo v srca številnih ljubiteljev glasbe doma in po svetu.

Pisci glasbe in besedil so priznani slovenski glasbeni ustvarjalci narodnozabavne glasbe, veliko pesmi pa je tudi avtorskih. Ansambel redno sodeluje na prireditvah, kot so *Prijatelji, ostanimo prijatelji*, *Festival narodno zabavne glasbe Števerjan* in *Vurberk*, redno pa gostujejo

tudi na radijskih postajah in televizijskih hišah po vsej državi in popestrijo številne kulturne prireditve v občini.

Vsa leta svojega delovanja člani ansambla sode-

lujejo na humanitarnih prireditvah, z odprtim srcem pa se vedno odzovejo tudi povabilu na dobrodelni koncert *Iz srca za srca*.

Člani *Ansambla Snežnik* so zelo ponosni, da so svoje pesmi in slovensko narodnozabavno glasbo ponesli v srca naših rojakov v Združenih državah Amerike in Avstraliji ter jim tako približali njihovo domovino. ●

MIRKO BOŠTJANČIČ

Mirko Boštjančič je član sveta *Krajevne skupnosti Hrušica* od leta 1995, na čelu krajevne skupnosti pa je bil kar 16 let, od leta 2002 do leta 2018. Mirko je vzor izjemnega človeka, ki je s svojim predanim, potrpežljivim, vztrajnim in nesebičnim delom za dobrobit krajanov pripomogel k boljšemu in lepšemu bivanju vaščanov Hrušice in Malih Loč. V obdobju njegovega delovanja v krajevni skupnosti je bilo uspešno zaključenih veliko število projektov. Kot član krajevne skupnosti je aktivno sodeloval pri ustanavljanju pokopališčnega odbora in pomagal rešiti problematiko katastra pokopališča. Aktivno vlogo je imel tudi

pri urejanju asfaltiranega igrišča za roket, košarko in mali nogomet ter pri izvedbi velikega parkirnega prostora za avtomobile, delovne stroje in tovornjake.

V času njegovega predsedovanja *KS Hrušica* je vas dobila nov vaški dom, zgrajena je bila mrliška vežica, postavljen je bil leseni oder za glasbo in nastope na igrišču, urejena pa je bila tudi razsvetljava igrišča. Mirko Boštjančič je zaslužen tudi za urejeno kanalizacijo s čistilno napravo, položitev širokopasovnega interneta, občinski prispevek, asfaltiranje povezovalne vaške poti med Hrušico in Malimi Ločami, sanacijo po-

škodovanih podpornih zidov, postavitve ekološkega otoka, asfaltiranje stranskih vaških poti in asfaltiranje vaške poti iz Hrušice proti cesti za Podbeže.

Mirko Boštjančič je oseba z veliko pozitivne energije, ki goji neizmerno ljubezen do svojega kraja, in prav ta ljubezen do svoje grude je dala krila njegovi ustvarjalnosti in vztrajnosti za realizacijo številnih uspešnih projektov v dobrobit celotne krajevne skupnosti. ●

VRTEC JOŽEFE MASLO ILIRSKA BISTRICA

Vrtec Jožefe Maslo Ilirska Bistrica v letošnjem letu praznuje 70-letnico organizirane predšolske dejavnosti. Skozi leta je deloval v različnih stavbah in ustanovah, vedno pa si je prizadeval za dobrobit predšolskih otrok in ustvarjanje spodbudnega okolja za njihov razvoj.

Vrtec otrokom, staršem in zaposlenim predstavlja okolje varnosti in povezoovanja. Odziva se na potrebe družin po vključevanju otrok vanj in staršem nudi strokovno podporo pri celoviti skrbi in vzgoji predšolskega otroka.

S prihodom v vrtec se otrokov svet razširi in čez noč postane del skupine vrstnikov ter širše družbe, ki ga obdaja. Skozi ljubeče, spoštljive in odgovorne odnose ga vzgojiteljice podpirajo na tej poti. Ob tem zaznavajo prebujajoče se potencialne najmlajših otrok z zavedanjem, da je zgodnje otroštvo obdobje neslutnih priložnosti.

Skozi svoje dolgoletno delovanje je Vrtec Jožefe Maslo Ilirska Bistrica poudarjal pomen zgodnjih let v otrokovem življenju in nepogrešljivo vlogo vrtca pri le-tem. Prispeval je k razvoju pred-

šolske pedagoške prakse in ustvarjal spomine na prostore otroštva mnogih generacij.

Vrtec Jožefe Maslo Ilirska Bistrica, ki je dobil ime po partizanski materi iz osrčja Brkinov, od septembra 2016 s kapaciteto 14 oddelkov za predšolske otroke deluje na lokaciji Rozmanova ulica 25 d, ob Osnovni šoli Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica. ●

DRUŠTVO ZA VARSTVO IN VZGOJO PTIC SNEŽNIK ILIRSKA BISTRICA

Društvo za varstvo in vzgojo ptic Snežnik Ilirska Bistrica v letošnjem letu praznuje 40-letnico obstoja in aktivnega dela. Društvo je leta 1983 uspešno organiziralo republiško razstavo ptic v kletkah, ki ji je sledilo še veliko društvenih razstav in dve državni tekmovanji.

Na ustanovni skupščini je bilo prisotnih 24 članov. V 90-ih letih, ko se je društvo uvrščalo med večja in najbolj uspešna ornitološka društva na Slovenskem, se je število članov gibalo med 25 in 30, po letu 2003 pa se je članstvo zmanjšalo na 15 članov, ki večinoma prihajajo iz občine Ilirska Bistrica.

Člani so se uspešno udeleževali tekmovanj na društvenih, regijskih, mednarodnih, državnih in svetovnih prvenstvih ter osvojili veliko medalj in pokalov. Vrhunec uspeha Društva za varstvo in

vzgojo ptic Snežnik Ilirska Bistrica predstavlja 6 medalj s svetovnih prvenstev in dve kolajni z evropskih prvenstev.

Društvo se poleg suverenega zastopanja občine Ilirska Bistrica na tekmovanjih posveča tudi skrbi in osveščanju mladih glede varstva ptic v naravi, pomemben del delovanja društva pa so tudi družabna srečanja in organizacija izletov.

Društvo je včlanjeno v *Zvezo društev gojiteljev ptic Slovenije* in dobro sodeluje z Občino Ilirska Bistrica, ki mu je pomagala pri izdaji kronike društva ob 30-letnici delovanja. ●

MEŠANI PEVSKI ZBOR AVGUST ŠULIGOJ – DRUŠTVO UPOKOJENCEV ILIRSKA BISTRICA

Mešani pevski zbor Avgust Šuligoj je bil ustanovljen leta 1984 in nepretrgano deluje že 35 let. Prekaljeni pevci, ki so peli v MoPZ Dragotin Kette in ostalih zborih, so na pobudo vodstva DU Ilirska Bistrica ustanovili moški pevski zbor, v katerem je bilo 20 pevcev. Kmalu so se jim pridružile tudi pevke in zbor je zaživel, saj je bil toplo sprejet pri občinstvu in poznavalcih zborovskega petja.

Od ustanovitve zbora je v njem delovalo preko 80 pevk in pevcev, ki so na številnih nastopih prepevali vse od ljudskih do umetnih pesmi.

Društvo upokojencev je vseskozi podpiralo delovanje zbora in mu nudilo vsestransko pomoč. Z organizacijo dela zbora so k njegovi prepoznavnosti doprinesli tudi predsednice in predsedniki zbora Darinka Žbogar, Vojko Žnideršič, Marjan Boštjančič in Breda Poljšak.

Brez dobrega pevovodje in glasbenega strokovnjaka Dimitrija Grlja, ki je zbor vodil od vsega začetka – celih 25 let – zbor ne bi bil to, kar je – prepoznaven, priljubljen, povezujoč in dober predstavnik občine ter društva v domači občini in izven nje. Od leta 2010 njegovo uspešno delo nadaljuje prizadevna in priljubljena pevovodkinja Anamarija Surina.

Pod njunim vodstvom je zbor prepeval v domači občini in na revijah *Primorska poje*, *Srečanjih pevskih zborov Tabor Šentvid pri Stični*, zastopali so primorske upokojenske pevske zore na državnih srečanjih pevskih zborov upokojencev, nastopali pa so tudi na F3ŽO v Cankarjevem domu in gostovali na Hrvaškem. ●

Vabimo Vas na

**OSREDNJO PRIREDITEV
OB 4. JUNIJU, PRAZNIKU
OBČINE ILIRSKA BISTRICA.**

Emil Rojc,
župan Občine Ilirska Bistrica

**Dom na Vidmu,
sobota, 1. junija 2019, ob 19. uri**

delavnice

IZDELAVE ROŽ IZ KREP PAPIRJA

Datumi delavnic:

- 9. maj ob 18. uri,
- 6. junij ob 18. uri,
- 4. julij ob 18. uri,
- 6. september ob 18. uri.

Informacije: Mateja, 051 674 352.

Tradicija izdelovanja rož iz krep papirja je na Bistriškem še vedno zelo živa. Izdelavo rož smo povezovali predvsem z običajem vizite oziroma nabora, manjkati pa niso smele niti pri tradicionalnih etnoloških pustnih maskah. Znanje, dediščino in dobro voljo želimo širiti med različne generacije, zato vas vljudno vabimo na delavnice, na katerih se bomo skupaj naučili izdelovati rože iz krep papirja, hkrati pa se bomo tudi družili na način, kot so to počeli nekoč med izdelovanjem rož.

Delavnice so primerne za začetnike in za vse tiste, ki vam ta ročna spretnost ni tuja. Prva delavnica bo potekala v prostorih TIC-a in Pavlovčeve galerije v Domu na Vidmu. V septembru bomo naučene spretnosti predstavili na dogodku na gradu Prem.

URNIK

PARTIZANSKA BOLNICA ZALESJE

maj

sob., ned. in prazniki: 14.00–18.00

junij–september

sob., ned. in prazniki: 10.00–18.00

GRAD PREM

april–junij in september–oktober

pon., sre., čet., pet.: 10.00–14.00

tor.: 11.00–17.00

sob., ned. in prazniki: 10.00–18.00

julij–avgust

vsak dan: 10.00–19.00

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI
INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE ZA DELO
Projektna enota za izvajanje projektov

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

VABILO

na delavnico

ZAGOTAVLJANJE DOSTOJNEGA DELA ZAPOSLENIH, ZLASTI VARNEGA IN ZDRAVEGA DELOVNEGA OKOLJA, Z NAMENOM PREPREČEVANJA DELOVNIH SPOROV

❖ Informacije o delavnici

Inšpektorat RS za delo (IRSD) je v februarju 2017 začel z izvajanjem šestletnega projekta z namenom okrepitve svetovalne in preventivne vloge IRSD. Cilj projekta je med drugim tudi ozavestiti delodajalce o zagotavljanju dostojnih pogojev za varno in zdravo delovno okolje, z namenom preprečevanja delovnih sporov. V ta namen organiziramo brezplačne delavnice za delodajalce, kjer se lahko seznanimate z dejanskimi obveznostmi na tem področju.

UGODNOSTI ZA DELODAJALCA

brezplačna informacija

racionalizacija stroškov za varnost in zdravje pri delu

seznanimatev z aktualnimi vsebinami v zakonodaji

učinkovito sodelovanje s strokovnimi delavci za VZD

učinkovito sodelovanje z izvajalci medicine dela

TERMIN IN LOKACIJA

30. 5. 2019

11.00–14.00

Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14,
6250 Ilirska Bistrica

PROGRAM DELAVNICE

Uvodni pozdrav in predstavitev projekta

Problematika preventivnih zdravstvenih pregledov

mag. Mladen Markota, dr. med., IRSD

ODMOR

- Izjava o varnosti z oceno tveganja, njena vsebina in izdelava
- Dejanske obveznosti delodajalcev na področju varnosti in zdravja pri delu glede usposabljanja delavcev, preiskav delovnega okolja in osebne varovalne opreme

Roman Lubec, univ. dipl. inž. str., IRSD

Zaključek

PRIJAVA

Za udeležbo na brezplačni delavnici se lahko prijavite na naslednje načine:

- po **elektronski pošti** na e-naslov projekt.irsd@gov.si (ime in priimek udeleženca, ime podjetja, telefon, datum delavnice),
- po **telefonu** na telefonsko številko 01 320 53 87.

Vsi udeleženci poleg uporabnega znanja prejmejo tudi **potrdilo o udeležbi**.

Vse dodatne informacije o delavnici dobite na telefonski številki 01 320 53 87.

DELAVNICO SOORGANIZIRA OBČINA ILIRSKA BISTRICA.

Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, Ilirska Bistrica na podlagi Statuta Občine Ilirska Bistrica (Uradne objave PN, št. 18/95, 18/97 in 30/98, Uradni list RS, št. 31/99, Uradne objave glasila Snežnik št. 4/06), Odloka o proračunu Občine Ilirska Bistrica za leto 2019 (Uradni list RS št. 16/2019) in Odloka o proračunu Občine Ilirska Bistrica za leto 2020 (Uradni list RS št. 16/2019) objavlja

JAVNI RAZPIS

ZA SOFINANCIRANJE OBNOVE SAKRALNIH OBJEKTOV V OBČINI ILIRSKA BISTRICA ZA LETI 2019 IN 2020

1. PREDMET JAVNEGA RAZPISA IN VIŠINA RAZPISANIH SREDSTEV

Predmet javnega razpisa za sofinanciranje obnove sakralnih objektov v Občini Ilirska Bistrica za leti 2019 in 2020 (v nadaljevanju razpis) je sofinanciranje obnove sakralnih objektov v Občini Ilirska Bistrica v letih 2019 in 2020. Skupna višina sredstev znaša 60.000,00 EUR od tega 50 % (30.000,00 EUR) za obnovitvena dela v letu 2019 in 50 % (30.000,00 EUR) za obnovitvena dela v letu 2020. Prijavitelji lahko na razpis prijavijo projekt obnovitvenih del za eno leto (2019 ali 2020) ali projekt obnovitvenih del za obe leti (2019 in 2020). Iz proračuna Občine Ilirska Bistrica se sofinancira do 50 % vrednosti prijavljenega projekta.

Razpisane so naslednje vsebine sofinanciranja:

- vzdrževanje sakralnih objektov (streha, fasada, notranjost objekta, klopi ipd.),
- vzdrževanje sakralnega inventarja (orgle, kipci, oltar ipd.),
- restavratorska dela na sakralnih objektih.

2. POGOJI ZA SODELOVANJE NA RAZPISU

Prijavitelj mora za sodelovanje na razpisu izpolnjevati naslednje pogoje:

- sakralni objekt premične in nepremične kulturne dediščine se nahaja na območju Občine Ilirska Bistrica in je v lasti ali solasti prijavitelja;
- sakralni objekt je skladno s 5. členom Odloka o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov v Občini Ilirska Bistrica razglašen kot umetnostni in arhitekturni spomenik;
- lastnik ali solastnik sakralnega objekta premične in nepremične kulturne dediščine je pravna ali fizična oseba;
- prijavitelj ima izdano soglasje oz. pogoje za izvedbo prijavljenih del s strani Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije;
- prijavitelj predloži izjavo, da bodo prijavljena dela izvedena v skladu z veljavnimi predpisi o graditvi objektov, urejanju prostora, varstvu okolja in varstvu kulturne dediščine;
- prijavitelj ima zagotovljena delna lastna finančna sredstva.

Na razpisu ne morejo kandidirati lastniki ali solastniki objektov s področja kulturne dediščine, ki tržijo navedene objekte.

3. MERILA IN KRITERIJI ZA DODELITEV SREDSTEV

Merila so po posameznih kriterijih izražena v točkah. Vrednost točke se izračuna na podlagi razpoložljivih proračunskih sredstev in skupnega števila točk (višina sredstev za posamezno leto se deli z vsoto vseh točk prijaviteljev za to leto; na ta način se dobi vrednost ene točke v EUR za posamezno leto).

Vrednost izvedbenih del projekta za posamezno leto	število točk
• vrednost izvedbenih del projekta do 5.000 EUR z ddv	10
• vrednost izvedbenih del projekta nad 5.000 EUR do 15.000 EUR z ddv	50
• vrednost izvedbenih del projekta nad 15.000 EUR do 30.000 EUR z ddv	100
• vrednost izvedbenih del projekta nad 30.000 EUR z ddv	150

Višina zagotovljenih lastnih sredstev za posamezno leto	število točk
• višina zagotovljenih lastnih sredstev do 50 %	30
• višina zagotovljenih lastnih sredstev do 65 %	50
• višina zagotovljenih lastnih sredstev do 75 %	70
• višina zagotovljenih lastnih sredstev do 85 %	100

Starost objekta ob prijavi na razpi	število točk
• mlajši od 100 let	10
• starejši od 100 let	30
• starejši od 200 let	60

Vrsta predvidenih del za posamezno leto	število točk
• obnova ali zamenjava sakralnega inventarja in restavratorska dela	30
• obnovitev ali zamenjava ostale stavbne opreme	50
• sanacija strehe in vlage ter posegi v statične elemente konstrukcij	70

Največje število točk, ki jih prijavitelj lahko doseže, je 380. Obnove dostopnih poti in stopnišč niso predmet tega razpisa.

4. NAVODILA ZA IZDELAVO PRIJAV

Prijava na razpis mora biti izdelana na za to predvidenih obrazcih, ki so sestavni del razpisne dokumentacije.

Predlagatelj mora k izpolnjeni prijavi na razpis obvezno priložiti še naslednjo dokumentacijo:

- izjava prijavitelja, da se sakralni objekt premične in nepremične kulturne dediščine nahaja na območju Občine Ilirska Bistrica in je v lasti ali solasti prijavitelja;
- soglasje oz. pogoje za izvedbo prijavljenih del s strani Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije;
- izjava prijavitelja, da bodo prijavljena dela izvedena v skladu z veljavnimi predpisi o graditvi objektov, urejanju prostora, varstvu okolja ter varstvu kulturne dediščine,
- izjava, da ima prijavitelj zagotovljena delna lastna finančna sredstva in višina teh sredstev;
- predračun za izvedbo del prijavljenega projekta;
- izjava o starosti objekta, ki je predmet sofinanciranja;

- podpisan vzorec pogodbe.

Podatke o kategorizaciji spomenika bo preveril naročnik v lastnih evidencah, zato jih predlagatelj ni potrebno dostavljati.

Razpisna dokumentacija je od dneva objave javnega razpisa do zaključka tega javnega razpisa na razpolago v sprejemni pisarni Občine Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica in na spletni strani Občine Ilirska Bistrica (www.ilirska-bistrica.si).

5. NAČIN IN ROK ZA ODDAJO PRIJAV

Upoštevane bodo popolne pisne prijave, ki bodo prispele najpozneje do 24. 5. 2019 do 10. ure na naslov Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica, ali bodo do tega roka oddane v sprejemni pisarni Občine Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica, pritličje levo.

Na ovojnici prijavitelj navede: »Javni razpis sakralni objekti – NE ODPIRAJ«. Na hrbtni strani ovojnice mora biti označen naziv in naslov pošiljatelja. Upoštevane bodo vse prijave, ki bodo prispele do zgoraj navedenega roka. Prijave, ki bodo prispele po roku za oddajo prijav, bodo zapečatene vrnjene prijavitelju.

6. ODPIRANJE PRIJAV IN OBVEŠČANJE O IZIDU JAVNEGA RAZPISA

Odpiranje prijav bo predvidoma 24. maja 2019 ob 12. uri. Odpiranje prijav ni javno. Prispele prijave bo pregledala tričlanska komisija, ki jo imenuje župan. Če komisija ugotovi,

da je prispela prijava na javni razpis nepopolna, prijavitelja o tem obvesti in ga pozove, da jo v določenem roku ustrezno dopolni. Če prijavitelj v tem roku prijave ne dopolni, se prijava zavrže kot nepopolna.

Imenovana komisija bo na podlagi pogojev in meril popolne prijave ocenila ter pripravila predlog sofinanciranja. Prijavitelji bodo o izidu razpisa obveščeni s sklepom o sofinanciranju. V primeru večjega števila prijav se komisija lahko odloči, da ob upoštevanju nujnosti izvedbe projekta, sredstev ne dodeli vsem prijaviteljem.

Odobreni znesek sofinanciranja je lahko nižji od zneska, ki ga v prijavi predvidi predlagatelj. Medsebojne pravice in obveznosti v zvezi s sofinanciranjem obnove bosta Občina Ilirska Bistrica in posamezni izbrani prijavitelj uredila s *Pogodbo o sofinanciranju obnove sakralnih objektov*.

Ponudniki, katerih projekti bodo sofinancirani iz proračuna Občine Ilirska Bistrica, so dolžni izvesti postopke izbire izvajalca del v skladu s predpisi, ki urejajo javno naročanje.

7. KORIŠČENJE SREDSTEV

Dodeljena sredstva morajo biti porabljena v letih 2019 in 2020 v skladu s predpisi, ki določajo izvrševanje proračuna. Sredstva bo izbrani prijavitelj koristil na način, ki bo opredeljen v pogodbi o sofinanciranju.

Številka: 410-84/2019-1

Datum: 30. 4. 2019

Župan Emil Rojc

Občina Ilirska Bistrica v sodelovanju z RRA Zeleni kras, d. o. o., nudi svojim občanom vrsto podpornih storitev:

- **brezplačno svetovanje** (oblikovanje ali izvedba vaše podjetniške ideje, pomoč pri vzpostavitvi poslovanja, iskanje potrebnih finančnih virov (povratnih in nepovratnih) in podobno),
- **pripravo poslovnih načrtov** in/ali **vlog za prijavo na javne razpise** z različnih področij, pri čemer Občina Ilirska Bistrica subvencionira 70 % cene in zgolj 30 % plača prijavitelj.

Za več informacij se obrnite na:

RRA Zeleni kras, d. o. o., Prečna ulica 1, Pivka
e-mail: jana@rra-zk.si, 05 721 22 48 ali
marinka@rra-zk.si, 05 721 22 33

AKTUALNI RAZPISI:

- na Javnem skladu za podjetništvo na voljo vavčerji za spodbujanje digitalizacije podjetij,
- financiranje obratovalnih sredstev in opreme za obdelovalce in predelovalce lesa,
- javni poziv Finančne spodbude za podjetja za nove naložbe v učinkovito rabo in obnovljive vire energije.

KMETIJSKI RAZPISI:

- javna razpisa za ukrep I in II,
- javni razpis za odpravo zaraščanja kmetijskih zemljišč.

... KO HOBI POSTANE DEL ŽIVLJENJA ... ALI »DELATI S TEM, KAR NAM DA NARAVA. NEKAJ NAJLEPŠEGA!«

»SONJA PROSEN – FLOWER ART«

Sonja Prosen prihaja iz okolice Ilirske Bistrice in je ustvarjalka z dušo in srcem. Uživa v naravi in naravo prenaša v življenja ljudi na drugačen, poseben način. Pred kratkim je registrirala svojo dejavnost rokodelstva – ustvarjanje cvetličnih kreacij, ki jih upodablja na različnih materialih. Svoje kreacije predstavlja na socialnih omrežjih, in sicer na Facebook strani pod imenom »Sonja Prosen - Flower art«. Sonja pravi: »Delati s tem, kar nam da narava. Nekaj najlepšega!«

Nam lahko na začetku postrežete z informacijami o vašem podjetju oziroma o dejavnosti, ki vas navdihuje?

Sem Sonja Prosen, doma iz Kosez. Sem zaposlena, prosti čas pa najraje preživljam z družino v naravi, na izletih, potovanjih. S tem je povezana tudi moja dejavnost, s katero se ukvarjam v prostem času, to pa je oblikovanje cvetličnih kreacij in fotografija. Uporabim, kar imam pri roki. Če dehtijo vrtnice, bom uporabila vrtnice. Če je tašča pobrala fižol, bo oblekica ali »frizurca« v roza fižolastih odtenkih. Pri delu ne uporabljam svinčnika, lepila, škarje pa le za ukrotitev kakšne večje veje. Bogaštvo narave, ravnotežje in usklajenost z g. Vetrom (delam namreč večinoma zunaj) so vse, kar sestavi naravni mozaik. Vsi motivi so narejeni ročno iz naravnih materialov in so vrnjeni nazaj v naravo, fotografski objektiv pa ohrani spomin.

Od kod želja in ideja za ustvarjanje? Kdaj ste začeli? Kako ste zadovoljni z razvijanjem ideje? Ali ste že uresničili svojo poslovno idejo in odprli podjetje/ ODD?

Vedno sem rada ustvarjala, bila bolj kreativen tip. S cvetličnimi kreacijami sem začela pred skoraj štirimi leti, ko sem na vrtu naredila prvi cvetlični portret. Ugotovila sem, da dejavnost združuje mojo ljubezen do narave, cvetic, nudi pa mi tudi odklop od delovnega dne, od dnevnih dvournih vožnje v službo, antistres terapija, bi rekla jaz. Na nov nivo sem ta hobi prenesla prejšnje leto, ko sem sodelovala v projektu Zgodbe rok in krajev (v organizaciji Lokalne akcijske skupi-

ne med Snežnikom in Nanosom), ki je združil rokodelce in oblikovalce občin Pivka, Postojna in Ilirska Bistrica. Pod odličnim vodstvom (Maja Modrijan iz Destilator Solutions) in mentorstvom (Oloop Design) sem dejansko prišla do trenutka, ko se je zdelo smiselno, da bi svoje izdelke delila s tistimi, ki so jim všeč. Uredila sem si status in sedaj si utiram pot na policičke TIC-ov in podobnih organizacij.

Kako začeti je verjetno najpogostejše vprašanje in pogosto so začetki najtežji. Kako ste se vi lotili tega izziva?

Moje ustvarjanje je moj hobi. Tako sem začela in mogoče ravno zato tako uživam v tem. Mislim, da je najlažje in potencial za uspeh največji ravno takrat, ko se začneš z nečim ukvarjati iz ljubezni, iz notranje želje. Takrat imaš energijo, da se spopadeš in premagaš tudi ovire, ki se ti drugače zdijo velike, težke, nesmiselne.

Spodbudo in pomoč pri prvih podjetniških korakih omogoča Regionalna razvojna agencija Zeleni kras. Kakšna znanja in informacije ste pridobili, kakšna je vaša izkušnja sodelovanja?

Z RRA Zeleni kras sem se prvič srečala na delavnici, ki je bila organizirana za udeležence projekta Zgodbe rok in krajev, in kjer so nam predstavili, na kakšen način se uredi status, ki omogoča trženje za rokodelce. Predstavili so nam možnosti in priložnosti registracije dejavnosti, česar sama prej nisem dobro poznala. Vse skupaj se mi je zdelo dokaj zapleteno, a so nas opogumili in nam

tudi kasneje nudili stalno oporo. Tudi sama sem se obrnila na RRA, ko sem potrebovala pomoč, in lahko povem, da tako proaktivnih zaposlenih že dolgo časa nisem srečala v kakšni organizaciji, ki je dejansko namenjena pomoči občanom. Strokovno in zelo potrpežljivo nudijo nasvete in pomoč pri različnih težavah, dilemah, zato resnično priporočam vsakemu, ki se sooča s podobnimi težavami, da se obrne nanje. Za občane Občine Ilirska Bistrica so svetovanja brezplačna, saj jih sofinancira občina, hkrati pa nudijo tudi ugodno subvencijo za pripravo vlog ali poslovnih načrtov, kar tudi prav pride.

Kaj je na tej poti najtežje, kje vidite ovire?

Že to, da sem se obrnila na RRA po pomoč, pomeni, da ovire so, da jih ni prijetno reševati in da ne teče vedno vse gladko. V mislih imam predvsem birokratske ovire. Zakonodaja je velikokrat okorna, ne sledi razvoju tehnologije in družbe. Uradniki so jo primorani upoštevati, fleksibilnosti ni. Mislim, da ima država tu še veliko priložnosti.

Kaj je vaša glavna prednost ali posebnost, ki vas dela drugačno od drugih?

Ljudje pravijo, da takih izdelkov še niso videli. Da so nekaj posebnega. Ni jim najbolj jasno, kako so narejeni, a to jim z veseljem razložim. Svoje kreacije oblikujem več ur, na različnih podlagah, krajih. Na plaži, na dvorišču, na travniku, kjerkoli najdem kaj zanimivega iz narave. Zaradi minljivosti materialov svoje izdelke takoj po postavitvi fotografiram, da ujamem trenutek v času in jih kasneje upodobim na različnih izdelkih – oblačilih, slikah, voščilnicah.

Ivana Kobilica

Kakšni so načrti za vašo dejavnost?

Prepuščam se toku. Do tu sem prišla na tak način in prav zanima me, kako se bo zgodba odvila v bodoče. Res pa je, da tok tudi sama usmerjam. Kar nekaj prostega časa namenim temu. Vzpostavljam stike, sem odzivna, izkoriščam priložnosti, ki se mi ponujajo in vsak nov kontakt, nova izkušnja vodi v nova doživetja. Tisti, ki so že uspeli v poslu, po navadi pravijo, da je treba biti potrpežljiv. Jaz jim verjamem.

Nasvet drugim, ki imajo željo in razmišljajo o nečem, kar bi radi imeli, ustvarili.

Kam bi jih napotili? Kako bi jih spodbudili?

Sama res še nisem tako daleč, da bi lahko delila velike nasvete. Moja, recimo ji kreativna pot, je še čisto na začetku. Sem pa pomislila, da bi delila sledeče priporočilo. Sama zelo veliko zanimivih dogodkov, ki potekajo na našem območju, zasledim na socialnih omrežjih. Facebook je lahko tudi zelo koristen. Podjetniški inkubator Postojna, Regionalna razvojna agencija Zeleni kras, LAS med Snežnikom in Nanosom, Lokalce – center lokalnih umetnosti, TIC Ilirska Bistrica so strani, ki jih rada spremljam,

izvem kaj koristnega in obiskujem njihove dogodke. Poleg socialnih omrežij, se sama sicer najrajši obrnem na RRA Zeleni kras, prav zaradi tam zaposlenih, ki ti znajo na preprost način razložiti zadeve in te vodijo korak za korakom do končnega cilja. Kot sem že povedala, so njihove storitve nam, občanom, na voljo čisto brezplačno in predlagam vsem, ki so se znašli v dilemi, da se obrnejo nanje. Predvsem pa, le pogumno ciljem naproti. ●

dr. Jana Nadoh Bergoč

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Lokalna
Akcijska
Skupina
med Snežnikom
in Nanosom

POTRJENI VSI PROJEKTI 3. POZIVA IN PROJEKT SODELOVANJA LOKALNE AKCIJSKE SKUPINE MED SNEŽNIKOM IN NANOSOM

19. februarja 2019 smo prejeli odločbe s strani Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja še za 5 projektov 3. poziva. Skupaj je potrjenih vseh 10 projektov 3. poziva v skupni vrednosti sofinanciranja 344.272,39 evrov.

Ti projekti so: Zdrava hrana, Ureditev kmetije, razvoj novih programov in odprtje dopolnilnih dejavnosti, Razvoj turističnega produkta za poslovne skupine za francoski trg z dolgoročno možnostjo razvoja na tuje in domače trge, Adrenalinsko doživljanje legend in zgodb na kolesu, Ohranjanje naravnih virov za lepši jutri, Promocija reje drobnice kot turistični produkt, Obuditev žganjekuhe v Brkinih,

Nakup sistema za avtomatsko rezanje Cutter, Utrjevanje turistične destinacije vasi Orehek skozi lik prvega slovenskega pesnika Pavla Knobla in Terensko jahanje Slovenija.

LAS med Snežnikom in Nanosom je na 4. javni razpis za podukrep 19.3 Priprava in izvajanje dejavnosti sodelovanja lokalne akcijske skupine prijavila 5 pro-

jektov sodelovanja s slovenskimi LAS. V ta namen je bilo za celo Slovenijo razpisanih le 1,1 milijona evrov, kar je bilo mnogo premalo za uresničitev vseh idej, želja in pobud prebivalcev slovenskih LAS, ki so prijavile za 4 milijone evrov projektov. Tudi naša LAS je prijavila kar 5 projektov sodelovanja, vendar je bil zaradi pomanjkanja sredstev odobren le projekt *Domače in umetnostne obrti - dediščina in sodobnost*, in sicer v vrednosti sofinanciranja 99.997,56 evrov. S pomočjo tega projekta se bo obnovila Brivnica Ozbič v Postojni.

Trenutno se na LAS izvajajo štiri projekti sodelovanja, dva skupna projekta, deset projektov 3. poziva in pet projektov 2. poziva. Enajst projektov prvega in drugega poziva je zaključenih, pet je izplačanih.

Opisi potrjenih projektov so dostopni na www.las-snezniknanos.si. ●

Aleš Zidar in Tamara Urbančič

PD SNEŽNIK ILIRSKA BISTRICA VABI NA IZLET ZA ODRASLE IN MLADINSKI GORNIŠKI TABOR

V četrtek, 16. maja 2019, vodniški odsek organizira popoldanski izlet za odrasle na Učko. Po delavnem dnevu bomo ob 17.30 odrinili proti Poklonu, kjer bomo začeli naš pohod. Z razglednega stolpa na vrhu Vojaka bomo opazovali sončni zahod in se ob svetlobi čelnih svetilk vrnili na izhodišče. Skupni čas hoje bo 2,5h. Več informacij in prijave:

Andrej Barovič, 041-234-373, andrej.barovic@gmail.com.

Poleti bo med 7. in 14. 7. potekal že 21. Mladinski gorniški tabor. Tokrat bomo taborili v dolini Robanovega kota na severni strani Kamniško-Savinjskih Alp. Kot se za taborjenje spodobi bom spali pod platnenimi strehami, hodili na planinske izlete, se igrali družabne igre in

večere preživljali ob kitari in tabornem ognju. Vabljeni so otroci, ki bodo zaključili 2. razred osnovne šole in starejši do konca srednje šole. Več informacij na: <http://pdsneznik.si/> ali pri mentorici planinskega krožka na osnovni šoli. ●

Andrej Barovič

BISTRIŠKI RIBIČI ZAČELI RIBIŠKO SEZONO

Ribiška družina Bistrica, ki ima sedež v Ilirski Bistrici, je tudi letos ob 1. aprilu – dnevu ribičev in otvoritvi ribiške sezone – organizirala tradicionalno ribiško srečanje v lovu »Na najtežjo postrv«. Kot vsako leto sta se srečanje in ribolov odvijala v dopoldanskem času na jezeru Klivnik. Letos se je srečanja v lepem sončnem vremenu udeležilo kar 110 ribičev. Poleg članov domače ribiške družine so bili na ribolovu tudi prijatelji iz cele Slovenije.

Najtežjo šarenko (2,58 kg) je ujel mladi član Nejc Tekavec, ki je tako osvojil 1. mesto. Pri mladincih sta 2. in 3. mesto osvojila še Žana Svenšek in Andrej Frumen. Pri članih je zmagal Zlatko Polič (2,14 kg) pred Borutom Merkljem in Ramisom Bačičem. Najstarejši ribič je bil tudi tokrat 84-letni Dušan Žvab iz Sežane.

Ribiška družina Bistrica šteje kar 140 članov, ki prihajajo pretežno s Primorskega. Vodi jo predsednik Zlatko Svenšek, gospodar pa je Iztok Grlj. V letu 2017 so praznovali 70-letnico svojega uspešnega delovanja. Upravljajo in gospodarijo z akumulacijskima jezeroma Klivnik in Mola ter reko Reko. O ekologiji in ribolovu predavajo tudi po šolah. Tako so v družino pritegnili veliko število mladih, za kar v sekciji za delo z mladimi skrbita Rado Jurač in Anton Biščak. Aktivna je tudi sekcija Vreme.

»Poleg upravljanja in gospodarjenja z ribiškimi okolišim imamo v lasti še ribogojnico in valilnico, v kateri izvajamo vzrejo lastnega zaroda soške postrvi. Kraške vode nudijo enkrat in prvo vrsten ribolov, zato so člani naše družine iz najrazličnejših krajev iz cele Slovenije, obiščejo pa nas tudi tujci. Veliko turističnih ribičev beležimo iz sosednje Italije, pa tudi iz Hrvaške. Naše kraške vode so čiste, polne trofejnih rib in nudijo enkrat in prvo vrsten ulov. Ribiči uživajo tudi v neokrnjeni naravi,« pove predsednik Svenšek. Hkrati še dodaja, da se ribolov na postrvi pri obeh jezerih odvija od 1. aprila do konca novembra in na reki Reki do konca septembra, medtem ko je krpa dopustno ribariti čez celo leto. ●

Olga Knez

VRHUNSKI »ZVON« NA VRHU EVROPE

»Cerkveni mešani pevski zbor Zvon« (CMePZ Zvon) je navdušil vrh Evrope. Namen gostovanja trnovskih pevcev je bil ponesti slovensko pesem in kulturo rojakom, ki živijo in delajo v Bruslju, in razveseliti potomce številnih slovenskih rudarjev, ki se še zavedajo svojih korenin. S čutno slovensko pesmijo in izbranimi nežnimi glasovi so navdušili tudi predstavnike drugih članic Evropske unije in številne naključne obiskovalce Belgije.

Vsa pot se je začela na pobudo asistenta evropskega poslanca Andreja Černigoja, ki se je z Vipavskega pred nekaj leti preselil v Smrje v občini Ilirska Bistrica in bil presenečen nad kakovostjo zbora Zvon: »Moram povedati, da sem bil izredno presenečen, ko sem jih slišal prvič. Takrat se mi je utrnila misel, da bi te dobre glasove ob prvi priložnosti povabili v Evropski parlament v Bruselj. Rodila se je ideja, da bi predstavitev Zbora Zvon, ki prihaja iz krajev, kjer živim, in odprtje razstave Umetnikov za Karitas, ki jo organizira gospa Jožica Ličen, doma iz krajev mojega otroštva, lahko tudi združili. Na povabilo evropskega poslanca Lojzeta Peterleta smo to potovanje uresničili prve dni aprila,« je namen poti predstavil Andrej Černigoj, ki je pot v sodelovanju s članico zbora Zvon Heleno Valenčič, tudi organiziral.

Zvon je imel priložnost zapeti v številnih katedralah, cerkvah in na trgih. »Čeprav smo nastopili že marsikje, nam je to gostovanje predstavljalo veliko čast. Nepozabno doživetje je bilo petje v osrednji avli Evropskega parlamenta. Slovenska

pesem je odmevala po vsej mogočni stavbi s takim zanosom, da se je njena vibracija dotaknila mimoidočih, nam Slovencem pa obudila narodno zavest,« je z navdušenjem pripovedovala zborovodkinja Damjana Kinkela. Posebno doživetje je bilo tudi petje na osrednjem trgu Bruslja, kjer so Bistričani prevzeli pozornost celotne javnosti. Obiskovalci so se čudili veseli energiji in se jim pridružili v koreografiji, plesu in prepevanju. Številni so nastop tudi posneli in tako slovensko glasbo ponesli tudi na druge celine.

V Bruslju ob stavbi Evropskega sveta stoji spomenik z napisom »Žive naj vsi narodi«, s prevodi v vseh evropskih jezikih. Postavili so ga ob predsedovanju Slovenije EU, leta 2008. Tudi ob njem so ponosno zapeli Zdravljico. »Slovenska himna je res nekaj posebnega! Prav tak pa je tudi naš zbor Zvon! Kljub cca. 60-letni razliki med najmlajšo članico in najstarejšim članom smo skupaj neverjetno usklajeni v prepevanju, prav tako pa vedno pripravljeni na skupno zabavo. Kljub temu, da smo zadnje štiri dni spa-

li vsega skupaj za eno pošteno noč, ali pa ravno zaradi tega, bo naše popotovanje ostalo nepozabno! In verjetno prav vsi komaj čakamo naslednje ... « je polna nepozabnih vtisov zapisala Tjaša Mlakar, pevka zbora Zvon.

Kljub resnemu in natrpanemu programu so si uspeli ogledati zanimivo mesto Brugge, Severno morje, začutiti utrip glavnega mesta Bruselj z Atomiumom, centrom in evropsko četrtjo.

Namen poti v Bruselj je bila tudi podpora gibanju umetnikov za Karitas, za kar so pevke in pevci pripravili številne dobre in s tem poleg slike in glasbe prebudili spomine na tradicionalno slovensko praznovanje. S sredstvi so podprli tudi delovanje Slovenskega pastoralnega centra v Bruslju, ki med drugim podpira Slovence, da se lažje znajdejo ob preselitvi v tujo družbo, saj bi bili sicer v tej evropski prestolnici brez vsake podpore. Poleg prepevanja in stremljenja h kakovostnemu izvajanju vokalne in vokalno-instrumentalne sakralne in posvetne glasbe je Zvonovo poslanstvo tudi dobrodelnost. Cerkveni mešani pevski zbor Zvon iz Ilirske Bistrice se je v letošnjem letu predstavil na odprtju razstave Umetniki za Karitas že dvakrat, prvič ob dnevu kulture februarja v Ljubljani.

CMePZ Zvon deluje že 36 let. V teh letih je zapel že pri več kot 2000 nedeljskih svetih mašah ter prek 700 bogoslužjih ob različnih cerkvenih praznikih. Poleg delovanja v cerkvi Zvon deluje tudi kot kulturno društvo. »Poleg glasbe člani družijo povezanost v veri in prijateljstvo.

Zboru se je v zadnjih treh letih pridružilo šest mladih pevcev, starih od 14 do 18 let. Kljub resnemu delu in zahtevnemu, natrpanemu programu se v zboru odlično počutijo,« društvo predstavlja njegov predsednik Andrej Rolih. Poleg go-

stovanj v Sloveniji in tujini vsako leto organizirajo tradicionalni božični koncert, cikel koncertov sakralne glasbe, na katerem se predstavijo slovenski in tuji pevski sestavi, pripravijo celovečerne koncerte ob praznovanju pomembnej-

ših obletnic zboru, se udeležujejo občinskih revij in *Primorske poje*. Njihovo delo je nagradila Občina Ilirska Bistrica, ko je ob 30. obletnici zboru podelila srebrno občinsko plaketo. Na Natečaju Bogomir Špacapan je zbor pred leti dosegel 4. mesto. Pomen delovanja zboru sta s plaketama potrdila tudi Škofija Koper in Javni sklad RS za kulturne dejavnosti.

V tem akademskem letu zbor znotraj cikla sakralnih koncertov organizira številne dobrodelne koncerte. Zbrana sredstva bodo v celoti namenjena obnovi pomembnega kulturnega spomenika Občine Ilirska Bistrica, župnijske cerkve svetega Petra, v kateri so bogate freske Toneta Kralja in trimanualne Mascionijeve orgle, ki bodo tudi obnovljene. ●

CMePZ Zvon

BISTRIŠKI NUMIZMATIKI NA OBISKU PRI STOLETNIKU FRANCU POKLARJU V PODGRAJAH

Praznovanju 100. rojstnega dne našega častnega člana Franca Poklarja smo se pridružili tudi nekateri člani Primorskega numizmatičnega društva iz Ilirske Bistrice. Visok jubilej je praznoval v krogu svoje družine, prijateljev, sosedov in sorodnikov.

V pogovoru nam vedno z izbranimi besedami navdušeno razlaga o naši preteklosti, okoliških gradiščih in svojih ugotovitvah z arheoloških raziskovanj naše okolice. Gospod Franc je več kot trideset let svojega življenja posvetil raziskovanjem gradišč Draga nad Trnovim, Sv. Ahac, Javorje Dolnji Zemon, Sv. Katarina, Podgraje, Jelšane in drugih v okolici Bistrice. Po znanih virih nekdanjih arheologov Mulnerja, Markezetijskega, Pečnika, ki so v preteklih 140-ih letih le bežno opisali naša gradišča, je nadgradil njihove ugotovitve in obelodanil pomembno vlogo zemonskega župana Josipa Nadoslava Potepana ter njegovo delo amaterskega arheologa. Vsem dosedanjim razi-

skavam gradišč je pravzaprav s svojimi dognanji in zgodovinskimi dejstvi dodal še naše praprebivalce Japode, ki so živeli na gradiščih, in to povezal z dogajanjem in prihodom Rimljanov pred dva tisoč leti na naše področje. Preštevilni članki, objave raziskovanj v časopisih, revijah in knjigah Društva za krajevno zgodovino bodo ostali kot neprecenljivi vir zgodovinskih dejstev naši mladini in po mnenju zgodovinarjev tudi stroki, ki bo lahko nadaljevala z raziskovanjem naših gradišč na dobrih temeljih Poklarjevih dognanj. Ne čudi torej dejstvo, da je leta 2010 za svoje delo prejel tudi priznanje Arheološkega kabineta iz Ljubljane.

Gospodu Francu smo nazdravili in mu zaželeli čim več zdravlja. Se vidimo na klepetu ob naslednjem obisku! ●

Vili Gombač,
PND Ilirska Bistrica

»PO SLEDEH TRNOVSKE ARHEOLOGIJE«

Ljubitelji arheologije in sprehodov v naravi smo se 6. aprila dobili na 3. arheološkem pohodu »Po sledih trnovske arheologije«. Arheoloških pohodov je bilo v preteklosti več, tudi na zemonsko gradišče in na Sveto Katarino nas je že vodila pot, ampak le trnovski postaja tradicionalen.

Le kateri Trnovec ne pozna Drage in Stražice, pa tudi Črne njive so zadnja leta zelo popularne za nedeljsko »martinčkanje« v naravi. Pa vendar malokdo ve, da je arheologinja Nada Osmuk, ki je delovala na *Zavodu za varstvo kulturne dediščine v Novi Gorici*, nekje zapisala, da Gradišče nad Trnovim (Draga po domače) sodi po svoji pričevalnosti med najvažnejša arheološka najdišča v Sloveniji.

Poleg prazgodovinske utrjene naselbine na Dragi je že dolgo poznano tudi pripadajoče železnodobno grobišče, kjer so že pod Italijo in pozneje, leta 1978, ko so širili kamnolom oz. cesto proti Sviščakom, izkopali preko tristo žarnih, žganih in skeletnih grobov.

Naselbina ni bila nikoli strokovno izkopavana in je bila ravno po grobovih

okvirno datirana v železno dobo, zadnjih nekaj let pa pravo malo revolucijo v slovenski arheologiji predstavljajo lidarski posnetki (lidar je lasersko snemanje iz zraka), ki so dali nove podatke tudi o najdiščih naše okolice. Gradišče na Dragi se je pokazalo kot mestna naselbina iz poznorimske dobe, datirana v 3. in 4. stol. n. št..

Prav lidarski posnetki so razlog, da so naši kraji zadnjih nekaj let vzbujali pozornost arheologov iz *Narodnega muzeja Slovenije* in *Inštituta za arheologijo*, ki so poznorimsko naselbino opazili tudi na Gradišču nad Knežakom, med tem gradiščem in gradiščem Breg nad Šembijami pa so evidentirali in izkopali prazgodovinski zid, za katerega pravijo, da razmejuje dve prazgodovinski skupnosti – kneško in trnovsko.

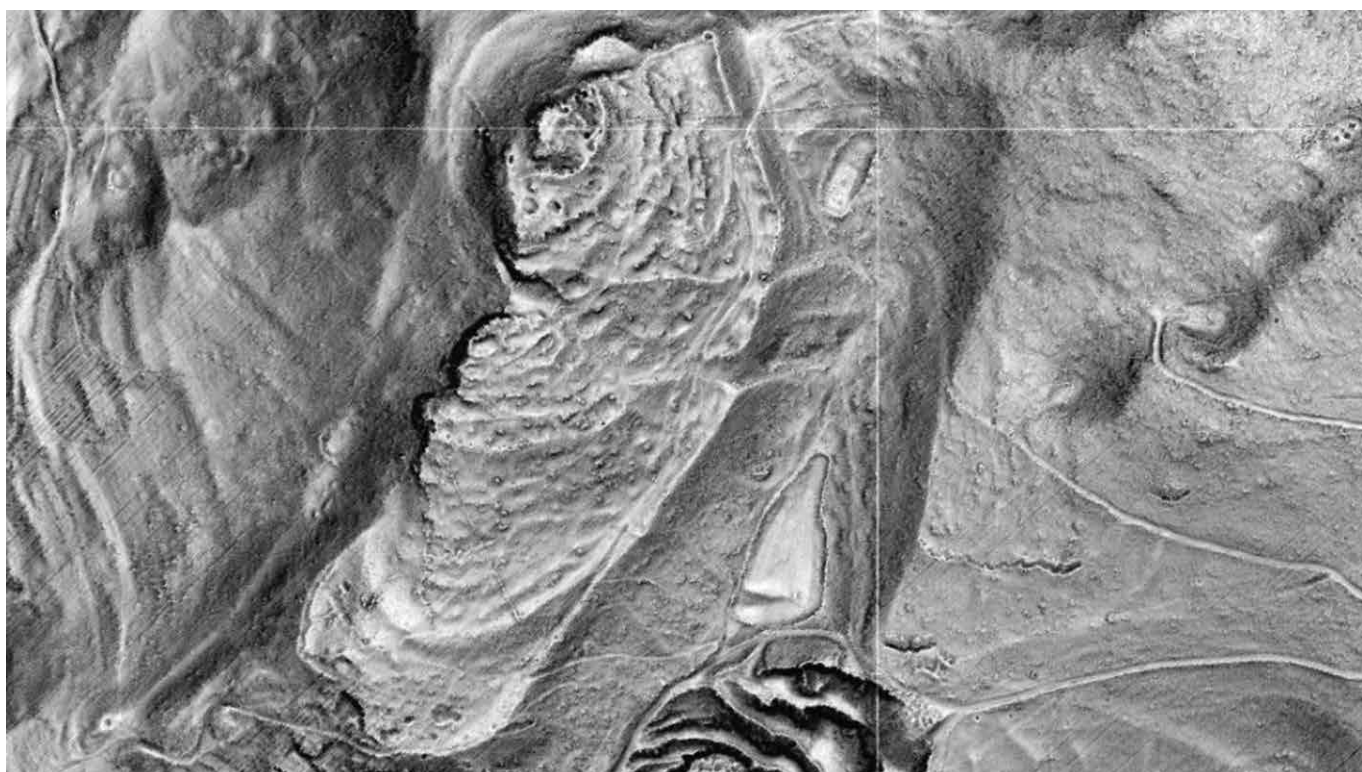
Vir: <https://gisportal.gov.si/rkd>

Podoben zid iz arheoloških obdobij je že dolgo znan tudi nad Trnovim, ki se vleče med Drago, Stražico in Ahcem. Še vedno je lepo prepoznaven na vzhodnem pobočju Stražice, ki mu lahko sledimo kot ruševini suhega zidu.

Skrivnostna Stražica že s svojim imenom nakazuje, da dominira nad svojo okolico, njen vrh pa je ena sama ruševina. Spominja na železnodobne stolpe, ki stojijo na skrajnih točkah Krasa in mogoče predstavlja celo najbolj vzhodno točko tega istega območja.

Če sem vas prepričala, vas naslednje leto na prvo soboto v aprilu vabim, da si trnovske arheološke ostaline skupaj ogledamo še na terenu. ●

Sabina Stambulić Pugelj

Vir: <https://gisportal.gov.si/rkd>

»OBISK V NARAVI«

Na svetovni dan turizma, 27. septembra 2018, so na konferenci na Gozdarskem inštitutu in Zavodu za gozdove Slovenije predstavili kodeks obnašanja v naravi v Sloveniji. Pri oblikovanju kodeksa je sodelovalo 27 organizacij, ki so ga na konferenci tudi slavnostno podpisale.

Slovenijo delimo na devet značilnih pokrajinskih tipov: alpsko gorovje, alpsko hribovje, alpske doline, panonska gričevja, panonske ravnine, dinarske planote, dinarska podolja in ravniki, sredozemska gričevja in sredozemske planote. Ravno zato je pri nas narava na majhnem koščku Evrope raznolika in lepa. Kar 80 % slovenske zemlje je v zasebni lasti, kar za lastnike oz. obiskovalce narave pomeni tako pravice kot odgovornost.

Vsi, ki želimo naravo in njene dobrobiti ohraniti za nas in prihodnje rodove, smo se povezali v skupnem projektu. Izdelali smo vzgojni pripomoček, ki nas bo nagovarjal z vprašanjem: Kako ohranjati ravnovesje med obiskom in skrbjo za neokrnjeno naravo?

Kodeks obnašanja v naravi, ki smo ga predstavili in podpisali na konferenci 27. septembra 2018, temelji na že uveljavljenem, a ne zapisanem konsenzu slovenske družbe. Gre za neke vrste dogovor med lastniki zemlje, vzgojnimi organizacijami, ki svoje dejavnosti izva-

jajo v naravi, in ostalo civilno družbo ter pristojnimi institucijami. Cilj kodeksa je bolje osvestiti obiskovalce narave in turiste, kako se v Sloveniji obnašamo v naravi. Kodeks sestavljajo usmeritve, ki spoštujejo zakonodajo in temeljijo na tradiciji. Zapisane so splošno in poljudno, tako da jih lahko upošteva vsak.

Pet ključnih načel kodeksa se glasi:

- spoštujem naravo;

- spoštujem sebe;
- spoštujem druge;
- spoštujem lastnino in
- spoštujem lokalno skupnost.

Narava gradi odličnost slovenskega turizma in mu daje dušo. Vse več je obiskovalcev, tako domačih kot tujih, ki želijo piti preleste narave. Vse več je tudi ponudbe za aktivno preživljanje prostega časa v naravi. Veliko število obiskovalcev predstavlja določene obremenitve in motnje, zato se je potrebno skupaj potruditi, da bomo uspeli ohraniti naravo, ne da bi pri tem nesmiselno zavirali razvoj. Kodeks *Obisk v naravi* je torej zapisan in podpisan, na nas pa je, da ga upoštevamo in s tem pripomoremo k ohranitvi narave ter vseh njenih dobrobiti.

Kodeks obnašanja v naravi si lahko preberete na spletnem naslovu: <https://bit.ly/2SSQr9z>. ●

Pripravil: Jože Prah,
Zavod za gozdove Slovenije,
Foto: Jure Pučnik

BOLJE IMETI DOBREGA SOSEDA KOT DOBRE SORODNIKE

V sredo, 13. marca 2019, se je Pr'Nantovh v Matavunu zbrala »Mreža šol parka Škocjanske jame«. Sedem šol je predstavilo svoje izsledke in likovne izdelke, nastale v okviru vsakoletnega raziskovalnega dela v počastitev žensk in mater na Biosfernem območju Kras in porečju Reke. Letošnja tema je bila medsebojna pomoč v naših krajih skozi čas. Slavnostna gostja je bila koordinatorica programov Zavoda Sopotniki Anu Kahuna.

Medsebojna pomoč je bila občasna in neformalna oblika solidarnosti predvsem na podeželju in pretežno delovnega značaja, ki jo ponekod srečamo še danes. Delovala je po nepisanih načelih vzajemnosti, odvrčanja in odsluževanja. Ne gre pozabiti tudi na pomoč posameznika, skupine ali skupnosti enemu ali večjemu številu vaščanov, meščanov, ... ob nesrečah, bolezni, ostarelosti, pri porodih, porokah, smrti, ... Kako je bilo s tem v naših krajih?

Na Osnovni šoli dr. Bogomirja Magajne iz Divače so k temi pristopili učenci raziskovalnega krožka 4. in 5. razreda pod mentorstvom Danile Grželj in Mirjam Trampuž ter učenci vrtnarskega krožka 2. do 5. razreda pod mentorstvom Barbare Jazbec. Poleg informacij, ki so jih prinesli od doma, so se mladi raziskovalci o medsebojnih oblikah pomoči s starimi starši pogovarjali tudi na šoli in ugotavljali, da so si ljudje na Divaškem včasih bolj pomagali, saj ni bilo strojev, za ročno delo ob večjih opravilih pa je delovne sile vselej primanjkovalo. Obli-

ke medsebojne pomoči v svojih krajih so učenci upodobili z risbami, ki so jih zložili v nadvse simpatična koledarja za leto 2019 in 2020.

Prav tako so pod mentorstvom Andreje Perhavec Čok oblike medsebojne pomoči imenitno likovno upodobili učenci 1. in 2. razreda Podružnične šole Vreme, učenci 3. in 4. razreda pa so se pri svojih starših in starih starših pozanimali o medsebojni pomoči v šoli in na vasi v Vremski dolini nekoč in danes. Sklenili so, da so bili v primerjavi s starši, stari starši pri šolskem delu veliko bolj prepuščeni sami sebi. Dodatne pomoči namreč ti niso bili deležni ne od svojih staršev, ne od učiteljev. Za konec so dodali, da si v Vremski dolini ljudje še vedno veliko pomagajo.

V okviru dneva dejavnosti so k letošnji temi pristopili prav vsi učenci Osnovne šole Rudija Mahniča Brkinca iz Pregarij pod mentorstvom Tanje Šuštar in Dolores Zadel. Na razstavo so prisrčne skulpture iz das mase prinesli učenci 1. do 5. razreda, raziskovalci 6. do 8. razreda

pa so obiskali vaščane in popisali tamkaj nekdanje prisotne oblike medsebojne pomoči delovnega značaja ter oblike pomoči ob nesrečah, smrti, bolezni, požaru, porodu, telitvi, poroki in varovanju otrok. Ker so bile Pregarje med 2. svetovno vojno požgane, so si ljudje po vojni veliko pomagali tudi pri gradnji hiš in drugih poslopij. Ženske so nosile kamenje, moški pa so zidali in prekrivali strehe. Razložili so, da so se glede vseh oblik pomoči ljudje dogovarjali ustno.

Prvošolčki Osnovne šole Košana so pod mentorstvom Marije Mršnik izjemno natančno izrisali oblike medsebojne pomoči v Košanski dolini, učenci 7. razreda pa so pod mentorstvom Katje Čekada raziskovali na terenu. Med drugim so zabeležili pomoč z izmenjavo ali izposojno stvari, živali in pridelkov ter zbiranjem denarja v določen namen. Otroci so pomagali s kidanjem snega starejšim ali bolnim, pa tudi pri rezanju ocvirkov pri kolinah. »Držacem« pri kolinah se je v zahvalo neslo »talerček« ocvirkov, košček jetrc in prate, so zabeležili.

Prvošolčki podaljšane bivanja Osnovne šole Dragotina Ketteja iz Ilirske Bistrice so pod mentorstvom Laure in Ines Novak likovno upodobili medsebojno pomoč v obliki sonca, ki ga prinesemo sebi in sočloveku. Učenci 3. razreda mentorice Nevice Iskra so pod drobnogled vzeli pomoč pri poroki in na razstavo prinesli njene likovne upodobitve. Učenci 6. do 9. razreda so pod mentorstvom Anice Brožič in Nine Močilnikar Sedmak raziskali medsebojno pomoč v okviru šeg in navad življenjskega cikla nekoč, tj. ob rojstvu, krstu, obhajilu, birmi, poroki in pogrebu ter na podlagi pripovedi sogovornic iz Trnovega, Smrij, Harij, Prema, Kosez, Dobropolj, Zajelšja, Mereč, Podstenj, Soz, Zarečice in Pregarij, ugotovili, da so pri teh šegah in navadah večinoma brezplačno, prostovoljno in samoumevno pomagale ženske. Za razliko od zabeleženih praks v preteklosti so sklenili, da danes za pomoč prosimo v skrajni sili, za delo pričakujemo plačilo, potrebščin si ne izposojamo, pri opravih si ne pomagamo, ampak vse, kar je mogoče, raje kupimo. Spontanega sodelovanja med generacijami je vse manj.

Terensko raziskavo o oblikah medsebojne pomoči od 2. svetovne vojne do

60-ih let 20. stoletja so v Jasenu, Vrbici, Zabičah, Podgradu, Topolcu, Dolnjem Zemonu in Jablanici na Osnovni šoli Antona Žnideršiča iz Ilirske Bistrice izvedli učenci višje stopnje pod mentorstvom Nadje Baša in Nade Šircelj. Kot izjemno družabno obliko medsebojne pomoči so dokumentirali »lupljenje farmjante«. Ob tem opravi se je lahko na večer zbralo od 10 do 25 ljudi. Ko so opravili pri eni hiši, so šli k naslednji. Izpostavili so tudi medsebojno pomoč ljudi pri trgovanju in pripravi volne, obrezovanju sadnega drevja, še posebej pa sta se nas dotaknila pomoč (neprofesionalnih) partizanskih učiteljev, ki so v vojnem času skrbeli za ohranjanje materne jezika med vaškimi otroci, in posojanje poročnih prstanov ženinu in nevesti. Marsikateri mladoporočenci so si svoja prstana kupili namreč šele pozneje, ko so si to lahko privoščili.

Pod mentorstvom Vere Frank so oblike medsebojne pomoči v Kočaniji preučevali učenci 5., 6. in 9. razreda, ki so ob enem na razstavo prinesli poučen plakat. Med drugim so raziskovalci razložili, da so si ženske v Kočaniji morale med seboj vedno pomagati pri kmečkih opravilih, saj so bili moški pogosto v gozdu, a tudi ti so si med seboj pomagali pri

spravi drva. Na sploh je bilo Kočancem v čast pomagati vaščanu ob večjih gradbenih delih. Ob prihajajoči nevihti se je prvim sosedom priskočilo na pomoč pri spravi sena. Bolnemu vaščanu so sovaščani pomagali pripraviti drva za kurjavo in krmiti živino. Še danes si Kočanci pomagajo pri pobiranju krompirja, ženske pa ob porokah in pogrebih. Čeprav medsebojna pomoč ni ravno prostovoljstvo, zagotovo prostovoljstvo raste tudi iz nje, je ob zaključku uradnega dela srečanja vsem prisotnim razložila koordinatorka programa *Zavoda Sopotniki* in letošnja častna gostja, Anu Kahuna. *Sopotniki* so nevladna organizacija s potencialom, ki od leta 2014 organizira brezplačne prevoze za starostnike s podeželja in temelji na prostovoljskih ekipah. Ob tem, ko omogočajo starostnikom nujno mobilnost, jim nudijo tudi pogovor, družbo in jim skušajo lepšati starost. Njihovo geslo je: *Človek človeku Sopotnik. »Pomagajte drugim, če to čutite. Ne razmišljajte zakaj; kake koristi boste imeli od tega; to enostavno storite, ker to je tisto, kar nas dela ljudi.*« Te besede je Anu Kahuna položila na srce našim osnovnošolcem in na tak način lepo zaokrožila letošnjo temo *Mreže šol parka Škocjanske jame* v počastitev mednarodnega dneva žena.

Iskrena hvala vsem sodelujočim šolam, mentoricam in učencem za vložen trud. Vsem ženskam pa, da bi bile deležne in tudi same sočloveku vselej nudile obilo medsebojne pomoči. ●

Pripravila: Darja Kranjc

Fotografije: Laura Novak, Tjaša Kalčič in Darja Kranjc

5. OBČNI ZBOR ČLANOV OBZSČ ILIRSKA BISTRICA

Pripadniki Občinskega združenja slovenskih častnikov Ilirska Bistrica (ObZSČ Ilirska Bistrica) so se v petek, 22. marca 2019, zbrali v prostorih Vaškega doma Velika Bukovica na že petem občnem zboru članov. Udeležilo se ga je 33 rednih članov in dva gosta - član predsedstva ZSČ, predsednik ObmZSČ Sežana in regijski koordinator za notranjsko-kraško regijo major Dejan Stančič ter predsednik ObZSČ Pivka ppk. Gregor Ribnikar.

Na občnem zboru so člani pregledali in ocenili aktivnosti združenja v preteklem letu. Aktivni in uspešni so bili predvsem na strelskem področju, na dnevih odprtih vrat Vojašnice Pivka in Postojna, v prijetnem spominu pa je ostalo tudi srečanje članov na Črnih Njivah ter vojaško-strokovna ekskurzija na Dolenjsko, ki so se je udeležili člani vseh treh članic notranjsko-kraške regije.

Letošnje leto je bilo volilno leto in v organih združenja je prišlo do kar nekaj dobrodošlih sprememb in pomladitev. Soglasno sta bila sprejeta tudi *Program dela* ter *Finančni načrt* za leti 2019 in 2020. Predstavljene so bile predvsem načrtovane aktivnosti s področja vojaško-strokovnih vsebin (posveti, strelske aktivnosti), spominsko-domoljubna in protokolarna dejavnost ter kulturno-družabna in športno-rekreativna dejavnost.

Z usmeritvami krovne organizacije *Zveze slovenskih častnikov* bo letos poudarek

na delu z mladimi in vključevanje le-teh v vojaško-strokovne vsebine. Mlade bomo poskušali seznanjati z vojaško-strokovnimi vsebinami, prav tako pa jim tudi predstavljati zgodovinsko in domoljubno tematiko na lokalni ravni in višje. Da bodo te aktivnosti potekale nemoteno, pa je potrebno tudi sodelo-

vanje z ostalimi OZSČ, Slovensko vojsko in drugimi organizacijami, s katerimi si delimo enake cilje. Ohranjanje takšnega sodelovanja je tudi eden izmed pomembnih ciljev ObZSČ Ilirska Bistrica za letošnje leto in v prihodnje, tesnejše sodelovanje pa je predvideno tudi z ObmZSČ Sežana in ObZSČ Pivka, saj skupaj zastopamo notranjsko-kraško regijo na državni ravni.

Pred pogostitvijo in prijetnim druženjem so bila najbolj zaslužnim članom podeljena priznanja:

1. Majda Butinar, bronasta medalja ZSČ,
2. Martin Butinar, pisno priznanje ZSČ,
3. Ivan Dovgan, pisno priznanje ZSČ,
4. David Benigar, bronasta medalja ZSČ. ●

Matej JUG, ObZSČ Ilirska Bistrica

STRELSKE AKTIVNOSTI OBZSČ ILIRSKA BISTRICA V APRILU 2019

V sklopu aktivnosti, ki jih izvaja Občinsko združenje slovenskih častnikov Ilirska Bistrica, je tudi udeleževanje na strelskih tekmovanjih, ki jih organizira Slovenska vojska. Člani tako tekmujejo na lokalnem nivoju, najboljši pa se potem uvrstijo na višja tekmovanja.

V soboto, 6. aprila, je 1. brigada SV organizirala tretjo tekmo na prvi ravni z vojaško puško PAP M 59 na strelišču Mlake pri Vipavi. Tekmovalo je 14 ekip oziroma 42 tekmovalcev s postojnskega območja. Najboljših pet se je uvrstilo na tekmovanje na drugi ravni, ki bo v soboto, 11. maja, na strelišču Crngrob. V aprilu sta strelski tekmovanja potekali na strelišču Mlake in v Trbovljah.

Tekmovanja se lahko udeležijo člani organizacij in društev, s katerimi ima Slovenska vojska sklenjene pogodbe o civilno-vojaškem sodelovanju, in vsi zainteresirani državljani Republike Slovenije, ki se prijavijo prek navedenih or-

ganizacij in društev. V letošnjem letu je bil velik poudarek na sodelovanju z mladimi, ki so bili vključeni v strelske ekipe, na ta način pa je potekalo tudi izvajanje

promocije vojaškega poklica. Iz ObZSČ Ilirska Bistrica je ekipa Janka Slavca zasedla 2. mesto (streljanje s polavtomatsko puško) in se uvrstila na nadaljnje tekmovanje, ki bo potekalo na strelišču Crngrob. Janko Slavec je v kategoriji *posamični strelec* dosegel drugo mesto.

Sočasno je tudi v Trbovljah potekalo streljanje s polavtomatsko puško in pištolo, na katerem sta sodelovala naša člana Miran Memon in Boris Vrh.

Vsem zmagovalcem in sodelujočim iskrene čestitke za dosežke in uspešno strelsko kondiciranje! ●

Matej JUG, ObZSČ Ilirska Bistrica

30. MEDNARODNI SEJEM ALPE-ADRIA

V času od 30. januarja do 2. februarja 2019 je na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani potekal »30. mednarodni sejem za zeleni, atraktivni turizem ter kamping in karavaning Alpe-Adria«, pod sloganom »Skočite v naravo«.

Prireditvi, ki je prvenstveno namenjena popotnikom, športnikom, alpinistom, pohodnikom, aktivnim rekreativcem, tekačem, kolesarjem in ljubiteljem adre-

nalinskih športov v naravi, se je letos pridružil še kamping in karavaning. Razlog je preprost, saj mobilnost pričara občutek svobode gibanja in izletnike, počitnikarje ter druge turiste še bolj spodbudi k pobegu iz urbanih središč v mirno in tiho osrčje narave, ali, kot so zapisali v sporočilu za javnost, »v kotičke, ki jih v obilju in v vsej svoji neokrnjenosti ponuja zelena, zdrava in aktivna Slovenija«.

V zadnjih letih je postal avtodomski turizem eden izmed najbolj hitro razvijajočih se segmentov celovitega turistič-

nega razvoja v Evropi, zato najbrž ne gre za naključje, da se zadnja leta tudi v Harijah srečujemo z mobilnimi popotniki, ki v vseh mogočih jezikih sprašujejo, kako se pride do jezera Mola.

Številna turistična društva so se letos predstavljala v Stebneri dvorani Gospodarskega razstavišča, med njimi tudi naše, KETŠD Alojzij Mihelčič Harije. Obiskovalcem smo postregli z letnemu času primerno kulinariko in »šilcem« za zdravje ter pridno vabili na naše tri osrednje prireditve.

Hkrati se je odvijal Sejem Okusov GA-STexpo v organizaciji Primorskega sejma, ki privablja predvsem poslovne goste in velja za vodilni strokovni sejem v regiji s področja HO-RE-CA (Gastronomija, Pijača, Kava, Slaščičarstvo, Pekarstvo, Gostinsko-hotelska oprema & Sladoled & Vino). ●

Alenka Penko,
KETŠD A. Mihelčič Harije

POROČILO O ZDRAVSTVENI USTREZNOSTI PITNE VODE NA LOKALNIH VODOVODIH V OBČINI ILIRSKA BISTRICA ZA LETO 2018

V letu 2018 je bilo na območju Občine Ilirska Bistrica registriranih sedem lokalnih vodovodov. Z vodovodi upravlja jo krajevne skupnosti, in sicer:

- KS Vrbovo upravlja z lokalnimi vodovodi Vrbovo, Vrbica in Jablanica;
- KS Kuteževo upravlja z lokalnimi vodovodi Trpčane in Kuteževo ter
- KS Zabiče, ki upravlja z lokalnimi vodovodi Podgraje in Zabiče.

V letu 2018 so bili na vseh vodovodih odvzeti štiri vzorci, in sicer dva v okviru notranjega nadzora, dva pa v okviru državnega monitoringa.

Na lokalnem vodovodu Vrbica in vodovodu Podgraje so bili vsi odvzeti vzorci neoporečni.

15. marca 2018 je bila na lokalnem vodovodu Jablanica ugotovljena neustreznost pitne vode, 23. marca 2018 pa je bila s ponovnim vzorčenjem ugotovljena ustreznost.

14. junija 2018 je bila na lokalnih vodovodih Zabiče, Kuteževo in Vrbovo ugotovljena neustreznost pitne vode, zaradi česar je bil v omenjenih vaseh sprejet ukrep prekuhavanja pitne vode. Z vzorčenjem 31. julija 2018 se je na omenjenih vodovodih ugotovilo ustreznost pitne vode in preklicalo ukrep prekuhavanja pitne vode. Na teh dveh vodovodih smo vzorčenje v enem tednu ponovili, rezultati ponovnega vzorčenja so pokazali ustreznost pitne vode.

Na vodovodnem sistemu Trpčane je bila voda zaradi neobstoječe priprave oporečna skozi celo leto, tako da je veljal ukrep prekuhavanja pitne vode.

V začetku leta 2019 se je v Trpčanah vzpostavilo postopke priprave pitne

vode. Začelo se je s kloriranjem, nameščen je bil tudi filter s filtracijo 1 µ. Temeljito se je očistilo zajetje in rezervoar. Rezultati so se pokazali že 4. marca 2019, ko je vzorčenje pokazalo ustreznost pitne vode. V ureditev dolgoletnih

nepravilnosti je bilo vloženega veliko truda, za kar gredo ekipi, ki je prevzela skrb nad lokalnim vodovodom Trpčane, vse čestitke. ●

Pripravil: Matjaž Prosen

Info@tib-storitve.si
www.tib-storitve.si

OBVESTILO!!!

OBVEŠČAMO VSE LASTNIKE TRAKTORJEV IN TRAKTORSKIH PRIKOLIC!

4. 4. 19	HRUŠICA - IGRIŠČE	OD 8.00	DO 14.00
6. 4. 19	PODGRAD - IGRIŠČE	OD 8.00	DO 13.00
11. 4. 19	TOMINJE - IGRIŠČE HARIJE - IGRIŠČE	OD 8.00 OD 11.30	DO 11.00 DO 14.00
13. 4. 19	PREGARJE - IGRIŠČE (TUDI ZA ZAJELJE)	OD 8.00	DO 14.00
18. 4. 19	DOLNI ZEMON - DVORIŠČE VELIKO BRDO - IGRIŠČE	OD 8.00 OD 12.00	DO 11.30 DO 14.00
20. 4. 19	GORNJA BITNJA - PRI MARTNIKU (TUDI ČELJE)	OD 8.00	DO 12.00
25. 4. 19	BAČ - BALINIŠČE (TUDI ZA KORITNICE)	OD 8.00	DO 13.00
4. 5. 19	KNEŽAK - IGRIŠČE (TUDI ZA ŠEMBIJE)	OD 8.00	DO 13.00
9. 5. 19	JELŠANE - IGRIŠČE (TUDI ZA DOLENJE)	OD 8.00	DO 14.00
11. 5. 19	VRBOVO - AVTOBUSNO POSTAJALIŠČE	OD 8.00	DO 13.00
16. 5. 19	KOSEZE - PARKIRIŠČE NOVOKRAČINE - PRI VAŠKEM DOMU	OD 8.00 OD 11.30	DO 11.00 DO 14.00
18. 5. 19	KUTEŽEVO - IGRIŠČE	OD 8.00	DO 14.00
23. 5. 19	TOPOLC - PRI VAHTARJU	OD 8.00	DO 11.00

IL. BISTRICA, 11. 3. 2019

TIB STORITVE d.o.o., Tehnični pregledi

NAPOTKI ZA LOČEVANJE ODPADKOV

Kam spada kaj?

Telefon: 05 71 10 671
Fax: 05 71 10 672
E-mail: info@kp-ilb.si
www.kp-ilb.si

Spoštovani!

V Javnem podjetju Komunala Ilirska Bistrica, d. o. o., se že desetletje ukvarjamo z ločenim zbiranjem odpadkov in skupaj z vami prispevamo k čistejšemu okolju.

Sistem »od vrat do vrat«

Javno podjetje Komunala Ilirska Bistrica, d. o. o., prevzema pri posameznih gospodinjstvih po sistemu »od vrat do vrat« mešano embalažo in ostanek komunalnih odpadkov.

Povzročitelji odpadkov odlagate **mešano embalažo** v tipizirane **črne posode** z rumenim pokrovom, **ostanek komunalnih odpadkov** pa v **črne posode**.

V Ilirski Bistrici poteka po sistemu »od vrat do vrat« tudi prevzem **biološko razgradljivih kuhinjskih odpadkov**. Zbiranju le-teh so namenjene **rjave posode**.

Volumen vseh posod je določen na podlagi števila oseb v posameznem gospodinjstvu.

Pogostost praznjenja posod za mešano embalažo in ostanek komunalnih odpadkov je vsakih 14 dni. Pogostost praznjenja posod za biološko razgradljive kuhinjske odpadke je v poletnem času vsak teden, v zimskem času pa vsakih 14 dni.

Na dan praznjenja posode mora povzročitelj odpadkov le-to pripeljati iz zbirnega mesta na prevzemno mesto in jih po praznjenju v čim krajšem možnem času peljati nazaj. Prevzemno mesto za odpadke mora biti dostopno vozilom za neoviran prevzem odpadkov v vseh vremenskih razmerah in od prometne poti smetarskega vozila ne sme biti oddaljeno več kot 15 metrov. Prevzemno mesto je določeno sporazumno med povzročiteljem odpadkov in izvajalcem javne službe.

Ekološki otoki

Ekološki otoki so namenjeni zbiranju **papirja** (voziček z rdečim pokrovom), **stekla** (zvon zelene barve) iz gospodinjstev in **odpadnega jedilnega olja** (rumen zabojnik).

Na ekoloških otokih v **Knežaku** in **Podgradu** so nameščene tudi posode za zbiranje **biološko razgradljivih kuhinjskih odpadkov** in **odpadnega jedilnega olja**.

Na nekaterih ekoloških otokih v Ilirski Bistrici in Rečici so nameščeni še zabojniki za zbiranje odpadne električne in elektronske opreme in odpadnega jedilnega olja.

Zbirni center Ilirska Bistrica

V Zbirnem centru Ilirska Bistrica je v času obratovanja mogoče oddati vse frakcije ločeno zbranih odpadkov.

Pravne osebe

Zbiranje in odvoz odpadkov za pravne osebe sta obvezna in se opravljata na osnovi medsebojne pogodbe med povzročiteljem odpadkov in izvajalcem javne službe ravnanja z odpadki. V pogodbi je določena vrsta, velikost in frekvenca praznjenja posode za zbiranje posamezne frakcije odpadkov.

Odpadki so skrb vseh nas, saj smo vsi njihovi povzročitelji. Od ravnanja vseh nas je torej odvisen uspeh ločenega zbiranja odpadkov. Verjamemo, da lahko to postane naš skupni prispevek h kakovostnejšemu življenju v zdravem in čistem okolju.

Direktor
Igor Batista

PAPIR

časopisi, revije, zvezki, brušure, karton, kartonska embalaža, katalogi, knjige, lepenka, ovojni papir, papirna embalaža, pisarniški papir, pisemske ovojnice, papirnate vrečke, prospekti

celofan, higienski papir, onesnažena papirna in kartonska embalaža, papirnate brisače, plastificiran ovojni papir, plastificiran papir, sestavljena (kompozitna) embalaža, tapete

Papir odlagamo v zabojnik z rdečim pokrovom, ki se nahaja na ekološkem otoku.

Preden papirno in kartonsko embalažo odložimo v zabojnik, jo je potrebno stisniti, da ji zmanjšamo volumen.

STEKLO

kozarci za konzerviranje – brez pokrova, steklenice živil in pijač – brez zamaška, steklena embalaža zdravil in kozmetike, druga steklena embalaža

karbonsko steklo, keramika, kristalno in ekransko steklo, laboratorijsko in drugo ognjevarno steklo, ogledala, okensko, avtomobilsko in drugo ravno steklo, pleksi steklo, porcelan, steklo svetil, svetlobne cevi, žarnice

Steklo odlagamo v zabojnik (zvon) zelene barve, ki se nahaja na ekološkem otoku.

Preden stekleno embalažo odložimo v zabojnik, je potrebno odstraniti zamaške in pokrovčke.

MEŠANA EMBALAŽA

plastenke, pločevinke, plastični jedilni pribor, plastični lončki in kozarci, plastični ovitki in škatlice, plastificiran papir in ovojni papir, pokrovčki – kovinski in plastični, sestavljena (kompozitna) embalaža – tetrapak, stiropor iz prehranske industrije, tube – kovinske in plastične, plastične vrečke, plastificirane darilne vrečke, aluminijasta folija, blistri (ovoji za tablete), celofan, embalaža čistilnih in pralnih sredstev, kovinska embalaža, plastične folije

embalaža nevarnih snovi, igrače, plastični deli televizorjev in računalnikov, plastično pohištvo

Mešano embalažo odlagamo v črno posodo z rumenim pokrovom, ki se nahaja pri uporabniku.

Preden mešano embalažo odložimo, jo je potrebno izprazniti ter stisniti, da ji zmanjšamo volumen.

BIORAZGRADLJIVI KUHNJSKI ODPADKI

jajčne lupine, kavna usedlina, kavni filtri
in čajne vrečke, olupki in ostanke sadja,
netekoči ostanke hrane – meso, drobne
kosti, biorazgradljivi papirnati robčki in
brisače, pokvarjeni prehranski izdelki –
brez embalaže, zelenjavni odpadki

jedilno olje in masčobe, listje, veje, rože,
plevel, pokošena trava, stara zemlja
lončnic, večje kosti, higienske plenice in
vložki, plastična in kovinska embalaža
živil, tekoči ostanke hrane

**Biorazgradljive odpadke odlagamo v
rjavo posodo, ki se nahaja pri
uporabniku.**

**Za odlaganje biorazgradljivih
odpadkov uporabimo biorazgradljive
vreče, papirnate vrečke ali odpadke
kar stresemo v posodo brez vrečke.**

OSTANEK KOMUNALNIH ODPADKOV

cigaretni ogorki in pepel, higienski vložki,
plenice, vata, vatirane palčke, vrečke
sesalnikov, zobne ščetke, žvečilni gumi,
čevlji – neuporabni, čistilne krpe, elastika,
flomastri, folije živil – zelo umazane,
fotografije, albumi, negativni, gaza,
gumijasti izdelki – rokavice, škornji, cevi
za zalivanje, iztrebki malih živali – v
vrečki, keramika – manjše količine
črepinj, lasje, lepilni trak, oblačila –
neuporabna, okraski in spominki, smeti od
pometanja

odpadki, ki jih je mogoče razvrstiti v eno
izmed posod, namenjenih ločenemu
zbiranju odpadkov, kosovnih odpadkov,
nevarnih odpadkov, gradbenih odpadkov,
avtomobilskih gum, zelenega vrtnega
odreza

**Ostanek komunalnih odpadkov
odlagamo v črno posodo, ki se nahaja
pri uporabniku.**

**Ostanek komunalnih odpadkov v
posodo odlagamo v vrečki za
odpadke, saj s tem prispevamo k
čistoči posode in njegovi daljši
življenjski dobi.**

ODPADNA ELEKTRIČNA IN ELEKTRONSKA OPREMA

Odpadno električno in elektronsko opremo (e-odpadke) lahko
povzročitelji odpadkov oddate v Zbirnem centru Ilirska Bistrica
ter v enega izmed uličnih zabojnikov, ki so postavljeni na
ekoloških otokih :

- Cankarjeva ulica,
- Gregorčičeva cesta,
- Gubčeva ulica,
- Jasenska pila,
- Kidričeva ulica,
- Prešernova ulica,
- Rečica,
- Rozmanova ulica – 2x in
- Vilharjeva cesta.

Ulični zbiralniki so namenjeni zbiranju e-odpadkov v velikosti do
40 x 25 x 25 cm in to so:

- **mali gospodinjstvi aparati** (električni mešalniki, likalniki,
tehtnice, ure, grelniki vode, ožemalniki, opekači kruha,
salamoreznice ...),
- **računalniška oprema in zabavna elektronika** (mobilni
telefoni, telefoni, računalniki, tiskalniki, zvočniki, tipkovnice,
radijski sprejemniki, kasetofoni, gramofoni, računalniške
miške, kalkulatorji, polnilci, fotoaparati, slušalke, DVD
predvajalniki, kamere ...),
- **ostala mala oprema in orodja** (sušilniki in kodralniki las,
električna orodja, sesalniki, ventilatorji, brivniki, svetilke
...),
- **igrače** (vse igrače, ki za svoje delovanje potrebujejo
električni tok iz omrežja, baterije ali akumulacije) in
- **prenosne baterije in akumulatorji** (baterije AA, AAA,
AAAA, DC, 9V ...).

NEVARNI ODPADKI

Nevarni odpadki so vsi odpadki, ki imajo eno ali več nevarnih lastnosti, bodisi so jedki, strupeni, zdravju škodljivi, eksplozivni itd.. Brezplačno jih oddate v Zbirni center Ilirska Bistrica.

Med nevarne odpadke uvrščamo:

- akumulatorje in baterije vseh vrst,
- ostanke in embalažo škropiv in pesticidov,
- ostanke in embalažo barvil, lepil, smol in razredčil,
- ostanke in embalažo motornih olj,
- ostanke in embalažo čistil,
- zdravila ...

Nevarne odpadke hranimo v originalni embalaži in na otrokom nedosegljivem mestu.

JP Komunala Ilirska Bistrica, d. o. o., enkrat v koledarskem letu zagotavlja ločeno zbiranje nevarnih frakcij odpadkov s premično zbirnico nevarnih frakcij v jesenskem času. O natančnem datumu boste naknadno obveščeni.

ODPADNA ZDRAVILA

V kolikor se nam zgodi, da zdravil ne porabimo do konca ali pa jim poteče rok uporabe, moramo poskrbeti, da bodo končala na varem. Nikakor jih **ne smemo odložiti v zabojnik za ostanek komunalnih odpadkov**, prav tako jih **ne smemo vreči v straniščno školjko**.

Zdravila namreč sodijo med nevarne odpadke, zato jih oddamo v času akcije zbiranja nevarnih odpadkov.

Odpadna zdravila lahko oddamo tudi v lekarnah in specializiranih trgovinah z zdravili.

ODPADNA JEDILNA OLJA IN MASTI

Odpadna olja je **prepovedano odlagati v zabojnike za ostanek komunalnih odpadkov** in **zabojnike za ločeno zbiranje odpadkov**, prav tako pa jih je **prepovedano zlivati v odtok in kanalizacijo**.

Po uporabi v gospodinjstvu olje najprej ohladite, potem pa ga zlijte v izrabljeno plastenko/steklenico ali pa v 3,5-litrsko namensko zbirno posodo za odpadno jedilno olje, ki jo vsi zainteresirani dobite na sedežu podjetja. Ko je posoda z odpadnim jedilnim oljem polna, jo odnesete izprazniti v Zbirni center Ilirska Bistrica ali vsebino izlijete v zato namenjene ulične zbiralnike, ki so postavljeni na naslednjih ekoloških otokih:

- Ilirska Bistrica (Rozmanova ulica, Gubčeva ulica),
- Rečica,

- Podgrad (pri pošti),
- Knežak (pri gasilskem domu).

GRADBENI ODPADKI, KI VSEBUJEJO AZBEST

JP Komunala Ilirska Bistrica, d. o. o., po naročilu povzročitelja odpelje **gradbene odpadke, ki vsebujejo azbest** (azbestno-cementna strešna kritina). Strešna kritina mora biti pred odvozom ustrezno pripravljena. Povzročitelj jo mora **postaviti na paleto in zaviti v folijo**.

Stroške odvoza in deponiranja gradbenih odpadkov, ki vsebujejo azbest, na podlagi teže le-teh, **krije povzročitelj**. Na spletni strani JP Komunala Ilirska Bistrica je objavljena vloga za odvoz in deponiranje odpadne azbestne kritine.

KOSOVNI ODPADKI

Vsako gospodinjstvo v občini Ilirska Bistrica ima možnost brezplačne oddaje kosovnih odpadkov v Zbirnem centru Ilirska Bistrica.

Zbiranje kosovnih odpadkov je organizirano po sistemu »od vrat do vrat« enkrat letno v količini do 2 m³. Odvoz je potrebno predhodno naročiti preko naročilnice – *Naročilnica za kosovni odvoz*, ki jo najdete na spletni strani v rubriki *Vloge in obrazci*.

Med kosovne odpadke uvrščamo:

- belo tehniko (hladilniki, zamrzovalniki, pralni in sušilni stroji, štedilniki ipd.),
- pohištvo (kopalniška oprema, leseno pohištvo, oblažnjeno pohištvo, vrtno pohištvo in oprema),
- športne rekvizite (smuči, jadrane deske, kolesa ipd.),
- vzmetnice in preproge,
- igrače (sodi, samokolnice, otroški vozički),
- kovinske odpadke.

NAGROBNE SVEČE

Vse tri glavne sestavine odpadnih nagrobnih sveč (ohišje iz plastike, ostanke parafina in kovinske pokrove) je mogoče predelati v sekundarne surovine, zato je potrebno le-te zbirati ločeno.

Na vseh pokopališčih v občini Ilirska Bistrica so postavljeni zabojniki za zbiranje nagrobnih sveč, ki so slikovno označeni in prepoznavni.

Nagrobnih sveč **ne odlagamo v zabojnike za zbiranje mešane embalaže in ostanke komunalnih odpadkov**.

KOMPOSTIRANJE NA DOMAČEM VRTU

Na svojem vrtu lahko postavimo kompostnik in poskrbimo za svoje biološke odpadke.

Za postavitev hišnega kompostnika na vrtu izberemo polsenčen ali senčen prostor, zavarovan pred vetrom in lahko dostopen. Hišni kompostnik naj ima neposreden stik s tlemi in naj bo z vseh strani primerno prezračen. Postavi se ga tako, da ne povzroča motenj (npr. smrad) na sosednjih zemljiščih. Ta osnovna pravila so primerna za vse običajne sisteme, ne glede na to, ali so odprti iz lesa ali žičnati ali pa plastični zaprti hišni kompostniki.

V kompostnik sodijo:

- **kuhinjski odpadki** (zelenjavni odpadki, olupki in ostanke sadja, ostanke hrane, čajne in kavne usedline, jajčne lupine ...),
- **zeleni vrtni odpadki** (zemlja iz loncev rož, plevel, lesni ostanke in žagovina neobdelanega lesa, tanke veje, listje, trava, ostanke rož ...).

ZBIRNI CENTER ILIRSKA BISTRICA – GLOBOVNIK

URNIK

ponedeljek, sredo, petek: 8.00–15.00

torek, četrtek: 8.00–18.00

sobota: 8.00–12.00

nedelja in prazniki zaprto

V Zbirnem centru Ilirska Bistrica, ki se nahaja na lokaciji Globovnik, je omogočeno zbiranje naslednjih frakcij odpadkov:

- papir in karton, vključno s papirno in kartonsko embalažo,
- steklo, vključno s stekleno embalažo,
- plastika, vključno s plastično embalažo,
- kovine, vključno s kovinsko embalažo,
- les, vključno z leseno embalažo,
- biorazgradljivi odpadki,
- olja in maščobe,
- jedilno olje in maščobe,
- oblačila in tekstil,
- barve, tiskarske barve, lepila in smole, ki ne vsebujejo nevarnih snovi,
- čistila, ki ne vsebujejo nevarnih snovi,
- baterije in akumulatorji,
- zavržena električna in elektronska oprema,
- kosovni odpadki,
- odpadki, primerni za kompostiranje (listje, trava, zeleni vrtni odrez),
- izrabljene gume,
- gradbeni in izolacijski material,
- gradbeni in izolacijski material, ki vsebuje azbest,
- fluorescenčne cevi in drugi odpadki, ki vsebujejo živo srebro,
- zavržena oprema, ki vsebuje fluoroklorovodikovodike.

Tipizirane vreče

Če se pri uporabi občasno pojavijo večje količine **kommunalnih odpadkov, mešane embalaže ali biorazgradljivih kuhinjskih odpadkov**, lahko uporabnik uporabi **tipizirane vreče**. Nakup tipiziranih vreč je mogoč na sedežu JP Komunala Ilirska Bistrica, d. o. o., po veljavnem ceniku. Tipizirane vreče imajo logotip izvajalca javne službe. **Zaprte tipizirane vreče uporabnik postavi ob zabojnik** v času prevzemanja posamezne frakcije odpadkov.

Skupne posode

V primeru, da želi več gospodinjstev ostanek komunalnih odpadkov in odpadno embalažo zbirati v skupnih posodah, lahko izpolnijo obrazec *Skupne posode za komunalne odpadke* za več gospodinjstev, ki ga najdete na spletni strani www.kp-ilb.si ali prevzamete na sedežu JP Komunala Ilirska Bistrica. Obrazec morajo izpolniti vsa gospodinjstva, ki želijo odpadke zbirati v skupnih posodah.

Kompostiranje na domačem vrtu

V primeru, da se uporabniki v naseljih Ilirska Bistrica, Knežak in Podgrad naknadno odločijo za kompostiranje biorazgradljivih odpadkov na domačem kompostniku, morajo izpolniti obrazec *Kompostnik*, ki ga najdete na spletni strani www.kp-ilb.si ali prevzamete na sedežu JP Komunala Ilirska Bistrica, d. o. o.

Nadzor ravnanja z odpadki

Ločeno zbiranje odpadkov ob izvoru nastanka je obvezno za vse uporabnike. V kolikor uporabnik ne ravna v skladu z *Odlokom o zbiranju komunalnih odpadkov v občini Ilirska Bistrica*, pooblaščenca oseba JP Komunala Ilirska Bistrica, d. o. o., ugotovljeno kršitev dokumentira in o tem obvesti organ občinskega nadzora, ta pa uvede postopek za kaznovanje kršilca, kar lahko vključuje tudi plačilo globe, katere vrednost je odvisna od vrste storjenega prekrška.

Če želite izvedeti več o ravnanju z odpadki, ali potrebujete dodatne informacije o pravilnem ločevanju odpadkov, pokličite JP Komunala Ilirska Bistrica, d. o. o., na telefonsko št. 05 711 06 73 ali pišite na info@kp-ilb.si.

PRVI DEL PRENOVE DOMA STAREJŠIH OBČANOV ILIRSKA BISTRICA ZAKLJUČEN

»Ko danes uradno odpiramo prenovljene prostore v vseh krakih D, ne predstavljamo zgolj novih bivalnih enot, ampak predvsem širimo naše poslanstvo in zasledujemo našo vizijo. Sledimo vrednotam dobrega gospodarjenja in požrtvovalnosti, predvsem pa vrednotam človekovega dostojanstva in dobrega počutja,« je pomen prenove dela zgradbe na otvoritvi novih prostorov predstavila direktorica Doma starejših občanov Ilirska Bistrica Jasmina Tomažič.

Bistriški dom starejših občanov je stanovanjem svoja vrata prvič odprl leta 1991. V letih 1997 in 2002 sta bila naknadno dograjena še prizidka 1 in 2. Prizidka sprejmeta 59 stanovalcev, ki bivajo v enoposteljnih in dvoposteljnih garsonjerah in tako že zagotavljata bivalni nadstandard. Matična hiša iz treh nadstropij in s štirimi trakti pa je kazala povsem drugačno sliko.

V letu 2006 je bil sprejet pravilnik o minimalnih tehničnih zahtevah za izvajalce socialno-varstvenih storitev, ki opredeljuje zahtevo vzpostavitve predpisanega bivalnega standarda do septembra 2021. »To je za nas pomnilo preureditev vseh štiriposteljnih sob v enoposteljne in dvoposteljne. Finančno in organizacijsko zelo zahteven projekt je zajemal preureditev dvajsetih štiriposteljnih sob. Ker si že od ustanovitve doma želimo, da bi se naši stanovalci pri nas počutili prijetno in bi imeli zagotovljen ustrezen bivalni standard ter kakovostno in strokovno opravljene storitve, smo izdelali dolgoročen program posodabljanja bivalnega

standarda celotne ustanove do leta 2030. V sodelovanju z Arhitekturnim ateljejem Vera Klepej Turnšek iz Velenja so v letu 2015 nastali zaključni projekti prenove traktov D in C. Lanskega septembra smo pričeli z obsežno prenovo bivalnega standarda v vseh treh nadstropjih D traktov, ki je trajala pet mesecev. V ta namen smo morali začasno preseliti 36 stanovalcev,

hkrati pa smo pričeli tudi z izvajanjem nove sodobne organizacije dela v bivalnih skupinah,« je postopek preobrazbe dela matične hiše podrobno opisala direktorica Jasmina Tomažič.

Z organizacijo stanovanjskih skupin želijo v Domu starejših občanov Ilirska Bistrica stanovalcem čim bolj približati bivanje domačemu družinskemu življenju, zato bivanjske skupnosti nosijo imena Sušec, Gradina in Pod Drago.

Prisotni so si ob tej priložnosti lahko ogledali kratek video posnetek nastajanja novih vsebin v D traktih. Za pester kulturni program so poskrbeli člani Mešanega pevskega zbora Golovec iz Ljubljane, nove prostore pa je blagoslovil duhovnik Bogdan Saksida, ki v domu skrbi za duhovno oskrbo stanovalcev. Direktorica Jasmina Tomažič, predstavnik stanovalcev v svetu zavoda Jože Barba in predsednica sveta zavoda Nevenka Tomšič so skupaj prerezali trak in tako uradno odprli nove oddelke za bivanje.

V KORONARNEM DRUŠTVU VEDOŽELJNI IN DOBRODELNI

V okviru programa »Zdravstvena preventiva – opolnomočenje in ozaveščanje« Koronarno društvo vsako leto v tednu zimskih šolskih počitnic organizira javno zdravstveno preventivno predavanje za članstvo in za vse druge zainteresirane občane.

Letošnje predavanje s pogovorno delavnico smo organizirali 28. februarja v Mali dvorani Doma na Vidmu, in sicer na temo *Najpogostejše bolezni gibal v odrasli dobi – osteoartrza in osteoporoza*. Predavateljica in nosilka pogovora z udeleženci je bila Dragica Kozina, dr. med., specialistka fizikalne in rehabilitacijske medicine, ki se kot vodja zdravstvene službe v Zdravilišču Talaso Strunjan že vrsto let uspešno ukvarja z navedenima zdravstvenima področjema. V njene ordinacije so pogosto napoteni tudi bolniki iz naše občine in prav posebej prijetno je bilo njeno srečanje s številnimi »znanci«, ki jih obravnava zaradi težav z gibalni.

Predavanja in delavnice se je udeležilo več kot 90 poslušalcev in vsi so uživali. Nosilka je namreč z neverjetno lahkoto, poučno, predvsem pa jasno in na vsem razumljiv način predstavila vse ključne zagate okoli naših kosti in sklepov ter nas poučila o možnostih, s katerimi lahko preprečimo ali vsaj upočasnimo procese, ki vplivajo na nastanek in razvoj obeh zelo pogostih obolenj. Preko številnih vprašanj udeležencev in njenih izčrpnih pojasnjevanj smo si prisotni tudi sami odgovorili na marsikatero tovrstno težavo. Dr. Kozinovi smo ob koncu bučno zaploskali in ji izročili skromen šopek.

Pred pričetkom predavanja smo opravili še eno prijetno dolžnost. Članice in člani Koronarnega društva smo se namreč organizirano odzvali na sodelovanje v dobrodelni akciji *Napolni nas z upanjem – stari tolarji za nove začetke*, ki jo je od 10. januarja do konca februarja vodilo *Slovensko združenje za boj proti raku dojke Europa Donna Slovenija*. S pridobljenimi sredstvi iz te vseslovenske akcije bo *Europa Donna Slovenija* razvila svoj prepoznaven program *Roza*, s katerim pomagajo pri psihosocialni podpori bolnicam in njihovim svojcem. V vseh devetih skupinah koronarnega društva smo zbrali kar veliko starih tolarjskih bankovcev in jih v Roza zabojčku ponosno predali predsednici *Europa Donne* ge. Tanji Španić, dr. veter. medicine. Deležni smo bili velike zahvale in tudi sami smo bili ponosni na to, da smo tako množično sodelovali pri plemeniti akciji. Z *Združenjem Europa Donna* smo se dogovorili tudi za nadaljnje sodelovanje na področju dobrodelnosti in pri skrbi za osebe z dolgotrajnimi bolezenskimi težavami. ●

Jože Valenčič

PRI SLOVENCIH V UMAGU

26. marca 2019 je skupina »Spoznavajmo svet in domovino« pri Univerzi za tretje življenjsko obdobje Ilirska Bistrica obiskala slikovito istrsko mesto Umag. Vsako leto je namreč v našem programu tudi obisk kraja v zamejstvu, kjer živijo in ustvarjajo Slovenci. Umaški Slovenci so leta 2011 ustanovili »Slovensko kulturno društvo Ajda«. Na našo prošnjo, da bi jih obiskali, so se prijazno odzvali in tako smo šli na pot.

Sprejela nas je tajnica *Ajde* Vesna Šereš. Najprej smo si ogledali staro mestno jedro, po katerem nas je vodil Miran Učkar. Obiskali smo mestni muzej, ki se nahaja v srednjeveški trdnjavi in je povezan z ostanki nekdanjega mogočnega obzidja. Ozke uličice, stavbe, ki jih krasijo zanimivi detajli iz preteklosti, baročna cerkev Marijinega vnebovzeta, stolp v beneškem stilu, mestni vodnjak, veliki trg in seveda obala in sinje modro morje, ki ga je penila burja, nam bodo ostali v trajnem spominu. Na koncu smo se zapeljali do savudrijskega svetilnika,

najstarejšega na tej strani Jadrana, ki je v funkciji od leta 1818. Na poti smo lahko opazovali vrtove, vinograde, oljčne nasade, turistična naselja in športne terene, po katerih je mesto Umag svetovno znano.

Ko smo se vrnili v mesto, smo v prostorih *Pučkog otvorenog učilišta A. Babić* doživeli topel sprejem. Pozdravili so nas: Danica Bojković, predsednica *Ajde*, ki je opisala bogato delovanje društva, podžupan mesta Umag Ivan Belušić, načelnik za družbene dejavnosti mesta Umaga Slaviša Šmalc,

ravnateljica *Razvojne agencije Razum* Ilirjana Croata Medur in v. d. ravnateljice *Pučkog učilišta* ga. Tatjana Vujić, ki nam je predstavila delovanje *Učilišta za treću životnu dob* (Univerza za tretje življenjsko obdobje), ki deluje v sklopu umaške ljudske univerze. Vsi (54) smo bili več kot prijetno presenečeni nad sprejemom in počaščeni, saj so se naši gostitelji, ne glede na narodnost, potrudili in nas nagovorili v slovenščini. Predsednica UTŽO Ilirska Bistrica Nevenka Tomšič se je zahvalila za prijazen sprejem in predstavila delovanje naše univerze.

Druženje je potekalo ob sladkih dobrotah, klepetu in petju slovenskih narodnih pesmi, ki so jih pele članice zbora *SKD Ajda* in mi iz občinstva pod vodstvom zborovodkinje Vesne Car. Izmenjali smo si tudi društvene publikacije in se poslovili v upanju, da se bomo srečali na Bistriškem. ●

Marica Gaberšnik,
mentorica

POETIČNO-DRUŽABEN VEČER V KULTURNI KLEPETALNICI

V »Kulturni klepetalnici« Univerze za tretje življenjsko obdobje Ilirska Bistrica smo svetovni dan poezije (21. marec) proslavili na prav poseben način. Združili smo poezijo, glasbo in kulinariko.

Zbrali smo se v galeriji, polni umetniških slik (vešč) Jožeta Šajna. Vsak udeleženec večera je predstavil avtorja in nje-

gove pesmi, ki so mu zanimive in pri srcu. To so bili: D. Kette, C. Zlobec, J. Menart, S. Kosovel, M. Samša, T. Šalamun, F. Lainšček, E. Fritz, M. Novak. Uživali smo ob poslušanju ciganske poezije in poezije dveh zelo mladih ustvarjalk – Kaje Torkar in Tine

Šajn. Med odmorom smo prisluhnili pianistu Nacetu Slaku in njegovi interpretaciji *Madžarske rapsodije* (F. Liszt).

Večer je bil lepo doživetje in skoraj pet ur branja in poslušanja umetniške besede je hitro minilo. ●

ZŠ

KJE SO TISTE STEZICE ... ?

Dovolj je, da si na s soncem obsijan dan vzameš čas zase in se odpraviš v naravo. To je vodilo vodstvo ilirskobistriškega društva invalidov, da je v drugem vikendu aprila organiziralo rekreativni pohod. Kar štirideset pohodnikov se je udeležilo spomladanskega pohoda do Novakovega mlina in kar devet jih je imelo 80 let in več.

turnir v počastitev občinskega praznika in dneva državnosti, na katerem bo sodelovalo 24 ekip invalidskih društev. V juliju je na sporedu srečanje članstva s piknikom, v avgustu pa se bomo že dvajsetič povzpeli na Sv. Višarje. ●

Jožica Žibert,
predsednica Društva invalidov
Ilirska Bistrica

Pot ni bila preveč naporna in v prijetnem klepetu smo se spominjali nešteto stezic in poti, ki smo jih prehodili v naši mladosti in jih danes ni nikjer več. Dobro razpoloženi smo druženje nadaljevali v Gostilni Škorpion v Rečici.

Pohodniki so se seznanili tudi z nekaterimi društvenimi aktivnostmi, ki se bodo odvijale v naslednjih mesecih. V maju je v času vinskega festivala *Vinska vigred* predviden društveni izlet v Belo Krajino, konec maja pa srečanje nemočnih invalidov z jubilanti, kjer prostovoljci in prostovoljke pripravijo pester program, ki se začne z dobrodošlico, nadaljuje pa z živo glasbo in drobnimi pozornostmi za udeležence. Že tradicionalno bo v juniju izveden meddruštveni balinarski

PRIMORSKA POJE 2019

NASTOP MEPZ A. ŠULIGOJ DU ILIRSKA BISTRICA

»Tisoči smo se ji približali, se ji priklonili, jo vzljubili, z njo živeli, jo spodbujali in ji dali dih!« je med drugim zapisal predsednik Zveze pevskih zborov Primorske Anton Baloh v knjižici *Primorska poje 2019 50 let* in na srečanjih pevskih zborov v številnih krajih Primorske, Italije in Hrvaške. V vsem tem času je v številnih zborih svoje znanje delilo na tisoče glasbenikov, pevcev, pevovodij, skladateljev, pesnikov in drugih, da o številnih zvestih poslušalcih niti ne govorimo.

»Primorska poje je od svoje prve uprizoritve enaka današnji,« poudarja Baloh. Ponosni smo, da že petintridesetič na njej sodeluje naš Mešani pevski zbor Avgust Šuligoj DU Ilirska Bistrica. Kje vse so že bili, bi bilo predolgo naštevati. Povejmo, da so letos, 30. marca, z ubranim petjem navdušili poslušalce v prijetni vasi Podnanos, ki med drugim nosi sloves rojstne vasi naše državne himne – sedme kitice Prešernove Zdravljice – izpod peresa skladatelja Stanka Premrla.

Svoj nastop so poimenovali po ljudski Čej so tiste stezice, ki so jo tudi zapeli. Dodali so še moravsko ljudsko *Zabučale gore* in dve naši ljudski *Nocoj je ena luštna noč* in *Pleničke*. Iz ne preštevilnega zbora je neutrudna zborovodkinja Anamarija Surina izvalila ubrano in čustveno petje. Čestitamo njej in pevcem! ●

Za DU Ilirska Bistrica
Franc Gombač

10. 5. ob 19. uri
**DEGUSTACIJA
KOKTEJLOV**
Park Seventeen

12. 5. ob 9. uri
**OPOLDANSKI KONCERT
NA VRHU SNEŽNIKA**
MATJAŽ PERENIČ
zbor pri Sv. Gabrijelu

**Košicev
pomladni
FESTIVAL**

18. 5. ob 20. uri
**AKUSTIČNI VEČER:
VLADO KRESLIN**
Sokolski dom

1. 5. - 31. 5.
**SKODELICA
SREČE**

25. 5. ob 9. uri
**FOTOGRAFSKA DELAVNICA:
MARJAN KREBELJ (Studio Avenir)**
sejna soba na Jurčičevi 1

Več informacij na:
www.ksibsi.si

POLŽEV VSADEK

KAJ JE POLŽEV VSADEK IN KAJ OMOGOČA GLUHIM OSEBAM?

Ko si gluha oseba želi postati del sliščega okolja, ko si želi imeti možnost slišati govorno komunikacijo, se odloči za postopek pridobitve kohlearnega implanta ali polževega vsadka. Odločitev za ta korak pogosto ni lahka. Po številnih posvetih z zdravnikom, predstavitvi postopka in številnih preiskav se na koncu, glede na zbrane podatke, odloči, ali je oseba sploh ustrezen kandidat za postopek implantacije.

Leta 1972 je bil v ZDA opravljen prvi operativni poseg polževega vsadka. V Sloveniji se ta poseg opravlja od leta 1996 dalje.

Kohlearni implant ali polžev vsadek je elektronski slušni pripomoček, ki se ga operativno vstavi pod kožo za ušesom. Ta elektronska naprava pretvori zvočno valovanje iz okolice v električne impulze in jih prenese neposredno na slušni živec.

Sestavljen je iz zunanega in notranjega dela:

- Zunanji del je nameščen tik za ušesom in je vidni del polževega vsadka. Sestavljajo ga mikrofona, procesor in oddajnik. Procesor signalov vsebuje računalniški program, ki nosi podatke o glasnosti, časovnem zaporedju in frekvenci zvoka. Njegova funkcija je analiziranje zvoka in pretvorba letga v zaporedje električnih impulzov, ki jih potem oddajnik prenese skozi kožo v implant. Namesti se ga po 4 do 6-tedenskem okrevanju. Nastavlja se nivoje slušne zaznave (prag slišnosti in nivo najugodnejše glasnosti). Prva nastavitev je običajno zelo tiha, kasneje pa se jo v času rehabilitacije posameznika nastavlja glede na potrebe prejemnika polževega vsadka.
- Notranji del je nameščen za ušesom, pod kožo. Sestavljata ga elektroda in stimulator. Elektroda zbrane impulze iz stimulatorja pošilja v prostor, kjer se nahaja slušni živec. Polžev vsadek tako »obišče« vse nedelujoče dele ušesa in s tem stimulira slušni živec z zvočnimi signali oz. električnimi impulzi.

KDAJ JE OSEBA PRIMEREN KANDIDAT ZA POLŽEV VSADEK?

Gluha oseba mora biti najprej prepoznana kot ustreznica za poseg:

- izguba sluha mora biti ocenjena nad 96 % po Fowler-Sabine lestvici;
- celotna slušna pot mora biti dobro delujoča (od polžka do slušne skorje v možganih);
- oseba mora biti zdrava;
- zavedati se mora, da bo poslušanje s polževim vsadkom bistveno drugačno kot poslušanje s slušnim aparatom;
- gluhi otroci, pri katerih je razvoj govora in poslušanja otežen, so prednostno obravnavani.

Po uspešno izvedenem posegu se morajo prejemniki polževega vsadka nujno zavedati, da se je po implantaciji potrebno aktivno posvetiti rehabilitaciji. Ta zahteva veliko mero potrpežljivosti, vztrajnosti in ogromno učenja. Na uspešnost rehabilitacije pri otrocih pomembno vpliva tudi starost otroka ob posegu in pa stopnja okvare sluha.

MOREBITNI ZAPLETI PO OPERACIJI POLŽEVEGA VSAADKA

Postopek implantacije se uvršča med varne in učinkovite, obstajajo pa, tako kot pri drugih operacijah, tudi pri implantaciji tveganja:

- začasna vrtoglavica ali motnje ravnotežja,
- slabost,
- tinitus (zvonjenje v ušesih),
- kovinski okus,
- glavobol,
- krvavitve in okužbe,
- z operacijo se ostanki sluha na implantiranem ušesu uničijo.

Kljub omenjenim tveganjem je bilo v Sloveniji do leta 2014 operiranih že več kot 300 oseb. S polževim vsadkom jih je zadovoljnih kar 95 %. Gluhi, ki ga uporabljajo, se bistveno bolje vključujejo v svoje okolje, kot bi se sicer. ●

Anita Frank Tomažič,
uni. dipl. jezikoslovka

Vir slike: DGNP MB

ODSLEJ V ILIRSKI BISTRICI NA VOLJO BREZPLAČNA POMOČ ZA MLADOLETNE V STISKI

Ob vse večjem medijskem izpostavljanju problematike nasilja v družbi smo v okviru *Društva za življenje Ilirska Bistrica* od meseca decembra 2018 do februarja 2019 na osnovnih šolah v Občini Ilirska Bistrica in Gimnaziji Ilirska Bistrica med mladoletniki (OŠ 5.–9. razred in Gimnazija 1.–4. letnik) izvajali anonimno anketo, da bi ugotovili prisotnost nasilja nad mladimi v naši občini. V anketi so bili mladi pozvani, da anketo izpolnjujejo le, če se sami odločijo za sodelovanje.

Mladina se je odzvala številčno, saj je v anketi prostovoljno sodelovalo kar 67 % mladih iz ciljne skupine anketiranih. Anketa je pokazala, da je v največji meri prisotno medvrstniško nasilje v različnih oblikah: izsiljevanje, posmehovanje, spletno nasilje in fizično nasilje. Mladoletniki so prepoznali kot nasilna tudi nekatera dejanja s strani pedagoških delavcev, med drugim: neprimerne in žaljive opazke ter komentarji glede telesnega

izgleda, podcenjevanje v smislu (ne) iznajdljivosti, (ne)znanja, (ne)sposobnosti. Žal je relativno pogosto prisotno tudi spolno nadlegovanje ali celo spolna zloraba, ki so jo ali pa jo še doživljajo predvsem mladoletna dekleta s strani odrasle osebe.

Hkrati smo anketirali tudi pedagoške delavce. Anketa je pokazala, da mladoletniki zaupajo določenim pedagogom, pri katerih poiščejo nasvet, kadar gre za medvrstniško nasilje, nasilje v družini ali spolno nasilje. Tudi pedagogi so, vendar v manjši meri, izpostavljeni predvsem psihološkemu nasilju s strani staršev (v največji meri glede ocenjevanja) in s strani otrok (snemanje, fotografiranje, posmehovanje).

Tako mladoletniki kot pedagoški delavci bi najbolje lahko zaupali in svoje težave reševali ob pomoči zanesljive osebe oziroma strokovnjaka, ki ni vezan na šolo, zato smo se odločili, da v okviru dejavnosti društva, v katerem že od

leta 2012 nudimo med drugim tudi psihološko pomoč posameznikom, odslej nudimo tovrstno pomoč mladoletnim brezplačno.

Cilj ekipe je sprejeti vsakega mladoletnega z največjo mero empatije, razumevanja in sprejemanja ter ga usmeriti in naučiti, kako se vključiti v proces reševanja življenjskih stisk s pomočjo lastnih sposobnosti. Hkrati bi radi spomnili na to, da bi bilo koristno, če bi se vsak odrasli vprašal: »Ali znam pravilno čistiti svoje težave in ali odgovorno pristopam do sebe?« Začnimo pri sebi, da bi bolje razumeli in na pravi način pomagali drugim, predvsem mladim, in jim omogočili stabilno oporo v obdobju njihove mladosti na poti odrasčanja in osamosvajanja.

Zahvaljujemo se prav vsakemu, ki je sodeloval v anketi, za koristna mnenja in predloge. V največji meri smo jih poskušali upoštevati. ●

Mojca Gantar, Društvo za življenje
www.center-otroci.si

AKTIVNOSTI V DRUŠTVU DIABETIKOV ILIRSKA BISTRICA

»Sladkorna bolezen se pojavlja vse pogostejše, na kar nakazuje tudi porast (12,5 %) bolnikov od leta 2010 do 2014, ko je več kot 104.000 bolnikov prejelo zdravlila za zniževanje krvnega sladkorja. Podatkov o številu bolnikov, ki se zdravijo brez zdravlil, sicer nimamo, a je že ta porast alarmanten.«

»Še posebej narašča število prebivalcev s sladkorno boleznijo tipa 2, kar je po večini povezano s staranjem prebivalstva in z neugodnimi spremembami v življenjskem slogu, zaradi česar naraščajoči trend pričakujemo tudi v prihodnje. Strmo naraščata tudi pojav sladkorne bolezni tipa 1 v otroštvu in mladostništvu ter pojav sladkorne bolezni v obdobju nosečnosti. Rečemo lahko, da sladkorna bolezen zagotovo tudi v Sloveniji predstavlja velik izziv.«

Vir: <http://www.nijz.si/sl/sladkorna-bolezen#stevilo-bolnikov-s-sladkorno-bolezni-v-sloveniji-strmo-narasca>

Tudi v Občini Ilirska Bistrica število sladkornih bolnikov ni zanemarljivo, zdravijo pa se tako v diabetološki ambulanti v Ilirski Bistrici kakor tudi v drugih diabetoloških ambulantah, še največ v ZD Koper. Veliko bolnikov je še ne odkritih – mnogi, ki že vedo, da imajo

sladkorno bolezen, pa se težine bolezni sploh ne zavedajo. V Društvu diabetikov Ilirska Bistrica nudimo vsem, tudi nečlanom, informacije in pomoč na področju sladkorne bolezni. To je tudi naše glavno poslanstvo.

Društvo diabetikov Ilirska Bistrica, ki šteje 300 članov, je imelo 22. marca 2019 svoj redni letni zbor v prostorih Doma starejših občanov Ilirska Bistrica. Predsednica je zbor začela z navajanjem prioriteten nalog društva.

Predstavljeno je bilo poročilo o delu v preteklem letu. V društvu smo poskrbeli za rekreacijo članov: telovadba 2x tedensko, rekreacijsko balinanje, balinanje v Občinski balinarski ligi Postojna in meddruštveno tekmovanje v balinanju. Udeležili smo se športnih iger v Dolenjskih toplicah in osvojili nekaj manjših vrhov. Potepali smo se po otoku Korčuli ter se s člani slovenjgraškega društva družili v Slovenj Gradcu in Žalcu. Lepo nam je bilo tudi na tradicionalnem druženju pri Novakovem mlinu, martinovanju in na novoletni zabavi pri Danilu. Posvečali smo se tudi naši bolezni: poslušali smo predavanje o zdravljenju ran pri sladkornih bolnikih, o negi diabe-

tičnega stopala in o prehrani ter postu. Izobraževali smo se tudi na edukativnem okrevanju v Šmarjeških toplicah in poskrbeli za meritve krvnega sladkorja. Ob novem letu smo obdarili naše starejše člane, nekaterim pa pomagali tudi z materialnim prispevkom. Na delu so bili tudi laični svetovalci.

Poslovali smo skrajno varčno, zato smo v novo leto stopili s pozitivnim stanjem na tekočem računu. Nekateri člani so v društvu v letu 2018 opravili okrog 600 prostovoljnih ur, da je društvo lahko delovalo, okrog 1600 ur za izvedbo programov in 40 ur za laično svetovanje.

Na občnem zboru smo se še posebej zahvalili nekaterim našim članom za njihovo delo v društvu, in sicer: Majdi Valenčič in Emilu Novaku s srebrnim priznanjem ter Ireni Novak z bronastim priznanjem. Zahvalno listino smo podelili osebju Diabetološke ambulante ZD Koper, ki že vrsto let skrbi za naše bolnike.

Tudi za letošnje leto je predsednica pripravila obširen program dejavnosti, ki si ga lahko ogledate na oglasni deski DD Ilirska Bistrica na Levstikovih 5, lahko pa nas obiščete tudi v času dežurstva in si pridobite informacije o našem delovanju in aktivnostih. O dejavnostih vas lahko tudi sproti obveščamo, če nam zaupate svojo elektronski naslov (lahko je tudi od otrok ali vnukov) ali vaš telefon. ●

Vilko Grlj

PA SMO ŠLI NA PRIMOŽ

Člani Društva diabetikov Ilirska Bistrica so lepo vreme izkoristili za pohod na Primož.

Lep petkov marčni popoldan je nekaj diabetikov zabil, da smo se odpravili na vzpetino Primož nad Pivko, visoko nekaj več kot 700 m. Po lepo markirani poti smo brez težav prišli do vrha, kjer smo posedeli še na energijskih točkah, ves čas pa so nas ob poti spremljale tudi table z zgodovinskimi opisi tega kraja.

Ob povratku smo se srečali s celo kolono Pivčanov, saj je Primož sedaj ena izmed glavnih pivških rekreacijskih točk. Pojdite tudi vi, ne bo vam žal! ●

Besedilo in fotografija: Andreja Rebec

VEČGENERACIJSKI CENTER DOM NA VIDMU – MOŽNOST IN PRILOŽNOST

DEJAVNOSTI V MESECU MAJU 2019

Na sredinih ustvarjalnih delavnicah v VGC-ju smo med drugim izdelovali rože iz krep papirja, ki so bile v preteklosti v glavnem tesno povezane z naborom oziroma vizito. Ta je z ukinitvijo obveznega služenja vojaškega roka postala le etnološki običaj, ki pa je iz leta v leto vzbujal manj zanimanja, nekaj časa celo nič, k sreči pa je zopet zaživel. Da bi bili vizitantski vozovi tako bogato in izvirno okrašeni kot nekoč, ni pričakovati, zagotovo pa lahko pričakujemo na njih umetelno izdelano cvetje iz krep papirja. K temu bo pripomoglo znanje, ki so ga že usvojile udeleženke omenjenih delavnic, na to temo pa bo v bodoče še veliko dogajanja. Nekaj izdelkov iz dose-danjih delavnic smo aranžirali v velikonočne aranžmaje in so bili na ogled v vitrini VGC-ja oziroma na premškem gradu na velikonočni razstavi. Na delavnicah smo delali tudi cvetove iz različnih vrst tekstila in še marsikaj zanimivega. Tudi v bodoče se bomo trudili, da bodo papirnati cvetovi, ki so del naše lokalne kulturne oziroma etnološke dediščine, vzbujali zanimanje tako pri mladih kot pri starejših.

Maj ali veliki traven je pogovorno mesec ljubezni. V širšem smislu lahko ljubimo svoje prijatelje, rastline, živali, naravo na sploh, umetnost, delo, kulturo, ves svet. Naj nas letošnja pomlad navdihne, da bomo brezpogojno sprejeli samega sebe, se začeli ceniti, spoštovati in imeti radi na pravi način. Udeležimo se delavnic in predavanj na temo zdravlja, ki nam jih VGC ponuja v mesecu maju in naredimo nekaj zase.

Vsak ponedeljek 8.00–9.00 v VGC Dom na Vidmu	BANKA NEFORMALNE POMOČI , predstavitev in pomoč pri uporabi storitev banke, izvajalec Danijel Beletič
9.00–12.00 Bivalna enota pod Drago	RAČUNALNIŠKO OPISMENJEVANJE IN KUHANJE , izvajalka Jerica Strle
17.00–18.00 in 18.00–19.00 v VGC Dom na Vidmu	SREČEVANJE ZDRAVLJENIH ALKOHOLIKOV , poteka v dveh skupinah, prijave na tel. št. 040 683 015, Jasmin Tomažič
19.00–22.00 v VGC Dom na Vidmu	ACCESS BARS IZMENJAVE , facilitatorji in praktiki, kontakt 05 71 45 022 v dopoldanskem času
20. 5. 2019 9.00–10.00 v VGC Dom na Vidmu	DELAVNICA TAPKANJA PO EFT METODI , izvajalka je Darija Abram
13. 5. 2019 in 27. 5. 2019 (vsakih 14 dni) 9.00–12.00 v VGC Dom na Vidmu	LIKOVNE DELAVNICE , izvajalec Erik Dovgan, prijave na 05 71 45 022 v dopoldanskem času

Vsak torek 9.00–11.11 na Kresnički, Prešernova 25 a	KUHANJE , sodelovanje z VDC-jem, kontaktna oseba Jerica Strle, tel. št. 041484937
9.00–10.30 v VGC Domu na Vidmu	NADGRADIMO SVOJE ZNANJE , tečaj slovenščine za tujce, izvajalka Romana Morano, kontakt 05 71 45 022 v dopoldanskem času
14.00–17.00 v VGC Dom na Vidmu	SVETOVALNICA ZA OSEBE S TEŽAVAMI Z ODVISNOSTJO , svetovanje, informiranje in motiviranje, prijave na tel. št. 040 683 015, Jasmin Tomažič
Vsako sredo 9.00–11.00 v VGC Dom na Vidmu	KAKO ŽIVETI Z DEMENCO , izvajalka delovna terapevtka Vesna Bizjak
16.00–17.30 na OŠ Antona Žnidaršiča	RAČUNALNIŠKI TEČAJI , izvajalec Marjan Uljančič, prijave na 05 71 45 022 v dopoldanskem času
Vsako prvo sredo v mesecu od 18.00 dalje	MEDITACIJE IN ENERGIJSKE TERAPIJE , dodatne informacije na tel. št. 031 781 461, Martina Zorza, zaželen prostovoljni prispevek
Četrtek 10.00–11.00 v VGC Dom na Vidmu	RAČUNALNIŠKI TEČAJ ZA ZAČETNIKE (delo z dvema tečajnikoma), predhodni dogovor z Jerico Strle na tel. št. 041 484 937
Vsak četrti četrtek v mesecu od 13.00 dalje v VGC Domu na Vidmu	DRUŠTVO INCA , informacije o vsebini in delovanju društva na tel. št. 05 62 73 824, Diana Pelozo ali na drustvo.inca-oso@siol.net
Vsak petek 9.00–12.00 v VGC Dom na Vidmu	SVETOVALNICA ZA OSEBE S TEŽAVAMI Z ODVISNOSTJO , svetovanje, informiranje in motiviranje, prijave na tel. št. 040 683 015, ge. Jasmin Tomažič.
10.00–11.00 DSI Ilirska Bistrica	KDOR POJE, SLABO NE MISLI ; sodelovanje z zborom v DSO (Vabljeni ljubitelji ljudskega načina petja.). Kontakt: Jerica Strle, tel. št. 041 484 937
od 15.30 dalje po predhodnem dogovoru z izvajalcem v VGC Dom na Vidmu	ENERGETSKO SVETOVANJE ZA OBČANE , energetski svetovalec Lucjan Batista, prijave na tel. št.: 05 71 12 300, 05 71 41 361.
Vsak tretji petek v mesecu 8.00–9.00 v VGC Dom na Vidmu	SVETOVALNO SREDIŠČE ZA INFORMIRANJE ODRASLIH , Ljudska univerza Ilirska Bistrica

Vsi programi VGC-ja so brezplačni, zato bi jih bilo škoda zamuditi. Cilji VGC-ja so: informiranost, socialna vključenost, znanje in aktivacija. Pristrčno vabljeni, da damo življenju več radovednosti, pestrosti, razigranosti, smeha in vedrine; da spletemo trdnjše socialne mreže; da si delimo znanje in izkušnje. Skupaj smo močnejši, ustvarjalnejši in uspešnejši!

PREDSTAVITEV UDARNIH DOGODKOV V MAJU

1. DELAVNICA ZA SAMOPOMOČ »TUDI VI SE LAHKO PRERODITE«

Torek, 7. 5. 2019, ob 19.00 v VGC Točka moči Dom na Vidmu

V mesecu maju se bomo posvetili **srčni čakri**, ki **deluje kot prevodnik energije** in je mesto, kjer se **izmenjujejo in harmonizirajo energije vseh drugih čakr**.

Če srčna čakra ni odprta in normalno pretočna, naša vitalna energija ne more neovirano krožiti. Zaprta je povezana z neprijetnimi čustvi in čustvenimi ranami, ki so nastale že v zgodnjem otroštvu ali pozneje v vseh vrstah odnosov, ki so pustili v nas globoke rane. To **na fizičnem nivoju** lahko povzroča težave s srcem, pljuči, z dihanjem, astmo, kronični bronhitis, tiščanje v prsih, oslabljen imunski sistem, avtoimunske bolezni, bolečine v hrbtu v predelu lopatic, težave s hrbtenico v prsnem delu ... Čustvene in mentalne težave: pri navezovanju pristnih medčloveških odnosov, pomanjkanje empatije, brezčutnost, nezaupanje, žalost, zamera, sovraštvo, maščevalnost, nihanje razpoloženja, občutek nesprejetosti, depresivnost, izoliranost, »kupovanje« naklonjenosti drugih, žrtvovanje oziroma igranje žrtve. Naučili se bomo osvoboditi in krepiti srčno čakro z meditacijo, delom v parih in fizičnimi vajami. Hvaležni za prostovoljne prispevke.

Izvajalka in prijave: **Jožica Ramšak**

2. HARMONIJA DUŠE IN TELESA DA USTVARJA VITKO IN VITALNO TELO TER GIBČNO HRBTENICO

Četrtek, 9. 5. 2019 in 23. 5. 2019, ob 18.00 v VGC Točka moči Dom na Vidmu

Vsi, ki imate težave s hrbtenico, če v njej čutite bolečine, težko premagujete napore, če vas bolijo sklepi, ali si preprosto želite spremembe v življenju, se nam pridružite na delavnici.

Pod vodstvom Jožice se na podlagi njenih lastnih izkušenj osvobajamo bolečin v hrbtenici, telesu in rešujemo vzroke za odvečne kilograme na vseh nivojih. Osvobajamo miselne in čustvene vzroke, učimo se vaj za samopomoč pri sproščanju bolečin v hrbtenici in vaj za krepitev mišic, ki ščitijo hrbtenico ter pripomorejo k preoblikovanju telesa oz. postave.

V maju nadaljujemo z vajami za prsni del hrbtenice, s pomenom **hoje in gibanja** za krepitev in izgorevanje maščob ter z meditacijo za sprejemanje sebe takšnega, kot sem, da se lahko spremenim. Spoznali bomo prehranjevanje po srednjem glikemijskem indeksu in krvni skupini.

Zaželen prostovoljni prispevek.

Izvajalka in prijave: **Jožica Ramšak**, tel. 041 289 632

3. DELAVNICA TAPKANJA – ODTIPKAJMO SLABE NAVADE

Ponedeljek, 20. 5. 2019, ob 9.00 v VGC Točka moči Dom na Vidmu

V majski delavnici tapkanja bomo s tapkanjem reševali vprašanje škodljivih in slabih *življenjskih navad*. Kako se odreči slabim navadam v ravnanju, ki nas motijo, pa jih kljub temu vsakodnevno uporabljamo. Skupaj bomo spoznavali in odstranjevali vzgibe, zaradi katerih se jih držimo.

Z nami bo **Darija Abram**.

4. ZA DOBRO POČUTJE IN IZGLED POMAGAJMO CELICAM V NAŠEM TELESU

Ponedeljek, 20. 5. 2019, ob 19.00 v Mali dvorani Dom na Vidmu

Vsi si želimo zdravja in dobrega počutja, da bi lahko v vsakdanjem življenju delovali polni energije in zadovoljni s seboj in okolico.

V sodelovanju s Prerojen.si in družbo Neolife pripravljamo mesečna predavanja, v katerih se bomo posvetili podpori delovanja VRANICE IN TREBUŠNE SLINOVKE. Dobro delovanje letih nam pomaga, da imamo dovolj energije, dobro presnavljanje, da se obvarujemo diabetesa, odvečnih kilogramov ...

Pridružite se nam od 18.30 dalje, da lahko preizkusite delovanje izdelkov Neolife in se vpišete za žrebanje.

Izvajalka in prijave: **Jožica Ramšak**

5. POMAGATI LJUDEM V STISKI PO RUGLJEVEM VZORU

Torek, 14. 5. 2019, ob 18.00 v Mali dvorani Dom na Vidmu

Na pobudo in vabilo DZA Ilirska Bistrica se nam bo predstavil dr. Andrej Perko, doktor psihologije in specialist kliničnopsihološkega svetovanja. Dolga leta je bil koterapevt in sodelavec dr. Janeza Ruglja, zdaj pa nadaljuje njegovo delo. Svoja spoznanja je objavil v strokovnih člankih in knjigah *Samopodoba ljudi v stiski*, *Družina na križpotju*, *Otroci alkoholikov in tiranov* ter *Pijan od življenja*.

Seznanil nas bo s **Psihoterapevtskim delom**, ki temelji na aktiviranju človekovih telesnih, umskih in duhovnih moči na podlagi terapevtskega pakta, kar spodbudi procese empatičnosti in (re)socializacije, na podlagi česar prenehajo vzroki za odvisnost. Namen psihoterapevtskega dela je pomagati ljudem v kakršni koli življenjski stiski, alkoholikom, narkomanom ali kako drugače psihosocialno prizadetim ljudem, posebej mladim, ki želijo urediti svoje življenje, se odtrgati iz objema primarne družine, doštudirati ali pa zgolj doseči višji nivo svojega delovanja. Skrivnost uspeha psihoterapevtskega procesa tiči v doslednem izpolnjevanju terapevtskega pakta, rednem udeleževanju sestankov skupin in na vračanju sočloveku, kar je nekdo v času stiske prejel od drugih.

Izvajalec: **dr. Andrej Perko**

6. BLAGODEJNI UČINKI MIKROORGANIZMOV NA ZDRAVJE IN PROBIOTIKI

Sreda, 29. 5. 2019, ob 18.00 v VGC Točka moči Dom na Vidmu

Krava ima v svojih štirih želodcih osem kilogramov mikroorganizmov, ki ji pomagajo pri prebavi.

Kaj pa človek? Včasih je veljalo, da si to, kar ješ. Danes spoznavamo, da smo med drugim tudi to, kar jedo mikroorganizmi oz. prebivalci našega črevesja. Naše telo gosti desetkrat več celic mikroorganizmov, kot je telesu lastnih celic. Njihova masa pa presega maso naših možganov, a kljub temu njihova vloga ostaja prezrta tudi zaradi prepričanja, da so nevarni.

Naučiti se moramo, kako si zagotoviti ustrezne pogoje, da bodo v našem telesu uspevali zdravju koristni mikroorganizmi, kako nam pri tem lahko pomaga prehrana in kakšni probiotiki so najboljše za naše zdravje. Probiotiki so prehranski pripravki, ki vsebujejo žive mikroorganizme z blagodejnim učinkom na človeka.

Raziskave, ki proučujejo uporabnost probiotičnih kultur, kažejo na njihove številne koristne učinke na prebavo, imunski sistem, počutje in celo na protirakavo aktivnost. Z njimi si lahko pomagamo pri depresivnem počutju, pomirimo razdražljivo črevesje, odpravimo zaprtost, driske, akne, znižamo visok holesterol in visok krvni tlak, izboljšamo delovanje imunskega sistema in preprečimo okužbe.

Izvajalec: **Suzana Poharič** ●

ZOBOZDRAVSTVENA AMBULANTA ILIRSKA BISTRICA

Obveščamo vas, da s 3. 5. 2019 začne ponovno delovati zobozdravstvena ambulanta Katarine Simčič, dr. dent. med. Nadomeščala jo bo Mirja Zule, dr. dent. med.

Urnik in telefonska številka ostaneta nespremenjeni. Za vse dodatne informacije smo vam na voljo na Informacijski točki v ZD Ilirska Bistrica.

Tel. štev: 05 71 12 150

ORDINACIJSKI ČAS

	DOPOLDAN		POPOLDAN	
PONEDELJEK	7.30	14.30		
TOREK	7.30	14.30		
SREDA			12.15	19.15
ČETRTEK			12.15	19.15
PETEK	7.30	14.30		

ŠOLSKI DISPANZER

Obveščamo vas, da z mesecem majem v ordinaciji šolskega dispanzerja nastopi Dragomir Zrnič, dr. med., spec. pediatra. Sistematiko bo do nadaljnjega še vedno opravljala Ivica Smajla, dr. med., spec. pediatrije. Za vse dodatne informacije smo vam na voljo na Informacijski točki ZD Ilirska Bistrica.

ZAOSTRITEV RAZMER NA PODROČJU DRUŽINSKE MEDICINE V SLOVENIJI

Napovedane spremembe dela v ambulantah družinske medicine po Sloveniji bodo lahko v prihodnjih mesecih nekoliko spremenile tudi delo v ZD Ilirska Bistrica. Zaposleni se trudimo, da občani zaradi tega ne bi bili prizadežani.

Zdravstveni dom Ilirska Bistrica se v zadnjih letih trudi, da bi svoje delovanje približal občanom naše občine tudi z rednim obveščanjem o svojih aktivnostih v lokalnem glasilu. V našem kotičku bralce osveščamo o preventivnih ukrepih ter sporočamo novosti in spremembe v organizaciji našega zavoda.

Tokrat smo se odločili, da bomo pozornost namenili zadnjim dogajanjem na področju primarnega zdravstvenega varstva v naši državi. Kot ste bili že obveščeni preko javnih občil, je organizacija zdravstvenega varstva na primarnem nivoju v Sloveniji v zadnjih letih porazna. Timi družinske medicine po Sloveniji se soočamo z vedno večjimi obremenitvami pri vsakodnevem delu. Obravnava številnih bolezenskih stanj se je iz sekundarnega nivoja (bolnišnice) prenesla v naše ambulan- te; število obiskov v ambulanti je skokovito naraslo; obremenitev s številom opredeljenih zavarovancev na zdravnika je iz

leta v leto večja. Prav tako se je povečalo število starostnikov tudi na račun podaljšane življenjske dobe in nove ter ostrejšje administrativne obveznosti, ki nam jo nalagata ZZZS in Ministrstvo za zdravje.

Timi družinske medicine (zdravnik in medicinske sestre) smo prisiljeni delati več, kar prinaša vedno manj strokovnega kontakta s pacienti za njihovo kakovostno in varno obravnavo. Poleg dela v ambulanti družinske medicine moramo zdravniki opravljati vzporedno mrliško pregledno službo in delo v nujni medicinski pomoči. Včasih smo razporejeni na več delovišč hkrati, kar predstavlja veliko obremenitev za zaposlene. Želimo si nove zaposlitve družinskega zdravnika in zdravnika za delo v nujni medicinski pomoči, ki bi razbremenila trenutne razmere. Dolgoročno bo potrebna tudi reorganizacija delovnega časa ambulant družinske medicine. Vsem občanom se zahvaljujemo za razumevanje in strpnost. O vseh spremembah vas bomo redno obveščali. ●

Timi ambulant družinske medicine v ZD Ilirska Bistrica

ZDRAVSTVENO-VZGOJNI CENTER

V sklopu Zdravstveno-vzgojnega centra nastopi službo v mesecu maju fizioterapevtka. Če potrebujete kakršen koli nasvet, bo dosegljiva ob **PONEDELJKIH**:

- osebno na **Župančičevi ulici 5**,
- po telefonu **05 71 12 155**.

Prav tako se lahko za vprašanja, ki se nanašajo na krepitev in ohranjanje zdravja, obrnete na:

- naš elektronski naslov (barbara.janezic@zdib.si),
- telefonsko številko (**05 71 12 155**),
- osebno (Župančičeva ulica 5).

V Zdravstveno-vzgojnem centru smo vam na voljo osebno ob:

- **PONEDELJKIH** med **13.00 in 15.00** (Nina Savič, fizioterapevtka),
- **SREDAH** med **13.00 in 15.00** (Nataša Jenko, dipl. m. s.),
- **ČETRTEKIH** med **13.00 in 15.00** (Tamara Povh, psihologinja),
- **PONEDELJKIH** in **PETKIH** med **13.00 in 15.00** (Barbara Janežič, dipl. m. s.),
- **PETKIH** med **13.00 in 15.00** (Andreja Muha, dipl. m. s.).

DELO V DRUŠTVU ZDRAVLJENIH ALKOHOLIKOV

Srečanja v Društvu zdravljenih alkoholikov Ilirska Bistrica potekajo enkrat tedensko ob ponedeljkih, in sicer v treh skupinah. Delo načrtuje terapevtka Jasmin Tomažič, ki poskrbi, da se člani udeležujejo na različnih področjih.

Na srečanjih predelujemo teme različnih psihoterapevtskih knjig – trenutno obravnavamo knjigo *Svetovanje za žabca*, v kateri je razlaga psihoterapije kot metode psihološke stiske. Knjiga temelji na živalskih vlogah.

Tedensko prebiramo odlomke, izmenjujemo mnenja. Vsak mesec nas obišče zunanji predavatelj, ki nam predstavi različne teme. Član društva AA nam je predstavil njihovo delo, imeli smo

predstavitve zelišč in njihove pravilne uporabe, pa tudi predavanje na temo *Ali znamo poslušati svoje telo*.

Ročno izdelujemo razne izdelke iz različnih materialov in na različne teme (novo leto, božič, velika noč, ...), ki jih potem tudi razstavljamo na različnih razstavah v občini.

Pomembno je, da člani aktivno sodelujejo in prevzemajo odgovornost za dogajanja v klubu, saj bo le na ta način

Predavanje dr. Antona Prosena na temo: *Ali znamo poslušati svoje telo?*

klub živel, člani pa bodo radi in redno prihajali na sestanke.

Vsem predavateljem, ki so predavali v društvu, se iskreno zahvaljujemo za podano znanje na različnih področjih. ●

Terapevtka Jasmin Tomažič

Razstava velikonočnih izdelkov članov DZA na gradu Prem

VABILO

V torek, 14. maja 2019, ob 18. uri vabimo vse člane DZA in ostale prebivalce Ilirske Bistrice v Malo dvorano Doma na

Vidmu na predavanje znanega psihologa dr. Andreja Perka, ki je bil dolga leta koterapevt in sodelavec dr. Janeza Ruglja, zdaj pa nadaljuje njegovo delo. Že več kot dvajset let vodi terapevtske skupine ljudi s težavami in stiskami po modificirani Rugljevi socialno-andragoški metodi.

Vljudno vabljeni!

ČETRTINKA STOLETJA ZA MEPZ TABOR KALC 1869 KNEŽAK!

V soboto, 13. aprila 2019, smo članice in člani Mešanega pevskega zbora Tabor Kalc 1869 Knežak v dvorani Osnovne šole Toneta Tomšiča v Knežaku obeležili četrto stoletje delovanja zbora in obiskovalcem predstavili tako delovanje zbora kot tudi društva, v okviru katerega zbor deluje. Skupaj z zborovodkinjo Ano Celin Lenarčič smo obiskovalcem pripravili res pester program, ki so ga dodatno popestrili kantavtor Rudi Bučar in Nonet Kresnik.

Čeprav zbor, katerega člani smo mladi pevke in pevci, deluje in obstaja šele 25 let, je v naši sredi nekaj pevcev, ki jim zbor del življenja predstavlja že nekaj let. Na ta dan so zato prejeli Gallusove značke in priznanja, ki jih Javni sklad za kulturne dejavnosti RS podeljuje za večletno aktivno delovanje na področju kulture.

Ob tej priložnosti smo izdali tudi jubilejno številko društvenega glasila *Samoiniciativa*. V njej so zbrani vtisi in doživetja nekdanjih in zdajšnjih članov, predstavljeno pa je tudi aktualno dogajanje v Kulturnem, športnem in turističnem društvu Tabor Kalc 1869 Knežak.

Še enkrat bi se radi iskreno zahvalili vsem sponzorjem, donatorjem in predvsem našim družinam. Hvala za vašo podporo! Brez vas bi se precej težje soočali z izzivi in cilji, ki jih srečujemo na svoji poti. ●

MePZ Tabor Kalc 1869 Knežak

Računovodske
storitve
MEMORIA
Bazoviška 32
6250 Il. Bistrica

tel.: 05/ 711 02 44
mob.: 051 342 449
e-mail:
info@memoria.si

Nič ni nemogoče; do vsake stvari vodijo poti, in če imamo pravo voljo, bi morali najti tudi pot.

CELOVITE RAČUNOVODSKE IN
KNJIGOVODSKE STORITVE
TER SVETOVANJE

- Vabljeni na
kulturno etnološko prireditev

VIZITA

NA BISTRIŠKEM

24. 5.

ob 10.00

Dom na Vidmu

KOMORNI DEKLIŠKI ZBOR VOX ILIRICA NA REVIJI »NATIVITAS«

Komorni dekliški zbor Vox Ilirica je v svoja 30. leta delovanja vstopil v pomlajeni zasedbi. Pevsko sezono 2018/2019 je začel z intenzivno pripravo na letni koncert z gosti.

Večer dekliškega petja se je odvil v soboto, 10. novembra 2018, ko smo se pred polno malo dvorano Doma na Vidmu predstavile s pestrim programom – od slovenskih ljudskih pesmi, pa vse do popularnih harmonij. Gostile smo *Dekliško vokalno skupino Primorsko* iz Mačkolj, ki jo vodi Aleksandra Pertot - dolgoletna prijateljica naše zborovodkinje Elene Sedmak.

Že prej, zadnji vikend v oktobru, smo organizirale dvodnevne intenzivne pevske vaje v prostorih ČŠOD v Medvedjem Brdu pri Logatcu. Zborovodkinja je k sodelovanju povabila mlade pevke, ki so pod njenim vodstvom prepevale v osnovnošolskih zborih, ter devetošolke, ki so vključene v *Mladinski pevski zbor Glasbene šole Ilirska Bistrica*. Na intenzivnih vajah smo se pripravljale predvsem na sodelovanje na deželni reviji *Nativitas*, na katero so nas povabile pevke *Vokalne skupine Primorsko*. Na vajah smo poleg pesmi za januarski

nastop v zamejstvu prepevale še marsikaj drugega – kanone, ljudske, sakralne in popularne pesmi, pri katerih je zborovodkinja dala poudarek predvsem na razvijanje večglasja in usklajevanje zvočne barve novonastale zasedbe. Pevke smo uživale v skupnem prepevanju, prosti čas pa izkoristile za kramljanje,

sproščanje ustvarjalnega duha, večerno glasbeno zabavo, učenje osnovnih korakov steпа ... Nova pevska sestava je bila obetavna, zato nam je preostalo le še, da določimo termin za prve skupne vaje v prostorih domače glasbene šole.

Prišel je januar in s tem naš nastop v zamejstvu. V nedeljo, 13. januarja 2019, je v cerkvi Sv. Jožefa v slikoviti vasi

Ricmanje potekal koncert *Božič skupaj* – zadnji izmed 14 koncertov revije *Nativitas*. Revija združuje adventne in božične koncerte, že 19 let pa jo promovira in koordinira *Deželno zborovsko združenje Usci*. Na koncertu smo se predstavile s pretežno sakralnim programom, ob klavirju nas je spremljala pianistka Snježana Pleše. Nove pevke, za katere je bil to prvi nastop v razširjenem sestavu *Vox Ilirice*, so se odlično znašle in prispevale pomemben delež k uspešni izvedbi nastopa. Tovrstni nastopi izven meja Slovenije so za nas predvsem priložnost, da se predstavimo širši publiki. Deležne smo bile številnih pohval in ponudb za sodelovanje v prihodnje.

Konec marca smo nastopile na 50. reviji *Primorska poje*, zopet v zamejstvu – v vasi Liesa (Garmak). V petek, 17. maja 2019, bomo v sodelovanju s *Pihalnim orkestrom Ilirska Bistrica* nastopile v Domu na Vidmu, v prihodnosti pa med drugim upamo na sodelovanje na kakšnem izmed mladinskih pevskih festivalov. Želimo si, da bi se tudi v nove izzive podale v tako številčni zasedbi. ●

Monika Derenčin

LEPOTA KUKAVIČEVK NA OGLED V PAVLOVČEVI GALERIJ

V Pavlovčevi galeriji v Domu na Vidmu se je domači publiki s svojo prvo samostojno razstavo predstavila devetošolka Agnes Kresevič z bogatim naborom fotografij ogroženih in zavarovanih vrst rastlin.

Fotografije razstave *Barvite kukavičevke nad Jasenom* so nastale v štirih letih dolgih sprehodov in potepanj po travnikih nad domačo vasjo v družbi njene simpatične kraške ovčarke Mace. V minulem

kukavičevk, ki rastejo na suhih kraških travnikih nad Jasenom, in opozoriti na pomembnost ohranitve obstoječe biotske pestrosti ekosistemov.

Otvoritev razstave so pozdravile Darinka Dekleva, Nada Šircelj in ravnateljica OŠ Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica Karmen Šepec. Za glasbene

točke sta poskrbeli violinistki Glasbene šole Ilirska Bistrica Maja Primc in Lara Rolih, ki ju je na klavirju spremljal profesor Paolo Biancuzzi, za dobro voljo pa so poskrbeli priljubljeni *Kerglci izpod Ahca*.

Razstava o lepotah kukavičevk bo na ogled do srede, 8. maja 2019. ●

šolskem letu je učenka Osnovne šole Antona Žnideršiča na pobudo učiteljice biologije Nade Šircelj pričela pripravljati raziskovalno nalogo o kukavičevkah nad Jasenom, ki jo je predstavila na 8. kongresu mladih raziskovalcev biosfernega območja Kras in porečja Reke v okviru Mreže šol Parka Škocjanske jame. Idejo o predstavitvi barvnih fotografij o lepoti kukavičevk je spodbudila šolska svetovalna delavka Darinka Dekleva, ki je hkrati tudi predsednica Planinskega društva Snežnik Ilirska Bistrica. Nastale fotografije mlada fotografinja pridno objavlja na svojem Instagram profilu, kjer ima že 41 objav in kar 857 sledilcev. Z omenjeno razstavo želi avtorica izpostaviti prisotnost velikega števila vrst

STOPINJE

RAZPIS ZA OBJAVO

Literarno društvo *Ilirska Bistrica* vabi svoje člane, pa tudi druge literarne ustvarjalce, k sodelovanju – objavi svojih besedil v 23. številki literarnega zbornika *Stopinje*. Društvo letos praznuje 40. obletnico svojega delovanja, zato si želimo, da bi bil tudi zbornik čim bolj prazničen.

Vabimo vas, da pošljete svoje prispevke, in sicer:

- **pesmi** (največ 5)
urednici Teji Logar Morano na e-naslov: teja.logar-morano@scpo.si
- **prozna in dramska besedila** (lahko samo odlomek, do 10 tipkanih strani)
urednici Dragici Marković na e-naslov: dragica70@gmail.com
- **druge zapise** (eseje, potopise, recenzije ipd.) **in prevode**
urednici Tanji Volk na e-naslov: tanja.volk@gmail.com
- **kakršna koli literarna besedila mladih ustvarjalcev** (učencev zadnjega triletja OŠ in dijakov)
urednici Heleni Pirih Rosa na e-naslov: stopinje1983@gmail.com

Prispevke zbiramo do 30. junija 2019. Zbornik izide oktobra ali novembra.

Besedila naj bodo ustrezno oblikovana:

- pisava Arial, velikost 12
- urejena (ne)stičnost ločil

Pred objavo bodo lektorirana.

PRVIH 15 LET DOMAČEGA FOTO KLUBA

Foto klub Sušec se ponaša s kar 84 razstavami, ki so se odvijale v bivšem baru Štirna in v Pumpa baru v Knežaku v zadnjih petnajstih letih. Člani upajo na še vsaj toliko uspešnih let v prihodnje.

V *Foto klubu Sušec* poleg kreativnega dela skrbijo za prijetno druženje in utrjevanje prijateljskih vezi med člani; mar-

ljivo pa negujejo stike tudi s soslednjimi foto klubi iz Sežane, Kočevja in Škofje Loke ter fotografi s hrvaške Reke. Med-

sosedska druženja, ki so sprva temeljila na profesionalnem odnosu, so sčasoma prerasla v pristna prijateljska druženja. Člani klubov iz različnih krajev Slovenije in hrvaškega Kvarnerja tako iskreno uživajo v dragocenem času za fotografiranje in širitvi kroga poznanstev.

Konec marca se je *Foto klub Sušec* v Pumpa baru predstavil s pregledno razstavo članov. Dela so bila delno vzeta iz arhiva, delno pa so bila posneta posebej za to priložnost.

V prihodnje nameravajo v klubu svoje delo predstaviti vsaj enkrat na leto. Tako bo vsak član kluba imel priložnost izbrati dva najboljša posnetka sezone in jih predstaviti ljubiteljem fotografije.

Ob koncu uradnega dela srečanja so članom *Foto kluba Sušec* čestitali tudi njihovi prijatelji iz sežanskega *Foto kluba Žarek* in jim zaželeli še veliko ustvarjalnih trenutkov za fotografskim objektivom.

Člani so pomembno obletnico njihove ustvarjalne poti obeležili s skupinsko fotografijo in obljubo, da je pred njimi vsaj še 15 plodovitih let. ●

PESEM JE PRAZNIK

Ob svetovnem dnevu poezije, 21. marcu

»V poeziji se v besede vseh barv, ritmov in zvokov ujamejo človeški občutki. Včasih nam pesmi pomagajo pri iskanju notranjega miru in našega bistva. Vsak jezik ima svojo poezijo in vsak človek svoj ključ do nje. In čeprav smo različni, imamo različne navade in govorimo različne jezike, nas združuje glas čustev. Tega pa najlažje prelijemo v besede v poeziji.«

»Akcijsko »Plačaj kavo z verzom« je leta 2013 zasnovala dunajska pražarna kava Julius Meinl in na ta dan združila tisoče ljudi pri ustvarjanju ob kavi ali čaju. Predlani je tako sodelovalo že 1300 kavarn v 34 državah, v katerih so obiskovalci spisali skupno preko 100.000 verzov.« (<https://mojopogled.com/placaj-kavo-z-verzom-dan-poezije/>)

... tako v svetu, tudi v Ljubljani in mogoče še katerem slovenskem mestu, v Ilirski Bistrici pa malo drugače. Člani bistriškega literarnega društva podarijo obiskovalcem nekaterih lokalov zvitek s pesmijo, druga aktivnost pa se odvija na OŠ Antona Žnideršiča. Gre za tako rekoč tradicionalen obisk članov društva.

Na šoli je bilo ta dan praznično, saj nas je obiskalo kar pet ustvarjalcev, ki so se srečali z učenci šestih različnih razredov. Dve simpatični pesnici, Ana Seles in

Nadja Gombač, sta že tretjič obiskali šestošolce – vsakič seveda novo generacijo – jim prebrali nekaj svojih pesmi in jim pripovedovali o svoji mladosti. Po obisku so šestošolci napisali svoje vtise:

»Pesmi so bile poučne in zanimive.«

»Všeč mi je bilo, ko je brala svoje pesmi, najbolj pa mi je bila zanimiva zgodba z motorjem. Zelo sem užival.« »Zelo so mi bile všeč zgodbe o njenem življenju.«

Pesnik Ismet Bekrić je preživel uro s sedmošolci. Takole so nanizali vtise:

»Bilo je zelo zanimivo, saj smo njegove pesmi lahko poslušali v slovenščini in bosanščini.« »Všeč mi je bilo, da je v eni izmed svojih pesmi predstavil Ilirsko Bistrico.« »Pesnik nam je razširil obzorje. Spoznali smo, da poezija niso le besede, temveč nekaj, kar je od vedno v nas in nas dela posebnega.«

Tudi pesnik Aleksander Borenović je že bil na šoli. Tokrat je razveselil kar dva razreda, 8. a in 9. a. Nekaj učencev je tudi prebralo svoje pesmi. »Pesnik je bil zelo duhovit, govoril je po domače in to mi je

bilo všeč. Najbolj sta mi bili všeč njegova humorna pesem Budalo in besedilo za rap.« »Ura je bila zelo duhovita, zabavna in poučna.« »Slišali smo tudi resne pesmi, ki so nam bile prav tako všeč kot humoriistične.« »Odlično nam je popestril uro slovenščine.«

Drugega od osmih razredov je s svojimi razmišljujočimi in poučnimi pesmimi ter anekdotami obogatil Janez Škrli.

Člani literarnega društva smo se čez nekaj dni, v soboto dopoldne, dobili v Parku Seventeen, kjer smo recitali pesmi, malce pokramljali in si obljubili, da se dnevu poezije tudi drugo leto ne bomo izneverili. ●

Helena Pirih Rosa

POTOPIŠNO PREDAVANJE O VIETNAMU

V soboto, 26. januarja 2018, smo aktivisti Kluba študentov Ilirska Bistrica v sodelovanju s Petrom Novakom in Luko Butinarjem v prostorih Mladinskega kluba Nade Žagar izvedli potopisno predavanje, na katerem sta nam Peter in Luka predstavila svoje potovanje v Vietnam in nas slikovito popeljala skozi vtise, ki sta jih nabrala v tej vzhodni deželi.

Predavanje je potekalo v prijetnem ambientu, saj sta predavatelja prostor okrasila z za Vietnam značilnimi noša-

te prelestne dežele, nato pa sta nas korak za korakom popeljala skozi vsak dan, ki sta ga preživela tam. Podala sta nam

vtise o tamkajšnjih ljudeh, hrani, arhitekturi, mitologiji, običajih, pa tudi o načinu preživljanja prebivalcev. Njuno nazorno predstavitev je popestril tudi arhiv tam posnetih fotografij in krajši videoposnetek.

Ob koncu izčrpnega in predvsem zanimivega predavanja smo se očarani zgrnili na konec dvorane, kjer smo se ob prijetnem pomenku posladkali z dobrotami, ki so jih pripravile aktivistke kluba, in poskusili pravo vietnamsko kavo in čaj, ki sta ju Peter in Luka prinesla s svojega potovanja. ●

Anja Tomažič,
Klub študentov Ilirska Bistrica

mi, v zraku pa je bilo poleg sproščenega vzdušja moč zaznati tudi vonj po posebnih svečah in vietnamski kavi. Najprej sta nam pripovedovala o potovanju do

4 Baletni večer

V petek, 24. 5. 2019,
ob 19.00 -
velika dvorana
Doma na Vidmu

V plesnih programih naše glasbene šole baletno znanje pridobiva 65 učenk plesne pripravnice in baleta. Pod mentorstvom učitelja Eugena Todora bodo za bistrsko občinstvo pripravile prizore iz Giselle, znanega romantičnega baleta, ki govori o nedolžnosti, izdajstvu in odrešujoči moči nesebične ljubezni. Giselle, preprosto kmečko dekle, se brezglavo zaljubi v plemiča Albrehta. Ob njegovi prevari Giselle strtega srca in pomračenega uma sklene, da si bo vzela življenje. Pridruži se dušam mladih deklet, neuslišanih v svojih ljubeznih, ki v maščevalnem duhu plešejo po gozdu in prežijo na fante, ki so jih prizadeli. V vrtinec plesa vli se ujame tudi Albrecht, ki ga na koncu reši prav nesebična ljubezen Giselle.

5 Zaključni koncert solistov in komornih skupin

V petek, 7. 6. 2019, ob 17.00 -
cerkev sv. Jurija

V tem času smo z mislimi že drugje – eni na poletnih počitnicah, ki si jih obetajo, drugi z glavo v oblakih težke učne snovi, ko rešujejo in zaključujejo še zadnje ocene v šoli ...

Med nevihtami in potnimi hrbti najdejo najbolj pridni še čas za sonate in drugo glasbeno koncertno izbrano delikateso. Predstavili nam jo bodo na zaključnem koncertu solistov in komornih skupin Glasbene šole Ilirska Bistrica.

Najlepše in najhitreje virtuozne skladbe bodo še zvenele, črnilo na sprichevalih se bo še sušilo, mladi glasbeniki pa bodo že v svojih poletnih, zasluženih dogodivščinah.

Na dolgo, vroče poletje z veliko »muzike«!

GLASBENA ŠOLA ILIRSKA BISTRICA NA RADIU KOPER

Izbrani učenci in učitelji Glasbene šole Ilirska Bistrica smo gostovali v rubriki »Primorski glasbeni talenti«, ki na Radiu Koper vsak četrtek uvaja oddajo »Glasbeni abonma« in se enkrat mesečno posveča glasbenim šolam. Predstavili smo se v neposrednem prenosu iz Studia Hendrix, v oddaji z naslovom »Klasično, mladostno ... in živo!«.

Glasbeno šolo Ilirska Bistrica so zastopali kitarist Jan Valenčič, pianistka Marinka Lenarčič, harmonikar Dejan Derenčin, klarinetistka Manca Mirka Slosar, saksofonistka Lana Bubnič, flavtistka Anja Iskra, ki je zaigrala ob kitarški spremljavi svojega profesorja Adnana Zubčevića, pevka Karmen Dekleva, multiinstrumentalist Martin Rojc, ki je najprej zaigral na diatonično harmoniko v duetu s pianistom Jernejem Smerdeljem, potem pa še na evfonij, pianistki Tina Šajn in Lea Celin, ki sta štiriročno zaigrali lastno jazzovsko priredbo uspešnice pevke Adele, in za konec še Mladinski pevski zbor pod vodstvom Elene Sedmak. Z učenci in nekaterimi njihovimi mentorji (poleg že omenjenih so to: Nina Volk, Vlatko Bočevski, Mirjam Jaksetič Dolgan, Željko Pichler, Larisa Marjanovič, Janja Konestabo, Vjekoslava Miculinić, Paolo Biancuzzi in Matjaž Sernel) se je pogovarjala voditeljica Janja Lešnik in o naši šoli povedala naslednje:

»Glasbena šola Ilirska Bistrica je edina glasbeno izobraževalna ustanova v občini Ilirska Bistrica. Za pouk 350 učencev na skoraj vseh inštrumentih, predšolski glasbeni vzgoji, glasbeni in plesni pripravnici ter baletu s kakovostnim pedagoškim delom skrbi 23 učiteljev, ki so v zadnjih letih krepko pomladili svoje vrste. Z novim zagonom se lotevajo novih izzivov in nadgrajujejo poslanstvo svojih predhodnikov, ki so s svojimi učenci šoli podarili mnoge nagrade z glasbenih tekmovanj, številne učence pa tudi navdušili za nadaljevanje glasbenega šolanja na srednji in kasneje tudi visoki stopnji. Prva zamisel o glasbeni šoli v Ilirski Bistrici sega v davno leto 1859, ko je tam svojo prvo službo opravljal učitelj, organist in zborovodja, kasneje pa tudi v tujini uveljavljen operni pevec, skladatelj in glasbeni pedagog Fran Gerbič. Prva glasbena šola je bila ustanovljena leta 1951 na Levstikovi ulici pod vodstvom profesorice Marije Kirn. Sledili so ji Ante Glavina, Alojz Boštjančič in Zorko Antonič, ki je prvotne oddelke za klavir, harmoniko,

violino, nauk o glasbi, pevski zbor in harmonikarski orkester razširil in šolo preselil v nekdanjo osnovno šolo na Jurčičevi ulici, kjer je celo stoletje poprej o glasbeni šoli sanjal že Gerbič. Leta 1985 sta si vodstvo šole delili Marija Slosar Lenarčič in Mirjam Jaksetič Dolgan, nato pa je dolgoletno ravnateljstvo prevzel Laszlo Balazs, ki je kasneje glasbeno šolo še dodatno razširil in preselil v nekdanjo vojašnico, kjer pod vodstvom Martina Lenarčiča deluje še danes. Z Glasbene šole Ilirska Bistrica prihaja veliko uspešnih glasbenikov. Med tistimi, ki so na njej pričeli svojo glasbeno pot, so bili tudi Sonja Pahor, Mirko Slosar, Bojan Glavina, Matjaž Mikuletič in še mnogi drugi. Med učitelji je kar nekaj nekdanjih učencev bistriške šole, trenutno pa učiteljski zbor dopolnjujejo tudi taki, ki se v Ilirsko Bistrico vozijo iz Ljubljane, z Reke, iz Trsta, Kopra, Izole in Starega trga pri Ložu. Učencem nudijo prijazno okolje, saj pedagoškemu procesu dodajajo nove vsebine, glasbene delavnice, seminarje, obiske koncertov in sodelovanja z drugimi glasbenimi šolami. Vsi se z veseljem udeležujejo večjih projektov, ki medsebojno povezujejo različne oddelke. Ponosni so na dva pevska zbora, otroškega in mladinskega, ki sodelujeta na odmevnih dogodkih in nadaljujeta tradicijo zborovskega petja, iz katere izhaja še danes priznani komorni deklški zbor Vox Ilirica, njihova posebnost pa je tudi pouk diatonične harmonike, za katerega na šoli skrbi Zoran Lupinc, prejemnik priznanja Frana Gerbiča in pionir vzpostavitve pouka diatonične harmonike v program glasbenega izobraževanja na Slovenskem. S skupnimi močmi na glasbeni šoli že tretje leto pripravljajo tudi Koncertni napovednik, s katerim želijo popestriti kulturno ponudbo Ilirske Bistrice in predstaviti zanimive koncerte domačih in gostujočih glasbenikov. Sodelujejo tudi pri projektih Zveze primorskih in Zveze slovenskih glasbenih šol, katerih skupni cilj je ohranitev in razvoj kvalitetnega sistema glasbenega izobraževanja na Slovenskem z 200-letno tradicijo.«

Za vse nastopajoče učence in učitelje je bila oddaja v živo posebno doživetje, številne pohvale poslušalcev pa dodatna motivacija za delo v prihodnje. ●

Glasbena šola Ilirska Bistrica

BISTRIŠKI ODMEVI – APRIL 2019

USPEHI UČENCEV GLASBENE ŠOLE ILIRSKA BISTRICA

Učenci diatonične harmonike iz razreda učitelja Zorana Lupinca so se tudi v letošnjem letu udeležili mnogih državnih in mednarodnih tekmovanj in prejeli celo vrsto nagrad, zlatih priznanj, prvih mest in posebnih nagrad.

Februarja sta se Gašper Fabjančič in Kristian Jenko udeležila 13. Mednarodnega tekmovanja za nagrado Avsenik v Begunjah in dosegla zlati priznanji, učenci Klara Stopar, Aljaž Danieli, Kristian Jenko in Martin Rojc pa so se na 22. Predtekmovanju mladih glasbenikov Temsig uvrstili na državno tekmovanje, ki je v marcu potekalo na Glasbeni šoli Kamnik in tam dosegli odlične rezultate. V 1.a kategoriji sta učenca Klara Stopar in Aljaž Danieli dosegla zlati priznanji - Aljaž 95,33 točk in tretjo nagrado, Klara pa 95 točk in posebno nagrado za najobetavnejšo tekmovalko v najnižji kategoriji. V 1.c kategoriji sta tekmovala Kristian Jenko in Martin Rojc. Izmed sedmih tekmovalcev je Kristian dosegel največ točk, kar 97,33, in tako prvo nagrado in zlato priznanje, Martin pa s 94 točkami srebrno priznanje in posebno nagrado za najboljšo izvedbo obvezne skladbe. Tekmovanje mladih glasbenikov Republike Slovenije – Temsig, predstavlja

najboljše učence glasbenih šol, med katerimi smo pri diatonični harmoniki na državni ravni v samem vrhu. Poleg omenjenih tekmovanj sta učenca Klara Stopar in Gašper Fabjančič tekmovala še na tekmovanju *Harmonika Grand Prix* v Portorožu, kjer je Klara prejela zlato priznanje in prvo nagrado, Gašper pa zlato priznanje. Oba učenca v kratkem načrtujeta tudi udeležbo na mednarodnem tekmovanju učencev harmonike v Beogradu. V aprilu sta Kristian Jenko s srebrnim in Klara Stopar z zlatim priznanjem postala nagrajenca 5. državne tekmovanja *Zveze diatonične harmonike Slovenije*. Za vse uspehe gre pohvala pridnim učencem, učitelju in staršem, saj je dobro sodelovanje vseh pogoj za takšne rezultate.

Poleg tekmovanj so učenci diatonične harmonike aktivni tudi v projektih *Zveze slovenskih glasbenih šol* in *Aktiva učiteljev diatonične harmonike Slovenije*.

Sodelovali so v združenem orkestru diatoničnih harmonik in tako letos prvič nastopali na državni *Reviji harmonikarskih orkestrów slovenskih glasbenih šol* na Jesenicah. Prej so v okviru priprav na omenjeno revijo intenzivno vadili program na dvodnevni vajah v Centru šolskih in obšolskih dejavnosti v Čatežu in na *Srečanju učencev diatonične harmonike* v Laškem. V orkestru je sodelovalo sedem učencev naše šole in njihova učitelja Zoran Lupinc in Mirjam Jaksetič Dolgan. Izvajali so zanimiv program, med drugimi skladbo naše učiteljice violončela Andrejke Mozina. V orkester so vključili tudi druge inštrumente. Tako je s klavirjem obogatila zasedbo naša učenka Ana Velenik, ki ji je priredbo za klavirski del pripravila njena učiteljica Vjekoslava Miculinić. Orkestru, ki je s strani strokovnega spremljevalca revije prejel pohvale, je dirigiral učitelj Zoran Lupinc.

Tako se diatonična harmonika vse bolj uveljavlja kot inštrument, ki omogoča izvajanje raznovrstne literature, od preproste do zahtevnejše težavnostne stopnje, različnih zvrsti in stilnih obdobj. To je želja vseh zgoraj omenjenih in veseli nas, da igra *Glasbena šola Ilirska Bistrica* pri tem razvoju pomembno vlogo. ●

Glasbena šola Ilirska Bistrica

JEZIKOVNI NASVETI

OBMOČJE ALI PODROČJE?

Bralca Bistriških odmevov je zmotila nedoslednost pri rabi besed »območje« in »področje«. Če ste kdaj pokukali v katerega izmed jezikovnih priročnikov, ste kmalu ugotovili, da sta obe besedi slovnično pravilni in da se njun pomen pogosto prekriva. Zakaj potem vendarle ni vseeno, kdaj uporabimo kateri izraz?

»OBMOČJE« IN »PODROČJE« V JEZIKOVNIH PRIROČNIKIH

Kadar niste prepričani, katero besedo uporabiti, se za razlago in primere lahko obrnete na jezikovne priročnike.

a) SSKJ

območje

1. ozemlje z določenimi značilnostmi: alpsko območje
2. prostor, v katerem ima kaj svojo moč, vpliv: merilno območje instrumenta
3. dejavnost, kjer kdo opravlja svoje delo: raziskave s psihološkega območja

področje

1. celota pojavov, stvari, na katero se nanaša, je usmerjeno človekovo delovanje: področje znanosti
2. ozemlje z določenimi značilnostmi: alpsko področje Slovenije
3. prostor, v katerem ima kaj svojo moč, vpliv: področje sevanja
4. omejen del telesne površine, določen po organu, delu telesa ali kaki drugi značilnosti: ledveno področje

Kot vidimo, se večina pomenov prekriva.

b) Slovenski pravopis

Vsi primeri iz Pravopisa pri geslu »območje« usmerjajo predvsem na geografski pomen: *območje zdravstvene postaje; na območju Alp oz. v Alpah*. Obratnospazegodiprigrislu»področje«. Pravopis usmerja k izrazom, ki niso povezani z geografskim pomenom: *vplivno področje; opredeliti področje znanosti*.

JEZIKOVNI KORPUSI

Ko smo preverili že vse priročnike, vendar še vseeno nismo prepričani, katero besedo kdaj uporabiti, je smiselno preveriti, kakšna in kako pogosta je današnja raba obeh besed v jezikovnih korpusih.

Jezikovni korpusi so zbirke besedil v elektronski obliki, ki nam povedo, kaj je jezikovni standard; kaj se uporablja in v katerem kontekstu.

Če besedi »območje« in »področje« preverimo v korpusih Nova beseda in Gigafida, ugotovimo, da se beseda »območje« pretežno uporablja v geografske namene. Tako imamo: *območje Alp, naseljeno območje, območje ob Donavi itd.*

Beseda »področje« pa najpogosteje pokriva razne človekove dejavnosti: *organizacijsko področje, osebno področje, delovno področje, področje biologije itd.*

Trenutna raba kaže na to, da je treba izraza med seboj ločevati.

Če naletite na trd oreh v zvezi z rabo jezika, mi pišite na troj3@gmail.com. ●

Tamara Rojc,
profesorica slovenščine

»KŠIBOV POMLADNI FESTIVAL«

»Kšibov pomladni festival« je sklop različnih dogodkov, namenjenih vsem generacijam. Festival poteka v Občini Ilirska Bistrica in ga organizira Klub študentov Ilirska Bistrica.

Začeli bomo že 1. maja z dobrodelno akcijo *Skodelica sreče*, kjer bomo skupaj s Centrom za socialno delo Ilirska Bistrica in izbranimi gostinskimi lokali iz občine zbirali sredstva za ljudi v stiski. Od vsake prodane kave bo šel namreč del izkupička v dobrodelni sklad. Še en razlog več, da si s prijatelji privoščite »skodelico sreče«. Priložnost imate do konca maja!

10. maja ob 19. uri bo v Parku Seventeen priprava in degustacija raznovrstnih koktejllov, kjer nam bodo predstavili razne tehnike mešanja. Koktejle bomo

ob odlični hrani tudi poskusili. Število mest na degustaciji je omejeno, za več informacij o prijavi pa spremljajte našo spletno stran.

Naslednji v nizu dogodkov je za vse pohodnike, športnike in ljubitelje glasbe – vse to troje smo združili in vas v nedeljo, 12. maja, vabimo na Snežnik, kjer nam bo okrog 12. ure zaigral bistriški glasbenik Matjaž Perenič. Seveda bomo poskrbeli tudi za prigrizke. Če si želite družbe za na pot, se lahko pridružite skupnemu zboru ob 9. uri pri kapelici pri Gabrielu.

18. maja v Ilirsko Bistrico pride dobro znani in uveljavljeni kantavtor Vlado Kreslin in ob 20. uri se bomo lahko v Sokolskem domu na Bazoviški cesti srečali na njegovem akustičnem koncertu. Vstopnice boste lahko kupili v naših prostorih na Jurčičevi 1 med uradnimi urami (vsak petek od 19. do 21. ure in soboto od 10. do 12. ure) ali pa v Turistični agenciji Oaza od 6. maja dalje.

Zadnja stvar na paleti našega festivala je fotografska delavnica z Marjanom Krebljem, ki bo 25. maja od 9. ure dalje v sejni sobi na Jurčičevi 1. Marjan nam bo kot vrhunski fotograf pokazal cel kup trikov, kako lahko izdelamo dober »sel-fi« tudi brez profesionalne opreme.

Za več informacij o posameznem dogodku kliknite na našo spletno stran www.ksib.si ali Facebook profil *Klub študentov Ilirska Bistrica KŠIB*. ●

Aktivisti KŠIB-a

TRENDOVSKI IN BREZČASEN DOM

Uravnotežen odprt tlorsni koncept, v katerem je vse podrejeno boljši interakciji in druženju, je izpodrinil tradicionalno zaprto zasnovo bivalnih enot, ki več ne služijo svojemu namenu.

Z načinom življenja so se spremenile tudi zahteve novodobnega človeka. Nekoč preprostejše bivanjske prostore so nadomestili zahtevnejši, tehnološko napredni in estetsko dovršeni ambienti.

Za sodobno prenovljen dom, ki ni le odsev trenutnih trendov in instant rešitev, ki jih ponujajo arhitekturni blogi in številne revije, je potrebna strukturirana obdelava prostorov in potreba naročnika.

Prikaz prenove stanovanjske enote arhitektke Helene Kalčič priča o vseželeni fluidnosti v interierju, ki brezkompromisno sledi sodobnemu stilu bivanja. Hkrati ustvarja prostor z lastno identiteto, ki pripoveduje unikatno zgodbo in nudi platformo za udoben vsakdan. S celostnim pristopom, ki je odraz sedanjosti in bo hkrati zmožen nositi težo časa prihodnosti. ●

Helena Kalčič, univ. dipl. inž. arh.

Namen prispevka je dvig vsesplošne zavesti o kulturi bivanja.

Če prenavljate prostor ali okolico in bi potrebovali nasvet arhitektke Helene Kalčič, pišite na naslov odmevi@ilirska-bistrica.si!

POPOTOVANJA, POPOTOVANJA ...

Popotovanja običajno potekajo vase, v globino svoje duše, in spleta niti preteklosti s sedanjostjo - lepe in tudi manj lepe trenutke v mozaiku življenja. Obstajajo pa tudi drugačna popotovanja – takšna, ki človeku »polnijo baterije« in osmišljajo običajne, ponavadi enako turobne in monotone delovne dneve.

V aprilu se je zgodilo eno tako zanimivo popotovanje. Kdo je bil zanj »kriv«? Sedaj že lahko rečem, da naš Andrej. Na povabilo evropskega poslanca gospoda Lojzeta Peterleta smo se v poznih nočnih urah odpravili na 1300 km dolgo pot v glavno mesto Evrope - Bruselj. »Glavnino posadke« je sestavljal *Cerkveni mešani pevski zbor Zvon*, ki ga uglašuje in vodi moja nekdanja sošolka, danes akademsko izobražena glasbenica Damjana Kinkela. Pot je bila zelo dolga in naporna, a šofer Igor je s svojo sovoznico, ženo Emo, na vsakem kilometru vedno znova dokazal, da je res mojster svojega poklica, če povzamem njegove iskricke besede. Seveda tudi brez glasbe, smeha in petja ni šlo in Bruselj je bil s svojim zelo modernim hotelom Manhattan že naš. Vsak dan smo imeli drugačen zajtrk in tudi vsak dan drugačen izlet. Vsi smo se strinjali, da je bil izlet v prekrasno mesto Brugge »zmaga«, čeprav je bila zanimiva tudi obala Severnega morja, kakor tudi obisk Evropskega parlamenta z Muzejem evropske zgodovine. Z nami je bil bistriški župnik in dušni pastir gospod Slavko, tako da je bilo dobro poskrbljeno tudi za duhovno hrano. Ob večerih smo se družili ali v spodnjih prostorih bruseljskega župnišča, kjer je tamkajšnji dušni pastir gospod Zvone Štrubelj vedno

znova dokazal, da je pravi mojster kitare, kakor tudi kuhanja golaža in riža, ali pa smo se malo sprostili v Ambasadi Republike Slovenije pri Kraljevini Belgiji, kjer je potekala slikarska razstava slik različnih umetnikov iz Slovenije za potrebe *Karitasa*. Menim, da kulturnega udejstvovanja *Cerkvenega mešanega pevskega zbora Zvon* na vseh dogodkih ni potrebno posebej omenjati oziroma izpostavljati, kakor tudi ne kvalitete petja. Nekatere stvari so v naših glavah že kar pričakovane oziroma samoumevne, če se tako izrazim. Običajno pa je, da vsakemu uradnemu delu dogajanja sledi tudi neuradni del. Tudi v tujini ni nič drugače. Za poslovilno lokacijo smo izbrali kar naš hotel Manhattan. Čeprav sem se z recepcijo nekako dogovoril samo za »gitaro tu tvelve«, je potem, tako kot je pri Slovencih v naši stari navadi, zazvenela še harmonika. A ker je bil najmodernejši hotel Manhattan na veliko srečo zelo dobro zvočno izoliran, glasba ni preveč motila ostalih gostov in smo tako lahko imeli pozno v noč po besedah prijaznega receptorja »slovenian nice time«.

Prišlo je slovo, vedno pride! Tu pač ni pomoči. Vsem tem trem čarobnim dnevom dogajanja ni kaj dodati. Kdaj pa kdaj celo meni zmanjka besed. Sicer redko, a se zgodi. Morda le to, da vsi upamo, da »dream team« Lojze P. & Andrej Č. morda še kdaj poskrbita, da se še ostalim bistriškim ljudem v mozaiku življenja zasvetijo tako svetli kamenčki, kot so se tokrat nam. Na upanju svet stoji, pravijo stari in modri ljudje. Na koncu si seveda v imenu vseh upam reči: »Velika hvala!« ●

MV

MOJKINO

18. MAJ

DOM NA VIDMU

OB 15.30

DROBIŽKI 2
animirana pustolovščina

SINHRONIZIRANO

OB 17.00

GRDE LUTKE: POPOLNO NEPOPOLNE
animirana pustolovščina

SINHRONIZIRANO

OB 18.45

PRVIČ
romantični film

OB 20.30

PREKLETSTVO ŽALUJOČE ŽENSKÉ
gрозljivka

Vstopnice na www.mojkino.si in pri blagajni dvorane uro pred vsako predstavo.

PETROL

GREM Z VLAKOM

TEHNIŠKI DAN V LJUBLJANI

Pred dnevi smo imeli učenci prve triade iz OŠ Toneta Tomšiča Knežak zelo zanimiv tehniški dan, ki smo ga preživali v Ljubljani.

Najprej smo si v našem glavnem mestu ogledali in aktivno sodelovali v Hiši eksperimentov, kjer si je vsak našel kakšen poskus, ki ga je navdušil.

Po malici smo se sprehodili do stavbe RTV Slovenija, kjer nas je čakal g. Gregor Budal. Prijazno nam je razkazal nekaj prostorov Radia Slovenija in nam povedal, kako nastajajo radijska poročila. Obiskali smo tudi vaje simfoničnega orkestra RTV Slovenija. Dirigent Patrik Greblo je bil zelo prijazen in duhovit. To je bilo enkratno doživetje.

Gospod Budal nas je nato odpeljal do studia, v katerem je v živo potekala oddaja *Radio Ga - Ga*. Poslušali in gledali smo jo z velikim zanimanjem, saj je bila to za nas nova izkušnja.

V snemalnem studiu je tonski mojster posnel naše petje in posnetek tudi predvajal. To je bilo smeha, ko je posnetek popestril z različnimi zvoki!

Na koncu obiska smo si ogledali še radijski muzej, ki je postavljen v podhodu med stavbama Radia in Televizije Slovenija.

Gospodu Gregorju Budalu se zahvaljujemo, da si je vzel čas in nam je bil pripravljen dan popestriti z novimi spoznanji ter nas predstaviti svojim zelo prijaznim sodelavcem. Zahvaljujemo se tudi vsem na Radiu Slovenija, ki so kakor koli sodelovali pri našem obisku. ●

Anica Prosen, učiteljica na OŠ Knežak

VRTEC PRI OŠ TONETA TOMŠIČA KNEŽAK SODELOVAL V PROJEKTU »TURIZEM IN VRTEC«

V letošnjem šolskem letu sta skupini Lunce in Sončki sodelovali v vseslovenskem gibanju »Turizem in vrtec« na temo »Z igro do prvih turističnih korakov«. Letošnja rdeča nit projekta je bila »Turistični spominek mojega kraja«.

Pri pripravi poteka projekta smo izhajali iz otrok samih. Povprašali smo jih: »Kaj je spominek?« Njihovi odgovori so bili različni (npr. igrača, album, izpadli zob ...). Nato so otroci od doma

prinašali razne spominke in se ob njih pogovarjali. Obiskali so tudi knjižnico in preko različnih knjig ugotavljali, kaj so spominki. O izvoru imen naših vasi in življenju v teh krajih so želeli izvedeti

še več, zato so v vrtec povabili svoje stare starše (iz Knežaka, Koritnic, Šembij, Bača).

Da vsega spoznanega ne bi hitro pozabili, so vzgojiteljice otrokom izdelale družabno igro *Naši kraji*, ob kateri lahko večkrat na zanimiv način utrjujejo znanje o domačih krajih. Nazadnje so se otroci po učni poti Bel kamen odpravili do črne kuhinje na Baču. Tam so spoznali, kako so si pripravljali hrano v preteklosti in si zamesili ter spekli svoj hleček kruha. Ogledali so si tudi mlinski kamen in si v nadaljevanju izdelali svoj mlinski kamen. Med vsem tem pa so si čas v igralnici popestrili s petjem in plesom v narodnih nošah, z igranjem družabne igre s kamenčki, ustvarjanjem ... Na prireditvi *Staršem s hvaležnostjo* smo pripravili razstavo o poteku projekta.

Pri projektu so otroci dejavno sodelovali in raziskovali s pomočjo odraslih in ob tem veliko novega doživeli, spoznali, naredili in pridobili.

Zahvaljujemo se vsem, ki so sodelovali pri projektu. ●

Martina Samsa, Maruša Kriebelj
in Anja Tomšič

OBISK ŽAGARSTVA VOLK IN BOLES

Pri pouku tehnika in tehnologija se šestošolci učimo o papirju in lesu. Sami smo naredili papir, ki smo ga kasneje uporabili za okraske na novoletnih voščilnicah. Spoznali smo različne profile, jih načrtovali in kasneje naredili papir-nate mostove in stolpe.

Komaj smo čakali, da začnemo ustvarjati z lesom. Po uvodnem pogovoru smo si naredili skico in načrt zelenega izdelka ter začeli z rezanjem. To ni bilo tako enostavno, kot je sprva kazalo. Žagice »lokarice« so kar pokale kot po tekočem traku. Motivacija, da nam bo kaj uspelo, je padala. Učiteljica nam je po-

magala z električno žago in s skupnimi močmi smo naredili lesene velikonočne zajčke, jih okrasili in polakirali. Do konca leta nas čaka izdelava še nekaterih lesenih izdelkov. Trenutno izdelujemo stojalo za svinčnike in ostale šolske pripomočke.

Druga znanja o lesu in lesenih izdelkih smo pridobili z obiskom Žagarstva Volk in podjetja Žaganje Boles. Najprej nam je Janez Volk predstavil dela, ki jih opravljajo pri njih – od pranja hlodov, razreza lesa v deske in plohe, sušenja, do različnih polizdelkov. Najbolj nam je bilo zanimivo robotizirano skladanje

desk in sušilnice. »To pa je temperatura!« smo začudeni vzdihovali, ko smo stopili v sušilnice. Všeč nam je bilo, da v proizvodnji ni odpadnih snovi, saj se ogrevajo na žagovino, ki nastane pri obdelavi lesa.

Več polizdelkov smo si kasneje ogledali pri Bojanu Volku. Bojan nam je na konkretnih primerih pokazal, kakšne izdelke režejo in kako. Spoznali smo različne vrste lesa in po čem ugotavljajo njegovo kvaliteto. Ugotovili smo, da v prahu in hrupu ni tako enostavno delati.

Šestošolci in mentorica se Janezu in Bojanu Volku zahvaljujemo za prijazno sodelovanje in ogled poteka proizvodnje. ●

Tanja Blažek

AMATERSKA SLIKARKA NA OBISKU

V sredo, 20. marca 2019, smo prvošolci ustvarjali različne izdelke iz papirja, ki smo jih kasneje podarili našim staršem in si v pomladnem vzdušju okrasili razred.

Za zaključek našega tehniškega dneva smo v našo sredino povabili amatersko slikarko in našo učiteljico slovenščine Olgo Novak. Pokazala nam je pravo slikarsko stojalo, pripomočke, s katerimi ustvarja, in svoja slikarska dela. Največ slika na platno z različnimi tehnikami. Slike smo res občudovali in določili najlepšo po našem izboru. ●

SKUPAJ ZAVIHALI ROKAVE

V soboto, 30. 3. 2019, smo OŠ Toneta Tomšiča, KS Šembije, KS Knežak in KS Bač organizirali veliko čistilno akcijo in tako prvič združili moči.

zelen planet in bodimo vzor najmlajšim, ki se že zavedajo pomena onesnaženega okolja! Po končani čistilni akciji smo si vsi zaslužili okusno malico.

Potrudimo se in z roko v roki bo vsem veliko lažje! ●

*V imenu OŠ Knežak, KS Knežak, KS Šembije in KS Bač
Tanja Blažek*

Čistil je cel »Beu kamn«, mlado in manj mlado. Prav lepo je bilo videti vneto otrok, ki so z vso močjo pometali, obrezovali, grabili in pobirali smeti ob glavnih in poljskih poteh. Niso se mogli načuditi, koliko vreč smeti so pobrali. S skupnimi močmi smo tako uredili okolično šole, pokopališča, pometli pločnike po vaseh, prečesali marsikateri grm in pobrali smeti ob poljskih poteh. Ne morete verjeti, kaj vse se najde v grmovju ob cestah! To so pravi zakladi neurejenih odlagališč. Skrbimo za naš

ZMAGOVALCI REGIJE

Prva pomoč je sklop znanj in veščin, s katerimi lahko pomagamo sočloveku v stiski, ko sta ogrožena njegovo zdravje in življenje. V večji meri se s prvo pomočjo srečamo vsi, ko opravljamo obvezni teoretični del vozniškega izpita in upamo, da nam svojega znanja ne bo treba uporabiti v praksi. Naši učenci začnejo tovrstno znanje osvajati že v osnovni šoli pri krožku Rdečega križa in prve pomoči.

Skozi celotno šolsko leto so dejavni skozi različne dobrodelne akcije (Drobtinica, pomoč pri krvodajalski akciji), naravoslovne dneve, svoje znanje pa poglobljajo na praktičnih vajah. Udeležujejo se tudi tekmovanj najprej v naši občini, zmagovalci pa nato še na regijskem nivoju.

V letošnjem šolskem letu smo na občinskem tekmovanju zmagali mi – ekipa OŠ Antona Žnideršiča. Ekipo sestavljajo: Špela Čekada, Lana Božič, Žana Svenšek, Marko Djak, Ema Grilj in Anika Možina. V torek, 16. aprila, smo se udeležili regijskega preverjanja znanja iz veščin prve pomoči in znanj Rdečega križa, ki je letos potekalo na OŠ Notranjskega odreda Cerknica. Po končanem teoretičnem delu so učenci svoje znanje preverili na treh deloviščih, kjer so oskrbeli epileptični

napad, hudo krvavitev, zaprto poškodbo zapestja, vinjenost, zasvojenost z drogami ter oživljali odraslega in otroka. Končni rezultat je pokazal, da smo bili uspešni tudi na regijskem nivoju in se po zmagi v Cerknici že pripravljamo na državno tekmovanje, ki bo potekalo na Debelem rtiču.

Ob tej priložnosti se za pomoč in podporo zahvaljujemo strokovnim sodelavcem Zmagu Štrajnu, Mateju Celinu in Andreji Vinšek Grilj ter Rdečemu križu Ilirska Bistrica. ●

*Mentorica
Darinka Gržina*

OBČINSKO SREČANJE OTROŠKIH GLEDALIŠKIH SKUPIN

V četrtek, 14. marca, je v Veliki dvorani Doma na Vidmu potekalo »Srečanje otroških gledaliških skupin«, ki ga vsako leto razpisuje Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti, v katerih so vsi igralci osnovnošolski otroci.

Na srečanju je sodelovalo pet skupin. Kot prvi so pod sojem žarometov zasijali *Junaki Antona Žnideršiča* iz Osnovne šole Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica, ki so s predstavo *To ni prvoaprilski šala* avtorice, režiserke in mentorice Tanje Hozner odpirali večno aktualno vprašanje o ekološki problematiki, ločevanju odpadkov in recikliranju. Za njimi so pod mentorstvom Gabriele B. Blokar oder zasedli gledališčniki *Gledališkega kluba*, prav tako iz Osnovne šole Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica, s predstavo *Blazno resno o šoli*, ki skuša prikazati vsakodnevno življenje odrasčajočega najstnika. Kot tretji so se predstavili učenci dramskega krožka Osnovne šole Rudija Mahnič - Brkinca Pregarje, ki so uprizorili Arharjevo delo *Metuljev drugi rojstni dan* v režiji mentorice Tanje Šuštar. Srečanje sta zaključili skupini iz Osnovne šole Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica: prva skupina, *Trobentice*, z glasbeno-gledališko predstavo *Miška želi prijatelja*, in skupina *Vetrnice* s Ka-

sparavičiusovo *Izginulo sliko*, obe pod mentorstvom Maje Slosar Jurečič. Predstave so si ogledali učenci občinskih šol.

Prijetno in zanimivo srečanje je strokovno spremljala gledališka pedagoginja Simona Zorc Ramovš, ki se je po srečanju pogovorila z mentoricami in jih bodisi opozorila na napake bodisi izrazila pohvalo in dodala, »da naj od njenih komentarjev vzamejo le tisto, kar jim je všeč«. Pohvalila je vse nastopajoče, opazila napredek skupin glede na lansko leto, navdušena pa je bila nad mlado publiko, ki je z vznesenimi obrazi spremljala predstave in s tem omogočila mladim igralcem, da so »zadihali v vzdušju s publiko«. Prav tako je pohvalila tudi organizatorja, ki je s pripravo in podpornim okoljem omogočil, da so se mladi nadobudni igralci počutili kot pravi gledališki umetniki.

Strokovna spremljevalka je pripravila izbor za *Regijsko srečanje otroških gledaliških skupin*, ki bo v postojnskem kul-

turnem domu. Na srečanje sta se uvrstili kar dve skupini, obe iz Osnovne šole Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica: *Junaki Antona Žnideršiča* in *Gledališki klub*.

Dogodki, kot je ta, bogatijo kulturni duh mesta. Kulturni duh ljudi, otrok, na katerih sloni prihodnost občinskega kulturnega udejstvovanja. Kljub strokovnosti in ustrežljivosti tehničnega osebja bi bilo v prihodnje smiselno malenkost več pozornosti nameniti sami izvedbi kulturnega dogodka. Mentorji v prijavo napišejo opis skupine in predstave – lahko bi se napisano oblikovalo v vezno besedilo in se ga prebralo med pripravo gledališke skupine na nastop. S tem bi dogodek zares osmislili, zaokrožili in razbremenili odvečnega »dišanja« po tekmovanju. Le-ta naj ostanejo v športnih dvoranah, na igriščih. Dom kulture je prej kaj drugega. ●

Tanja Hozner

ZLATA DEDIŠČINA IDENTITETE

V Cankarjevem letu je bilo sodelovanje na tekmovanju iz znanja slovenščine še posebej zanimivo, saj so učenci brali in se poglobljali v besedila, ki so jim bila po vsebini blizu, hkrati pa so se s svojo izvirnostjo in slogom povezovala z dediščino nas vseh in nas opominjala na lastno identiteto, ki jo čutimo kot narod in kot posamezniki v današnjem času in prostoru.

Ob navdušenju in spodbudah prizadevnih mentoric se je na Osnovni šoli Antona Žnideršiča letos *Cankarjevega tekmovanja* udeležilo kar 53 učencev od 3. do 9. razreda. Brali so Perocijino pravljico *Moj dežnik je lahko balon* (3. r.), Seliškarjev mladinski roman *Bratovščina Sinjega galeba* (4. in 5. r.), *Avtobus ob treh* Nataše Konc Lorenzuti in Vorančeve *Solzice* (6. in 7. r.) ter Mödernorferjevega *Kita na plaži* in Cankarjeve črtice *Moje življenje* (8. in 9. r.).

Da so se vsi resno lotili svojega dela, kažejo izjemni rezultati, saj je letos na šolskem tekmovanju bronasto priznanje prejelo kar 22 učencev od 4. do 9. razreda.

Najboljši učenci 8. in 9. razreda, Ana Samokec (9. r.), Ema Grilj (8. r.) in Rok Boštjančič (8. r.), so se udeležili območnega tekmovanja v Piranu, na katerem so se v poznavanju književnosti, razumevanju in poglobljanju v vsebino del ter v pisanju pomerili s svojimi vrstniki.

Tam so vsi trije dosegli najvišje rezultate in prejeli srebrna priznanja, osmošolca Ema Grilj (1. mesto) in Rok Boštjančič (4. mesto) pa sta bila uvrščena na *Državno tekmovanje iz znanja slovenščine za Cankarjevo priznanje*. Na državnem tekmovanju je Rok Boštjančič prejel zlato priznanje in se tako postavil ob bok najboljšim učencem v državi.

Prav vsi, ki sodelujejo na *Tekmovanju za Cankarjevo priznanje*, radi berejo in spoznavajo literaturo in si že s samim sodelovanjem zaslužijo vse pohvale, posebej pa so za uspehe in rezultate zaslužne prizadevne mentorice: Ljubica Jenko (3. r.), Zdenka Vičič Pugelj (4. r.), Nadja Jagodnik (5. r.), Damjana Benigar Kaluža (5. r.), Helena Pirih Rosa (6. in 7. r.) in Gabriela B. Blokar (8. in 9. r.), ki znajo na primeren način motivirati mlade bralce in v njih vzbujati in ohranjati ljubezen do knjig, ki so naša najpomembnejša dediščina in naša identiteta.

Hvala vsem! ●

Gabriela B. Blokar,
organizatorka CT in mentorica

ZAPLESALI SMO V POMLAD

V torek, 16. 4. 2019, se je na Osnovni šoli Podgora Kuteževo odvijala prireditev »Zaplešimo v pomlad«. Obiskovalce je že ob prihodu presenetil lično urejen prostor, ki je bil okrašen z raznovrstnim pomladnim cvetjem.

čili bodoči prvošolci, ki se že pridno pripravljajo na odhod v šolo. Ponosno so zapeli in zaplesali pesmi *Prvič v šolo* in *Marsovska*.

Prireditev so popestrile plesalke skupine *Black cats*. Občinstvo so navdušile z dvema plesnima točkama. Poskočno so zaplesale hip-hop in navijaški ples. Nato je bil na vrsti mladinski pevski zbor, ki se je predstavil s pesmijo *Srčeva*. Na odru so nas razvedrili tudi učenci prvega in drugega razreda. Zapeli in zaplesali so pesem *En mali slonček*, ki so jo spremljali z inštrumenti. Na Osnovni šoli Podgora Kuteževo se ne učimo le slovenščine in angleščine. Učenci in učenke, ki obiskujejo izbirni predmet nemščina, so zapeli in zaplesali na pesem *Danes je lep dan* (*So ein schöner tag*) kar v nemščini. Poleg mladinskega pevskega zbora se je naših src dotaknil nežen glas otroškega

Program na prireditvi je bil pester. Vodila in povezovala sta ga nasmejana in zabavna osnovnošolca Lana Vrh in Gašper Rutar, ki sta poskrbela za smeh.

Zabavno prireditev so pričeli vrtčevski otroci s pesmijo *Pomladna* in ogreli srca občinstva. Ker se aktivno udeležujejo angleških uric, so na velikem odru zapeli in zaplesali tudi na pesem *Five little flowers*. Mali korenjaki so bili za svoj pogum nagrajeni z gromkim aplavzom občinstva. Vrtčevski nastop so zaklju-

pevskega zbora, ki je zapel pesmi *Srečali smo mravljo* in *Hokus pokus*. Tudi šolska folklorna skupina je vedno aktivna in tokrat je navdušila z igro *Me ima rad, me nema rad*. S povezovanjem petja, plesa in igre je prikazala življenje v starih časih. Prireditev se je zaključila z mladinskim pevskim zborom, ki nas je s tradicionalno pesmijo *Seserije* popeljal v daljno Avstralijo.

Za konec je obiskovalce pozdravila in nagovorila ravnateljica šole in vrtca Mirjam Vrh ter vsem zaželela vesele prihajajoče praznike. Obiskovalce je ob izhodu čakalo sladko presenečenje z mislijo za lepši dan. ●

Strokovne delavke
Vrtca pri OŠ Podgora Kuteževo

PROJEKT »PRIMORCI BEREMO 2019«

Primorska akcija, bralna značka za odrasle v primorskih knjižnicah, poteka že od leta 2007 in z vsakim letom se krog zagovornikov branja leposlovja slovenskih avtorjev samo širi. Na ta način strokovni delavci knjižnic in bralci spoznavajo slovensko književnost tudi izven šolskih načrtov in se uspešno zoperstavljajo predsodkom in stereotipom o neberljivosti književnosti slovenskih pesnikov in pisateljev.

Gre za najširši projekt spodbujanja bralne kulture med odraslimi v Sloveniji, ki se za bralce v letošnjem letu začne 23. aprila, na svetovni dan knjige in avtorskih pravic, in zaključi 8. novembra 2019, ki ga knjižnice obeležijo z literar-

nim večerom in s podelitvijo priznanj ter knjižnih darov.

Ključnega pomena za navduševanje bralcev so knjižničarji, ki radi berejo kako-vostne vsebine in z branjem spoznavajo slovenske avtorje ter pripravijo seznam

knjig. Z letošnjega seznama lahko člani knjižnice, starejši od petnajst let, izbirajo med štiriinšestdesetimi (64) proznimi deli in trinajstimi pesniškimi zbirkami. Od tega je 22 knjig dostopnih tudi v obliki e-knjige na *Biblos-u* in *dLib-u*. Do 8. novembra morajo prebrati najmanj pet proznih del in eno pesniško zbirko ter oddati bralno znamenje z osnovnimi podatki o knjigi in bralcu. Eno prozno ali pesniško delo slovenskega avtorja lahko preberejo po lastni izbiri. Letošnja novost je, da si lahko namesto ene knjige ogledajo slovenski film po lastni izbiri.

Vabimo vas, da se nam pridružite in sodelujete v tem skupnem bralnem potovanju. V letu 2018 smo bili veseli vašega sodelovanja in upamo, da se nam boste v letošnjem letu pridružili v še večjem številu. ●

Primorci, berimo!

Knjižnica Makse Samsa
Ilirska Bistrica

Knjižnica Makse Samsa

V KNJIŽNICI MAKSE SAMSA RAZSTAVLJAL IGOR KNAP

V Knjižnici Maksa Samse so tokrat gostili razstavo domačina Igorja Knapa, ki se je predstavil s svojimi lesenimi mojstrovini.

Bistričan Igor Knap je svojo prvo mojstrovino iz lesa izdelal že v osnovni šoli. V času službovanja v prevozniskem podjetju Transport Ilirska Bistrica se je uspešno preizkusil tudi v ustvarjanju iz odpadnega železnega materiala. Žal je moral zaradi delovnih, družinskih in drugih obveznosti svojo željo po ustvarjanju zanemariti, ta pa je tiho tlela v njem vse do zaslužene upokojitve. Takrat se je začel spopadati z dolgočasjem in težavami, ki spremljajo novodobne upokojece - deloholike. Ko je nekega dne pospravljaj na podstrešju in ugledal kup desk in vej - ostanke pred leti izpu-ljenega domačega stoletnega oreha, se

je v njem ponovno prebudila želja po ustvarjanju. V čast tasta, lastnika tega mogočnega drevesa, je kar z motorno žago zarezal v korenino in iz nje naredil njegov obraz. Navdušenje nad skulpturo in spodbudne besede bližnjih so v njem obudile mladostniške sanje - ustvarjanje, tokrat iz domačega lesa. Igor Knap v svoji delavnici pridno ustvarja že dobrih 7 let, njegova največja občudovalca in hkrati vajenca sta vnuk in vnukinja. Najraje ustvarja z lesom, spogleduje pa se tudi z glino in alabastrom. Kot material uporablja les oreha in divje češnje, korenine gabra in oljke ter lesene naplavinne, najdene na sprehodih po obali med

Ankaranom in Debelim rtičem. Ustvaril je že preko 140 skulptur, tretjino jih je podaril in krasijo domovanja prijateljev in sorodnikov po celem svetu. Širši publiki se je že predstavil leta 2017, ko je razstavljal v Galeriji Doma na Vidmu, tokrat pa je pripravil razstavo v Knjižnici Makse Samsa. ●

KŠ

S ČIŠČENJEM OKOLICE ŠOLE OBELEŽILI »SVETOVNI DAN ZEMLJE«

Dijakinje in dijaki ter profesorice in profesorji Gimnazije Ilirska Bistrica smo v četrtek, 25. aprila 2019, s čiščenjem in urejanjem širše okolice šole obeležili svetovni dan Zemlje, letni dogodek, ki se praznuje 22. aprila, ko se odvijajo dogodki za osveščanje glede varovanja okolja na Zemlji.

Ob 12.30 smose zbrali pred šolo, kjer smo se po razredih razdelili v skupine. Vsaka skupina je bila zadolžena za določeno območje širše okolice šole. Dobili smo rokavice, metle, grablje, lopate, samokolnice in vreče za smeti ter pričeli s čiščenjem in urejanjem okolice. S skupnimi močmi smo nabrali veliko odpadkov, suhega listja ipd. Zdaj se lahko pohvalimo z urejeno okolico, kjer se

dijakinje in dijaki veliko raje zadržujejo. Omeniti velja, da je bilo v letošnji čistilni akciji odpadkov v okolici naše šole manj kot pred leti, iz česar lahko sklepamo, da ima vse več dijakinj in dijakov raje čisto okolje, da so okoljsko ozaveščeni in odpadke odvržejo v smeti, kamor spadajo. Kdo ve, mogoče pa v naslednjih letih čistilne akcije sploh ne bo več treba organizirati. ●

Dijaki Gimnazije Ilirska Bistrica

REGIJSKO ROBOTSKO TEKMOVANJE »ROBOCUPJUNIOR 2019«

Gimnazija Ilirska Bistrica je bila ponovno gostiteljica regijskega robotskega tekmovanja v kategoriji »ROBOCupJunior – Reševanje Črta« za osnovnošolce in srednješolce.

Tekmovanje je potekalo v torek, 16. aprila 2019. Udeležili so se ga robotski navdušenci iz osnovnih in srednjih šol v regiji, ki so svoje robote sestavili in sprogramirali tako, da so brez vsake človeške pomoči sledili črti, pravilno peljali skozi križišča in se izognili oviram na progi. Če je robotu uspelo premagati vse ovire, je prišel do arene, kjer je moral pobrati žogice in jih odnesti v evakuacijsko območje.

Ekipo Gimnazije Ilirska Bistrica sta sestavljala Luka Vadjal in Luka Hrvatin iz 3. R oddelka. V kategoriji osnovnih šol je zmagala ekipa Osnovne šole Cerklje, v kategoriji srednjih šol pa ekipa Gimnazije Ilirska Bistrica.

Najboljša ekipa iz vsake kategorije se je uvrstila na državno robotsko tekmovanje, ki bo potekalo v mesecu maju na Fakulteti za elektrotehniko, računalništvo in informatiko (UM FER) v Mariboru.

Iskrene čestitke tekmovalcem in zahvala za udeležbo vsem sodelujočim! ●

*Klavdij Logar,
vodja tekmovanja*

NOČ POD ZVEZDAMI KLJUB OBLAČNEMU NEBU

V petek, 5. aprila 2019, je Gimnazija Ilirska Bistrica v sodelovanju s Fakulteto za matematiko in fiziko Univerze v Ljubljani organizirala dogodek, poimenovan »Astronomska noč«, ki so se ga udeležili učenci okoliških osnovnih šol in dijaki ilirskobistriške srednje šole.

koncu enournega predavanja smo imeli krajši predah, saj nas je v šolskem klubu čakala večerja - pica.

Ob 18. uri smo se vsi prijavljeni zbrali in namestili v prostorih Gimnazije Ilirska Bistrica. Program se je pričel ob 18.15 s predavanjem dr. Dunje Fabjan s Fakultete za matematiko in fiziko Univerze v Ljubljani z naslovom Življenje zvezd. Predavateljica je pojasnila osnove astronomije, opazovanja zvezd in njihovega življenjskega poteka od nastanka do konca zvezdnega življenjskega cikla. Po

Večerji je sledila delavnica pod vodstvom dr. Fabjan o zvezdnih konstelacijah in opazovanju zvezd. Delavnica je bila zaradi slabih vremenskih razmer izvedena v eni izmed računalniških učilnic šole in ne na prostem, kot je bilo sprva predvideno. V okviru delavnice smo spoznavali zvezdne postavitve in oblike zvezd s pomočjo računalniških programov *Aladin* in *Stellarium*. Med potekom delavnice je predavateljica

prikazala tudi postavljanje teleskopa in njegove sestavne dele ter način dela s teleskopom. Po izvedeni delavnici smo se odpravili v šolsko naravoslovno učilnico, kjer je profesor kemije Jernej Ekar pripravil kemijski poskus. Predstavljena je bila parna destilacija zmesi nageljnovih žbic in vode ter ekstrakcija eteričnega olja eugenola iz omenjene zmesi. V času poteka kemijskega poskusa so si osnovnošolci v dveh učilnicah ogledali filma po svojem izboru. Po končanem poskusu in filmskem večeru smo se nekateri odpravili domov, drugi pa so preспали na šoli.

S sobotnim jutrom se je *Astronomska noč* na Gimnaziji Ilirska Bistrica, pri organizaciji katere so sodelovali profesorica matematike Marja Oberstar, profesorica zgodovine mag. Sonja Škrlić Počkaj, profesor kemije Jernej Ekar in predstojnik šole g. Gorazd Brne, zaključila. Udeleženci dogodka smo doživeli nepozabno noč na šoli in v duhu astronomije domov odšli z lepimi vtisi in novim znanjem.

Pri izvedbi *Astronomske noči* na Gimnaziji Ilirska Bistrica so nam pomagali: Park Seventeen – Lounge bar & Pizza, Gostilna – pizzeria Škorpion, Pizzeria Kudra, Gostilna in picerija Mrak Mikoza, Gostišče Danilo - Hiša Primc in Gostilna in pizzeria Triglav. ●

Jan Kastelic, dijak 2. letnika gimnazije

TEKAŠKO DRUŠTVO BISTRČ USPEŠNO IZPELJALO TEKMO NOTRANJSKO-KRAŠKE ATLETSKE LIGE

V četrtek, 28. marca 2019, je v športni dvorani OŠ Antona Žnideršiča v okviru 2. tekme mitinga Notranjsko-kraške atletske lige 2018/19 devetdeset mladih atletov iz športnih društev in klubov ter osnovnih šol iz širše regije svoje športne zmogljivosti preverjalo v štirih individualnih in eni štafetni disciplini.

Osnovnošolski otroci in mladina iz *Atletskega kluba Pivka*, *Atletskega kluba Postojna*, *Športnega društva Hopla* iz Sežane, *Športnega društva Tek je lek*, *Osnovne šole Antona Žnideršiča* in iz domačega *Tekaškega društva Bistrč* so tekmovali v sprintu na 30 m, suvanju težke žoge, skoku v daljino z mesta, teku na 300 m in štafetnem teku na 4 x 100 m. Čestitamo vsem udeležencem tekmovanja, še posebej dobitnikom medalj.

Na tem mestu izpostavljamo izjemne dosežke mladih atletov iz domačega *Tekaškega društva Bistrč*, ki svoje sposobnosti brusijo na treningih pod budnim očesom trenerjev. Pri sprintu na

30 m so v posameznih starostnih kategorijah Ana Samokec in Katja Tomšič osvojili prvo, Maja Volk in Anže Mikuletič drugo ter Maruša Frank in Lovro Rome tretje mesto. V teku na 300 m so Trinny Škrabolje, Sara Fabjančič in Corina Škrabolje osvojile prvo, Vita Vičič, Lovro Rome in Ana Samokec drugo ter Nina Božič, Maruša Frank in Matic Frank tretje mesto. Pri skoku v daljino so mladi atleti *TD Bistrč* dosegli dve prvi (Trinny Škrabolje, Katja Tomšič), tri druga (Neža Mejak, Lara Baša, Anže Mikuletič) in dve tretji mesti (Nina Božič, Taj Božič). V suvanju težke žoge so premagali vso konkurenco v svoji ka-

tegoriji in dosegli prvo mesto Corina Škrabolje, Taj Božič in Urban Frank, na stopničko nižje pa sta se uvrstila Adam Primc in Nik Vrh.

V štafetnem teku so domače atletinje dosegle dve prvi mesti (pionirke letnik 2008 in mlajše ter letnik 2007 in starejše), pri čemer so starejše pionirke premagale vrstniško fantovsko ekipo. Pionirji letnik 2008 in mlajši so zasedli drugo, mešana ekipa z atletoma iz Sežane in Postojne pa v isti kategoriji tretje mesto. *TD Bistrč* je v štafeti osvojil še eno tretje mesto v kategoriji pionirk letnik 2008 in mlajše. Pri izvedbi prireditve je sodelovalo 18 prostovoljcev, večinoma iz domačega *Tekaškega društva Bistrč*, nekaj pa tudi iz sosednjih društev.

Gregor Kovačič (Kovo),
TD Bistrč

KARATE KLUB OLDERSI BLESTEL NA »POKALU MESTA KOPER 2019«

V nedeljo, 24. marca 2019, je v Kopru potekal »Pokal mesta Koper 2019« v tradicionalnem karateju, ki ga je v sodelovanju s Slovensko zvezo tradicionalnega karateja organiziral Karate klub Tora. Na tekmovanju je sodelovalo 210 tekmovalcev iz Italije, Bosne in Hercegovine, Srbije in Slovenije. Tekmovalci Karate kluba OlderSi so odlično nastopili v raznih disciplinah in kategorijah ter prejeli kar nekaj odličij.

Na tron v kati posamično so se zavrteli Tjaž Fatur, Lana Križman in Lana Lenarčič ter Tibor Zadel. Jože Primc je slavil v kihon OPP in kati OPP.

Srebrno odličje sta si v kati posamično priborili Lea Križman in Aneja Vida Rener, med kik kadeti pa je drugo mesto osvojil Miha Vičič Šnajdar.

Bronasto kolajno so osvojili Lana Križman v jik, Anej Donovan Rener v kati posamično in Kristian Valenčič v kihon ippon kumite.

Karate klub OlderSi je bil zelo uspešen tudi ekipno, saj je v kati ekipno s Tjažem Faturjem, Anejo Vido Rener in Anejem Donovanom Renerjem osvojil prvo mesto, postava Lea Križman, Lana Križman in Tibor Zadel pa je tekmovanje zaključila na drugi poziciji.

Za odličen uspeh na tekmovanju čestitamo tekmovalcem in trenerjem! ●

Karate klub OlderSi

LIGAŠKI KORAK NAZAJ, A ZA DVA KORAKA V RAZVOJU NAPREJ

Člansko moštvo KK Plama-pur je v aktualni sezoni z uvrstitvijo v izločilne boje za 1. SKL in z uvrstitvijo med osem najboljših v Pokalu Spar izpolnilo zastavljene tekmovalne cilje. Kljub zagotovitvi igranja sedme zaporedne sezone v 2. SKL, finančni stabilnosti in urejeni organizaciji kluba je upravni odbor sprejel odločitev, da člansko moštvo sestopi v 3. SKL.

Odločitev je bila sprejeta v dobrobit razvoja perspektivnih mladih igralcev, ki

še niso na igralskem nivoju 2. SKL in kot investicija v prihodnost bistrške košarke. Moštvo bo tako v prihodnji sezoni temeljilo na igralcih iz domače šole košarke pod taktirko trenerske dvojice Dežman – Ožbolt. V klubu smo prepričani, da je vključevanje igralcev iz lastnega pogona v člansko moštvo ključnega pomena za razvoj tako klubov kot celotne slovenske košarke.

S svojim delom in trdom želimo v bližnji prihodnosti z novo generacijo

bistriških košarkarjev pisati nove zgodbe, ki bodo dosegle ali celo presegle pretekle. Nivo igranja in rezultati naj bodo odraz kakovosti dela v klubu, ne pa bližnjic v smislu nakupa večjega števila igralcev. ●

Za KK Plama-pur Katja Manias

POPRAVEK

V prejšnji številki glasila je bila v prispevku In memoriam objavljena napačna letnica rojstva dr. Mirka Slosarja. Pravilna letnica je 1942.

Za napako se iskreno opravičujemo.

Uredništvo

IN MEMORIAM

DRAGI DAMJAN!

Sredi tedna se nam je sodelavcem skoraj ustavil čas, ko se je razširila vest, da je za vedno prenehalo biti tvoje srce.

Naše skupno sodelovanje se je pričelo leta 2005, ko si na občini pričel

kot pripravnik v oddelku za infrastrukturo, kjer si s svojim delom nadaljeval kot sodelavec za investicije na področju družbenih dejavnosti. Svojo dušo si pustil v marsikaterem objektu, ki bo viden še dolgo let. Kot predstavnik občine si pomagal zgraditi in opremiti marsikatero šolo, vrtec, telovadnico in športno igrišče. Svoj pečat si pustil v številnih drugih javnih ustanovah kot so: knjižnica, zdravstveni dom in glasbena šola. Spominjali se te bodo tudi predsedniki krajevnih skupnosti, saj si jim pomagal reševati težave pri izvajanju projektov. Uspešno si sodeloval tako s sodelavci kot tudi s poslovnimi partnerji.

Tvoja zagnanost je bila prisotna tako na stopnišču, ko si vneto tekal med pisarnami, kot v zasebnem življenju, ko

si cele popoldneve preživel na kolesu. Tako hiter kot si bil na kolesu, si bil včasih tudi v mislih in besedah. S svojimi hudomušnimi izjavami si nas vedno znal nasmejati in spraviti v zadrego.

Damjan, vsi, ki smo te poznali in delali s tabo, se te bomo spominjali kot človeka, ki ni poznal besede ne, ko smo potrebovali tvojo pomoč, zato te bomo močno pogrešali.

Vsem tvojim domačim v imenu sodelavcev Občine Ilirska Bistrica izrekamo iskreno sožalje in se ti zahvaljujemo za ves trud in delo, ki si ga opravil na občini. Za vedno boš ostal v našem spominu.

Župan Emil Rojc s sodelavci

*Noč, ki ne pozna jutra,
ni tvoja poslednja noč.
Naselila se je z zvezdami posuta
v očeh tvojih dragih,
vseh, ki si jih ljubil nekoč.*

(Tone Pavček)

ZAHVALA

DAMJAN POTEPAN
(1. 1. 1979–30. 4. 2019)

Koliko sreče, veselja in radosti nam je bilo dano na poti s tabo in koliko trpljenja in žalosti ob izteku tvoje poti.

Iskrena hvala vsem in vsakemu posebej, ki ste bili z nami z mislijo, besedo in dejanjem v teh težkih trenutkih.

Žalujoci: vsi njegovi

*Ne jokajte na mojem grobu,
ni me tam, ne spim,
sem v pomladanski sapi vetra,
v zimskem snegu se iskrim,
sem sončni žarek v žitnem polju
in dežna kaplja na jesen,
sem zjutraj ptica v mirnem letu,
zvečer kot zvezda zažarim.
Prosim, ne jokajte na mojem grobu,
nisem tam, ne spim.*

ZAHVALA

Nenadoma in prežgodaj nas je zapustil naš dragi mož, oče, nono, brat, stric in tast

JOŠKO TOMAŽIČ
(24. 12. 1950–12. 3. 2019)

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam ob tragični izgubi izrekli sožalje, darovali cvetje, sveče, druge darove in pomagali pri pogrebni svečanoosti. Zahvaljujemo se tudi vsem sovaščanom in sosedom vasi Podbeže in Podgrad, sedanjim in nekdanjim sodelavcem podjetja Plama – G.E.O., d. o. o, Gasilskemu društvu Podgrad, JP Komunala Ilirska Bistrica ter duhovniku Andreju Vončini za opravljeno pogrebno slovesnost.

Hvala vsem, ki ste našega dragega Joška pospremili na njegovi zadnji poti. Za vedno bo ostal v naših srcih.

*Žalujoci: Žena Silva, otroci Tanja, Sandi in Kristina
z družinami, sestre Ivanka in Stanka z družinama,
Tina Tomažič z družino in ostali sorodniki*

KOLEDAR DOGODKOV V MAJU 2019

vsako sredo ob 9.00	KAKO ŽIVETI Z DEMENCO? VGC Točka moči Dom na Vidmu
od 1. do 31. maja	Dobrodela akcija SKODELICA SREČE v številnih gostinskih lokalih po občini
od 3. do 17. maja	Razstava Erike Nabergoj: MANDALE Z LJUBEZNJO, KMS
10. maj ob 18.00	Koncert ob 35- letnici delovanja Mešanega pevskega zbora Avgust Šuligoj DU Ilirska Bistrica, Velika dvorana Doma na Vidmu
12. maj ob 12.00	Opoldanski koncert Matjaža Pereniča, Snežnik
14. maj ob 18.00	POMAGATI LJUDEM V STISKI PO RUGLJEVEM VZORU, Mala dvorana Doma na Vidmu
16. maj ob 17.30	Popoldanski izlet za odrasle na Učko, več informacij in prijave: Andrej Barovič, 041-234-373, andrej.barovic@gmail.com
16. maj ob 19.00	Predstavitve knjige Miloša Ivančiča: PRIMORSKA DEŽELA, KMS
18. maj ob 20.00	Akustični koncert Vlada Kreslina, Sokolski dom
od 20. maj do 3. junija	Razstava didaktičnih pripomočkov Vrtca Podgora Kuteževo, KMS
20. maj ob 9.00	DELAVNICA TAPKANJA – odtipkajmo slabe navade, VGC Točka moči Dom na Vidmu
20. maj ob 19.00	ZA DOBRO POČUTJE IN IZGLEDE POMAGAJMO CELICAM V NAŠEM TELESU, Mala dvorana Doma na Vidmu
23. maj ob 19.00	Predstavitve knjige Draga Kolenca: GRAJSKA GOSPODA IZ RAJA NA KRASU, KMS
24. maj ob 10.00	VIZITA NA BISTRIŠKEM 2019, Dom na Vidmu
25. maj ob 9.00	Fotografska delavnica z Marjanom Krebljem, Sejna soba na Jurčičevi 1
25. maj ob 10.00	DAN ROKOMETA s RD Cepelin, telovadnica OŠ Antona Žnideršiča
28. maj ob 17.00	Zaključek Ur pravljič: igrice MODRA VRTNICA v izvedbi učencev iz OŠ Jelšane, KMS
29. maj ob 18.00	BLAGODEJNI UČINKI MIKROORGANIZMOV NA ZDRAVJE IN PROBIOTIKI, VGC Točka moči Dom na Vidmu
30. maj ob 19.00	Otvoritev razstave Pokrajinskega muzeja Koper: SLOVENSKA LADJA V SLOVENSKI LUKI, KMS
1. junij ob 19.00	Osrednja občinska proslava ob občinskem prazniku, Velika dvorana Doma na Vidmu
1. junij	30. obletnica Spusta za čisto reko 2019 s Rafting klubom Mrzla Uoda
8. junij	3. Milanja trail in Bistriški tek
9. junij	Slalom na rolerjih za 7. pokal Snežnik

Ni smrt tisto, kar nas loči
in življenje ni, kar druží nas.
So vezi močnejše. Brez pomena
zanje so razdalje, kraj in čas.

Vekovečna dragih je bližina.
Smrt je le združitve navečer.
Zemlja skupno je pribežališče
in poslednji cilj vseh nas je mir.

M. K.

ZAHVALA

VILJEM JAGODNIK

(24. 10. 1933–19. 4. 2019)

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem, ekipi NMP ZD Ilirska Bistrica in vsem, ki ste kakor koli pomagali. Hvala za izrečena pisma in ustna sožalja, za tolažilne besede in darovane sveče. Iskrena hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

**Žalujoci: sin Viljem z družino,
vnuk in vnukinje z družinami, brat Janez
in sestra Marta z družinama**

Je čas, ki da,
je čas, ki vzame
in je čas, ki celi rane.

ZAHVALA

Tiho je sklenil svojo življenjsko pot

JOŽE SVETEK

(26. 8. 1926–10. 4. 2019)

Ob boleči izgubi dragega pokojnika nismo ostali sami, zato se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izraze sočutja, podarjeno cvetje in sveče ter vsem tistim, ki ste kakor koli sodelovali pri izvedbi pogrebne svečanosti.

Posebno zahvalo izrekamo strokovnemu in negovalnemu osebju DSO Ilirska Bistrica za vso nego in skrb v času njegovega bivanja v domu. Bili ste nam v veliko oporo, zato hvala vsem!

**Žalujoci: žena Lojzka, hčeri Jasna in
Mirka z družinama ter ostali sorodniki**

Ilirska Bistrica, 15. 4. 2019

NAGRADNA KRIŽANKA BISTRIŠKIH ODMEVOV

						AVTOR: MATJAŽ HLADNIK	ZDRAVNIK SPECIALIST ZA OKULISTIKO	GIB NOGE PRI HOJI, TEKU ALI PLESU	NEPRAVI KROG	SVETLO RDEČE VINO	DOBRO VZDUŠJE ALI AFMOSFERA V ŠPORTNEM MOŠTVU	KRAŠKA JAMA PRI DIVAČI (3. NAJDALJŠA V SLOVENIJI)
						RUMENO RJAVA BARVA EMMA THOMPSON					ETBIN KRISTAN	
											ŠPELA TREFALT	
POMOČ: PASAŽIR SIA TALUS ULTIMO	MENTAL- NOST	STROKOV- NJAK ZA LATINSKI JEZIK	FEVDALNI PODLOŽNIK	KOPER IVAN TAVČAR			GREGOR STRNIŠA		OSREDNJI PROSTOR RIM. HIŠE KLIN NA OSI KOLESA			
IGRA PRI TAROKU							PEVEC PESTNER SMUČARKA BUCIK			RUSKI AVTO KDOR KAJ IŠČE		
PREBI- VALEC MALTE								AVSTRAL. POP PEVKA LETALSKI VIJAK, PROPELER			PAMET @	
NAŠA TISKOVNA AGENCIJA				KOTNA FUNKCIJA (tg)							NORVEŠKA GLASBENA SKUPINA PEVEC DRA- GOJEVIČ	
PRETIRANO LEPI IZDELKI				IRSKA REPUBLI- KANSKA ARMADA			ZAKLJUČNA POJEDINA LIRSKO PESNIŠTVO					VDOR VOJAŠKIH SIL
ŽENSKI OSEBNI ZAI MEK				JANIS JOPLIN			ELEKTRIČNI APARAT ZA LIKANJE GENOCID					
SANJE				NOVEJŠA TOYOTA NATURA, PRIRODA					TROPŠKA OVIJALKA VZORČASTE STENSKÉ PREVLEKE			
TOM CRUISE			NINA PUŠLAR STELJKA				ORANJE KRONIKA, LETOPIŠ				VID SNOJ MANJŠI TAT	
		NAŠA MISS LETA 2016 (MAJA) VELIKO TROBILO						SOL OCETNE KISLINE EDEN OD ČUTOV				
ARHEOLOG										ČRTE, PRASKE VODNA ŽIVAL S KLEŠČAMI		
NIČLA				NEPROFE- SIONALEC ALI ŽERDIN							TANKA, MREŽASTA TKANINA LIONEL RICHIE	
USNEN IZDELEK ZA ZAŠČITO NOG							NAŠA ZAHODNA SOSEDA					
POTNIK, POPOTNIK							VINO IZ OKOLICE PEKER PRI MARIBORU					

Geslo nagradne križanke pošljite na naslov: **Bistriški odmevi, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica** s pripisom »Nagradna križanka«, **najkasneje do 24. maja 2019.**

Ekološka turistična kmetija »Pri Požarju« poklanja 3 nagrade:

1. nagrada: kosilo za dve osebi | 2. nagrada: domači narezek za dve osebi | 3. nagrada: štrukturi za dve osebi

Geslo prejšnje križanke: **Pizzeria KUDRA**. Izžrebali smo tri nagrajence:

1. DRUŽINSKO PICO prejme **LILJANA ŠIRCELJ-DOVGAN**, Mala Bukovica 22, 6250 Ilirska Bistrica,
2. PICO ZA ENO OSEBO prejmeta **ALEŠ IN UROŠ PERKAN**, Ulica 7. maja 8, 6250 Ilirska Bistrica,
3. HAMBURGER ZA ENO OSEBO prejme **SARA KOGOVŠEK**, Rozmanova 24g, 6250 Ilirska Bistrica.